

H.de Roos

de Kameleon brengt geluk!

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

DE KAMELEON BRENGT GELUK!

door

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

G. VAN STRAATEN

(LEEFTIJD TOT 12JAAR)

4e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Gerben is een mooi nummer

„Dat was mis,” zei smid Klinkhamer, terwijl hij bezig was met het repareren van een petroleumstel.

„En dat is nog missiger,” zei een van zijn beide zoons lachend, toen Klinkhamer nogmaals een vergeefse poging deed een pootje aan het petroleumstel te lassen.

„Tja, jongens, het gaat niet,” zei Klinkhamer. „Wij moeten er iets anders op verzinnen.”

Hielke en Sietse, de tweeling van de smid, probeerden hun vader met goede raad bij te staan.

„Kimt u de beide andere pootjes er ook niet afhalen en er dan een ijzeren ring onder lassen?” vroeg Hielke.

„Het zou wel kunnen,” zei Klinkhamer, „maar het is eenvoudiger om er een staafje ijzer met boutjes tussen te schroeven.”

Gerben, de knecht van boer Jellema, kwam ook in de smederij.

„Ik groet u allen met jubeltonen,” zei hij, terwijl hij op een bankje ging zitten en een van zijn schoenen uittrok.

„Moet jij beslagen worden?” vroeg Sietse. „Wij hebben alle soorten hoefijzers. Ook voor bokkenpoten!”

„Bedoel jij dat ik bokkenpoten heb?” vroeg Gerben.

„Dat heb ik niet gezegd,” zei Sietse lachend.

„Het is je geraden ook,” zei Gerben. „Mag ik even een vijl, Klinkhamer? Er steekt een spijker door mijn schoen.”

„Laat eens kijken,” zei Hielke. „Maar dat kun je niet met een vijl doen! Die spijker zit helemaal voor in de neus. Ik weet een beter middel.”

Hielke klemde een stuk ijzer stevig tussen een bankschroef. Daarna duwde hij de schoen over het ijzer, zodat dit geheel in de schoen verdween en daarbij tegen de spijker duwde. Door met een hamer op de zool te slaan, ging de spijker krom en kon Gerben er verder geen last meer van krijgen.

„Goed gedaan, Hielke,” zei Gerben. „Jij mag mij nog eens helpen. Zeg, Klinkhamer, moet dat oude petroleumstel nog gerepareerd worden? De voddendoer geeft er nog geen cent voor. Van wie is dat lor?”

„Van mevrouw Elzinga,” zei Klinkhamer.

„Dat verandert de zaak,” zei Gerben. „Mevrouw Elzinga kan natuurlijk geen nieuw kopen.”

Mevrouw Elzinga was een weduwe die met haar zoon Wiebe in dezelfde straat woonde als Gerben. Haar man was

machinist op een baggermolen geweest en werkte meestal in het buitenland. Maar op een dag, toen de baggermolen in Azië bezig was een rivier uit te diepen, brak er een kabel, waardoor de molen op drift raakte en in de sterk stromende rivier kapseisde. Mijnheer Elzinga, die beneden bij de machines was, verdronk toen jammerlijk. De firma, waarbij hij in dienst was, betaalde zijn vrouw nu een pensioen uit, maar dat was niet genoeg om ervan te kunnen leven. Dus had mevrouw Elzinga het arm en daarom probeerde Klinkhamer bijna het onmogelijke om het petroleumstel toch te repareren.

Hielke en Sietse, die graag hielpen, boorden op aanwijzing van hun vader een paar gaatjes in het stel. Intussen maakte Klinkhamer van een stukje ijzer een nieuw pootje, dat met een paar schroefjes werd bevestigd. Nu was het stel weer bruikbaar.

„Het is weliswaar geen sierstuk om in de mooie kamer te zetten,” zei Klinkhamer, „maar er kan weer op gekookt worden en daar gaat het toch tenslotte om.”

„Wat niet mooi is kan toch wel goed zijn,” zei Gerben. „En wanneer Wiebe later een beste betrekking krijgt, kan hij iets beters voor zijn moeder kopen.”

„Hoe gaat het met Wiebe?” vroeg Klinkhamer. „Leert hij nog

steeds?”

„Dat is wel de bedoeling,” zei Gerben. „Buurvrouw zegt dat hij onderwijzer wil worden. Nou, eerlijk gezegd, Wiebe heeft meer hersenen dan wij met elkaar.”

„De hersenen van jou tellen niet eens mee,” zei Sietse.

„En die van jou nog minder!” riep Gerben kwaad. „Jij bent een steenezel!”

„Wat is een steenezel?” vroeg Hielke lachend.

„Weet ik het!” riep Gerben. „Maar Sietse is het!”

„Steenezel was vroeger een scheldwoord voor de mannen die op de bouwwerken de stenen moesten sjouwen.

Tegenwoordig gebruikt men daar hijskranen voor,” zei Klinkhamer. „Maar ik heb dat scheldwoord nooit mooi gevonden, want ik had respect voor die mannen, die met grote stapels stenen op hun schouder tegen de hoogste ladders opliepen.

Zo, dus Wiebe gaat onderwijzer worden. Dat is lang niet gek,” vervolgde de smid.

„Ja, maar hij is het nog niet,” zei Gerben. „Wie zal de studie betalen?”

„Misschien kan hij een studiebeurs krijgen,” opperde Klinkhamer.

„Die is al aangevraagd,” wist Gerben, „maar dan komt er nog

veel kijken dat geld kost. En iedereen weet dat buurvrouw Elzinga geen cent bezit.”

„Waar een wil is, komt de rest ook wel,” zei Klinkhamer.

„Zeg, jongens, brengen jullie het stel even weg?”

Daar was de tweeling direct toe bereid. Sietse reed een oude hoge herenfiets naar buiten en Hielke nam het petroleumstel van de werkbank.

„Moet dat nu juist op de fiets gebeuren?” vroeg Klinkhamer.

„Als jullie vallen is het stel aan gruzelementen.”

„Dan kopen wij een nieuw,” zei Sietse. „Maar wij vallen niet.”

Hij klom op het zadel, terwijl Hielke op de bagagedrager ging zitten. Zo reden zij naar het dorp.

Klinkhamer keek hen hoofdschuddend na. „Als dat maar goed afloopt,” zei hij.

„Voor buurvrouw zou het niet gek zijn als het stel stuk viel,” zei Gerben. „Dan kreeg zij een nieuw.”

„Dat zou zij toch niet aannemen,” meende Klinkhamer.

Hielke en Sietse fietsten nu de Dorpsstraat door en kwamen op het Raadhuisplein. Aan de overkant van het plein was een smalle straat. Daar woonde mevrouw Elzinga.

Voor het huis sprong Hielke vlug van de bagagedrager, maar hij deed het zo krachtig dat Sietse de macht over het stuur verloor en in de heg van het voortuintje tuimelde.

„Stommerd!” schold Sietse. „Waarom spring jij er zo wild af?”

„Ik kon niet anders,” zei Hielke, die nauwelijks zijn lachen kon verbergen. „Ik moest me met één hand afzetten.”

„Jij had moeten wachten tot we stilstonden,” mopperde Sietse nog, terwijl hij de fiets weer rechtzette. Hielke trok de heg weer in haar fatsoen en toen gingen de broers langs de woning naar de achterdeur.

Daar bleek Zijlstra, de kruidenier, ook op bezoek te zijn en ongewild hoorden ze het volgende gesprek:

„U moet wel begrijpen, mevrouw,” zei Zijlstra, „dat ik niet kan blijven leveren als ik er geen cent voor ontvang. U zegt steeds maar, morgen zal ik betalen, maar dat morgen blijft bij u morgen.”

„Ook goedemorgen,” zei Sietse nu.

De kruidenier keek verstoord om en toen hij de jongens van Klinkhamer zag, vond hij het maar beter om te vertrekken.

„Wij spreken elkaar nog wel nader,” zei hij dreigend tegen mevrouw Elzinga en daarna liep hij met driftige stappen weg. Hielke reikte nu het petroleumstel over en mevrouw Elzinga zei heel blij te zijn dat het nog gerepareerd kon worden.

„Maar het is niet zo mooi geworden,” zei Sietse.

Dat vond mevrouw Elzinga geen bezwaar. De hoofdzaak was

dat het stel weer gebruikt kop worden en zij zou Klinkhamer binnenkort wel komen betalen, beloofde zij.

Hielke en Sietse gingen lachend weer naar hun fiets. Dat mevrouw Elzinga wel betalen wilde, geloofden zij graag, maar dat zij het niet kon, begrepen de jongens best.

Klinkhamer zou haar toch niet lastig vallen om geld. Daarvoor was de sterke smid een te joviaal man. Hij was altijd bereid om arme mensen te helpen. Die eigenschap bezaten zijn jongens ook, want ook Hielke en Sietse hielpen vaak mensen in nood.

Op hun oude fiets reden zij terug naar de smederij, Gerben, die nog in de werkplaats was, riep: „Ha! Daar zijn de vliegende schippers weer. Zal ik eens precies raden wat buurvrouw Elzinga gezegd heeft?”

„Wat dan?” vroeg Hielke.

„Ik zal het morgen wel even betalen,” zei Gerben.

„Zij hoeft niets te betalen,” zei Klinkhamer. „Voor zo’n klein karweitje vraag ik geen geld.”

„Als u met alle klanten zo doet, zult u nooit rijk worden,” zei Gerben.

„Dat is ook niet nodig, Gerben. Als wij maar gezond blijven.”

„Zoals die mijnheer?” vroeg Sietse en hij wees naar een tamelijk omvangrijk heer die voorbij wandelde.

„Tjonge, die is wel dik,” zei Gerben, „maar dat is nog geen bewijs dat hij daarom ook gezond is.”

„Wie zou dat zijn?” vroeg Hielke.

„Dat kunnen we gauw genoeg weten,” zei Gerben. Hij stak zijn hoofd buiten de deur en riep: „Hé, mijnheer, hoort u eens even!”

De man keek eerst verwonderd om en kwam toen naar de smederij.

„Wat is er?” vroeg hij.

„Wel, mijnheer,” zei Gerben en hij wees naar Hielke, „deze jongen wil graag weten wie u bent.”

Hielke bloosde van schaamte. Die malle Gerben met zijn rare streken bracht hem totaal in verlegenheid.

„En... jongeman?” vroeg de man aan Hielke. „Waarom wil jij zo graag weten wie ik ben?”

„Gerben is gek,” zei Hielke.

„Niet waar,” plaagde Sietse. „Jij vroeg wel degelijk wie die mijnheer was.”

Klinkhamer kwam nu tussenbeide en zei: „Het is een fraai stel, mijnheer. Zij zitten elkaar steeds in het haar, maar zij menen het niet kwaad. Overigens is het geen manier van doen, Gerben, om mijnheer hierheen te roepen.”

„Och, ik kan best tegen een grapje,” zei de heer. „Ik vind het

wel leuk om eens kennis te maken. Mijn naam is Mechelen. Ik logeer in hotel De Gouden Leeuw.”

„En mijn naam is Gerben Zonderland,” zei Gerben. „Ik ben landheer.”

„Landheer?” vroeg mijnheer Mechelen. „Ja zeker,” zei Gerben. „Ik werk op het land bij boer Jellema. En dat is mijnheer Klinkhamer, voorzitter van de vereniging voor vreemdelingenverkeer, voorzitter van de fanfare, commandant van de brandweer en in zijn vrije tijd ook nog smid. En die twee kwajongens zijn Hielke en Sietse, de piraten van het meer.”

„Aha,” zei mijnheer Mechelen lachend. „Ik vind de kennismaking bijzonder aangenaam.”

„Dank u zeer,” zei Gerben en hij maakte een zwierige buiging. „En als u eens wilt gaan varen, kan ik u die twee piraten aanbevelen. Zij zijn de beste schippers uit heel de omtrek en hebben een boot, zo bestaat er geen tweede!”

„Ik zal graag eens een tochtje met hen maken,” zei mijnheer Mechelen.

„Als u wilt kan dat wel meteen,” bood Sietse aan. „Het spijt me, jongeman, maar dat gaat niet. Ik moet om vijf uur in het hotel zijn. Gaat u ook naar het dorp, mijnheer Zonderland? Willen wij samen een glaasje bier drinken?”

„Ik drink nooit bier,” zei Gerben. „Ik ben geheelonthouder. Voorts ga ik niet naar het dorp, maar naar de boerderij. Het is tijd om te melken.”

„Wel, dan tot een volgende keer,” zei mijnheer Mechelen en hij wandelde naar het dorp.

„Dat is een man met veel geld,” zei Gerben. „Hoe kan jij dat weten?” vroeg Sietse. „Jij wist niet eens wie hij was.”

„Ik zag het direct,” zei Gerben. „Hij heeft de mond vol gouden tanden.”

Klinkhamer moest lachen en zei: „Jij beoordeelt de mensen wel op een buitengewone manier, Gerben.”

„Weten jullie wat ik denk?” vroeg Hielke. „Dat die mijnheer zo'n dikke buik heeft van het bier drinken.”

„Wel nee, jó,” zei Gerben. „Dat leek maar zo, doordat hij per vergissing zijn broek achterstevoren had aangetrokken!”

Daar moesten ze allemaal om lachen. „Toch moet jij met wat meer eerbied over onze gasten spreken, Gerben,” zei Klinkhamer. „Per slot van rekening helpen zij ons dorp aan de nodige inkomsten.”

„U heeft gelijk, Klinkhamer. Neem het mij niet kwalijk. Ik zal er in het vervolg om denken. En nu ga ik naar de koetjeboes om ze te melken. Veel geluk!”

Gerben sprong met een ferme zwaai op het zadel van zijn

fiets en reed naar de boerderij van Jellema, die achter de polderdijk stond, aan de kant van het meer.

„Die Gerben toch,” zei Klinkhamer. „Hij is me een mooi nummer.”

„Ja,” zei Sietse, „nummer elf!”

HOOFDSTUK II

Waarom de jongens niet getrakteerd willen worden bij het Paviljoen

De volgende morgen kwam mijnheer Mechelen weer in de smederij. Sietse vroeg hem of hij nu meeinging in de Kameleon.

„Zou ik dat wel doen?” vroeg mijnheer Mechelen aan Klinkhamer. „Kunnen de jongens goed varen?”

„Dat gaat best, mijnheer,” zei Klinkhamer. „Hoewel hun boot niet een van de mooiste is.”

„Dat is ook niet nodig,” vond mijnheer Mechelen. „De hoofdzaak is dat hij niet zinkt.”

„Onze boot is de beste van heel het dorp,” zei Sietse.

„Dan ga ik mee,” zei mijnheer Mechelen lachend. „Ik wil de overkant van het meer ook wel eens bekijken.”

Hij ging met de jongens achter de smederij, waar op het erf, aan de kant van de vaart, een boothuis was gebouwd. Maar toen mijnheer Mechelen de lompe ijzeren schuit in het boothuis zag, vroeg hij verbaasd: „Wat is dat? Moet ik daarmee over het meer? Met die ijzeren bak?”

„Maar dat gaat best, mijnheer,” zei Hielke. „Stapt u maar voor in. Er is plaats genoeg.”

„Ik weet het niet,” twijfelde mijnheer Mechelen, „maar ik voel er niet veel voor om mij in zo’n boot belachelijk te maken.”

„Belachelijk?” vroeg Sietse verontwaardigd. „Iedereen weet dat onze boot beroemd is. Dominee is zelfs wel met ons meegevaren.”

„Zo... Nou vooruit dan maar, laat ik het eens proberen. Maar zodra ik zeg „terug”, brengen jullie mij weer naar de wal. Afgesproken?”

„Afgesproken,” zei Sietse.

Terwijl mijnheer Mechelen aan boord stapte, las hij de naam Kameleon en hij vroeg: „Waarom heeft deze boot de naam van een hagedis?”

„Wel, mijnheer,” zei Hielke, „een Kameleon kan van kleur veranderen en dat doet onze boot ook. Wanneer u er dichtbij staat, lijkt hij groen en gaat u verder weg staan, dan lijkt hij grijs. Dat komt doordat wij verschillende kleuren verf hebben gebruikt.”

„Aha, dan is de naam heel toepasselijk,” vond mijnheer.

„Wel jongens, ik zit goed, laten wij dus maar vertrekken.”

Hielke opende de deur aan de vaartkant en Sietse startte de motor, die midden in de boot onder een ijzeren kap was

gebouwd. Doordat het een automotor was, zaten er ook versnellingen aan. Sietse zette de versnelling op achteruit en de boot gleed de vaart in. Daarna werd de versnelling op vooruit gezet en de Kameleon voer nu naar de brug, die daar vlak voor het meer over de vaart lag.

De brugwachter zag hen naderen en stak een hand op.

„We moeten stoppen,” waarschuwde mijnheer Mechelen.

„Wel nee,” zei Hielke lachend. „De brugwachter zwaait naar ons,”

Sietse stak ook even zijn hand op en schakelde een grotere versnelling in. Het grote, wijde meer lag nu voor hen en de Kameleon begon steeds harder te varen.

Mijnheer Mechelen zag dit vol verbazing aan en vroeg: „Is dit een vliegboot?”

„Het is een duw- en raceboot,” zei Hielke, lachend om de verbaasde uitdrukking van mijnheer Mechelen.

„Het gaat geweldig!” riep mijnheer. „Stuur maar naar de overkant, Sietse. Ik ga voorlopig nog niet terug.”

Hielke en Sietse knikten voldaan. Zij wisten wel dat, wanneer men eenmaal in de Kameleon zat, iedereen het een geweldige boot vond. Met hoog opgerichte steven en een groot schuimend spoor achter zich, voer de Kameleon op topsnelheid het meer over. Vele boten werden in een

ommezien ingehaald. Mijnheer Mechelen zag dit met nog steeds toenemende bewondering aan. Dat zo'n lompe ijzeren bak zo snel kon varen, vond hij gewoonweg een raadsel! Zelfs de prachtigst gebouwde motorjachten werden door de Kameleon ingehaald.

„Ik neem mijn hoed af voor jullie boot!” riep mijnheer Mechelen enthousiast.

Op hetzelfde moment rukte een windvlaag zijn hoed af die in het water viel.

„Ho! Stop! Mijn hoed!” riep mijnheer.

Sietse had de versnelling reeds teruggetrokken en schakelde op achteruit. Een moment lag de Kameleon hevig op en neer te deinen in het kolkende water dat de schroef veroorzaakte en voer toen terug naar de plaats waar de hoed, nog nauwelijks zichtbaar, ronddreef. Hielke viste hem op en gaf hem terug aan mijnheer Mechelen.

„Die is er niet mooier op geworden,” vond mijnheer.

„U kunt hem drogen,” zei Sietse. „Dan is hij wel weer goed.”

„Ik denk dat ik maar een nieuwe koop,” zei mijnheer. „Jij mag deze hebben, Sietse.”

Sietse zette de hoed op en daar moesten mijnheer Mechelen en Hielke hartelijk om lachen, want de hoed was veel te groot. Sietse zette de hoed af en besloot hem te bewaren. Je kon

nooit weten hoe hij nog van pas kwam, vond hij.

Mijnheer, wiens hoofd van boven glad geschoren was, zei dat hij nu misschien wel nieuw haar kreeg.

„U moet er kunstmest op strooien,” grapte Hielke.

„Ik kijk wel uit,” zei mijnheer. „Dan komt er gras op en boterbloemen.”

„Maar dan zou u een bezienswaardigheid zijn,” zei Sietse.

„Pijn in m’n hoofd!” riep mijnheer Mechelen. „Stel je voor. Ik een bezienswaardigheid? Ik ben er juist helemaal niet op gesteld dat iedereen naar mij kijkt. Integendeel. Ik ben hier gekomen voor een rustkuur.”

„Heeft u het te druk gehad?” vroeg Hielke.

„Juist, jongen. En daarom zoek ik nu ontspanning. En wat is dat daar voor een gebouw, met al die vlaggen? Is dat een restaurant?”

„Ja, mijnheer, dat is het Paviljoen,” zei Hielke.

„Prachtig,” zei mijnheer Mechelen. „Dan gaan wij daar straks even kijken. Maar eerst gaan wij naar het dorp aan de overkant.”

De Kameleon voer nu langs het eiland dat midden in het meer lag en koerste daarna recht in de richting van een kerktoeren in de verte. De zon, die fel scheen, was erg warm op het kale hoofd van mijnheer Mechelen. Sietse gaf hem de

hoed terug. Maar nauwelijks had mijnheer het verkreukelde hoofddeksel opgezet of de jongens proestten het uit van het lachen.

„Ik hoor het al,” zei mijnheer Mechelen. „Dit gaat niet.” En hij wierp de hoed terug naar Sietse, die hem opborg in het kastje onder het achterbankje. Daarbij lette hij even niet op het stuur en als Hielke niet tijdig had ingegrepen, waren zij tegen een zeilboot gebotst. Rakelings gingen zij erlangs en mijnheer Mechelen riep verschrikt: „Drommels, dat had een ongeluk kunnen worden. Doe wat voorzichtiger, alsjeblieft!” „Het komt in orde, mijnheer,” zei Sietse en hij stuurde een kanaal in waaraan een dorp lag. Midden in het dorp lag bij een café een terrasje aan de waterkant en mijnheer Mechelen verzocht de jongens daar aan te leggen. „Ik ga jullie trakteren,” zei hij.

En daartegen hadden Hielke en Sietse niet het minste bezwaar. Voordat zij konden aanleggen moesten zij even wachten op een groot motorjacht, dat juist bezig was te vertrekken. Aan de reling van het jacht stonden enige dames en heren glimlachend naar de Kameleon te kijken. Hoewel zij geen op- of aanmerkingen maakten, was toch duidelijk aan hun houding te zien, dat zij de Kameleon een bespottelijk bootje vonden. Dat maakte Sietse kwaad en met opzet liet hij

onverwachts de hoorn van de Kameleon luid toeteren. Mijnheer Mechelen schrok daar zó van, dat hij zich met beide handen aan de bootrand vastgreep. De dames en heren op het jacht proestten het uit van het lachen.

„Gekke jongen!” riep mijnheer Mechelen kwaad. „Waarom deed je dat? Ik schrik me naar!”

„Ik wou die lui laten schrikken omdat zij ons uitlachen,” zei Sietse.

„Zij lachen omdat jij zo onwijs doet!” riep mijnheer. „En leg aan, want ik moet iets drinken voor de schrik.”

Op de plaats waar eerst het motorjacht had gelegen, legde nu de Kameleon aan. Mijnheer Mechelen zocht een tafeltje in de schaduw en bestelde voor de jongens limonade en voor zichzelf een glas bier. Toen de kelner het kwam brengen, dronk mijnheer Mechelen het bier meteen op en gaf het glas terug met de woorden: „Geef er nog maar eentje, voor de schrik.”

Het tweede glas bier dat de kelner kwam brengen, dronk mijnheer Mechelen weer in één teug leeg.

„Geef er nog maar eentje,” zei hij, „omdat het zo warm is.” Hielke en Sietse keken elkaar eens aan. Zij hadden nauwelijks de helft van hun limonade op toen mijnheer Mechelen reeds het derde glas bier dronk.

„Tjonge,” zei hij, „wat er met dit bier aan de hand is, weet ik niet, maar het smaakt bijzonder lekker. Geef er nog maar eentje, kelner. Zeg, jongens, lusten jullie de limonade niet? Drink de glazen leeg, dan kan de kelner ze nog eens vullen,” „Ja, maar..” zei Hielke, „wij moeten niet te veel drinken.” „Te veel!” riep mijnheer Mechelen. „Maar mijn beste jongen, een mens drinkt nooit te veel. Kelner, nog twee limonade en een biertje!”

Hoewel Hielke en Sietse nog wel graag een glas limonade wilden hebben, vonden zij het lang niet leuk dat mijnheer Mechelen zo veel bier dronk.

Hij leek onverzadigbaar, want hij dronk nog een glas op de gezondheid en eentje op de vriendschap en voorts nog een op de Kameleon. Toen vonden de jongens het welletjes. Zij stonden op en bedankten voor ’n volgende traktatie.

Mijnheer Mechelen moest nu kiezen of hij daar wilde blijven of dat hij met de Kameleon terugging. Hij koos het laatste en riep de kelner om af te rekenen.

Uit een van de zijzakken van zijn jasje haalde hij een bundel bankbiljetten en hij betaalde met een briefje van honderd gulden. Hielke en Sietse keken verwonderd naar het vele geld dat mijnheer Mechelen weer achteloos in zijn zak stopte. Die mijnheer was bepaald schatrijk. De kelner kreeg een flinke

fooi en bracht hen naar de Kameleon. Hij wilde mijnheer Mechelen helpen bij het instappen, maar deze weerde dit af. „Ik ben nog fit genoeg,” zei hij en met een jongensachtig sprongetje kwam hij weer voor in de Kameleon terecht. „Varen maar, stuurman!” riep hij en Sietse liet de Kameleon maar gauw vertrekken, omdat de andere gasten op het terrasje spottend zaten te lachen.

Snel voeren zij het dorp uit en het meer op.

„Willen jullie wel geloven, jongens,” zei mijnheer Mechelen, „dat ik reusachtig geniet? Ik zou best iedere dag zo’n uitstapje willen maken. Zullen wij dat doen?”

„Wij kunnen niet iedere dag,” zei Sietse.

„Wij gaan meestal met onze vrienden,” zei Hielke.

„Laten wij dan afspreken, zodra het jullie weer eens gelegen komt,” hield mijnheer Mechelen aan.

Maar Hielke en Sietse gingen liever niet meer met hem uit varen. Hij dronk veel te veel bier!

Mijnheer Mechelen zat vergenoegd om zich heen te kijken en wees naar het Paviljoen.

„Daarheen, stuurman!” riep hij. „Daar gaan wij ook nog even aanleggen. Het lijkt me daar reuze gezellig.”

Wat mijnheer Mechelen onder gezelligheid verstond, begrepen Hielke en Sietse maar al te best. Gezelligheid en

bier was voor mijnheer Mechelen hetzelfde.

Daarom volgde Sietse het verzoek niet op en liet de Kameleon rechtdoor varen,

„Wat doe je nou?” vroeg mijnheer Mechelen. „Waarom stuur je niet naar het Paviljoen?”

„Wij gaan naar huis,” zei Sietse,

„Pijn in m’n hoofd!” riep mijnheer Mechelen. „Nu al? Het is pas tien uur!”

„Wij lusten geen limonade meer,” zei Hielke, „en onze vrienden staan misschien wel te wachten.”

„Hm,” zei mijnheer Mechelen ontstemd. „Toen ik zo’n jongen was als jullie, lustte ik wel een emmer vol limonade. Maar goed, dan gaan wij naar huis.”

Zijn opgewekte stemming was nu geheel verdwenen en dat werd er niet beter op toen hij bovendien de hik kreeg.

Hielke en Sietse daarentegen hadden heimelijk veel plezier, want telkens als mijnheer Mechelen hikte, wipte zijn omvangrijke buik op en neer.

De jongens waren dan ook blij dat de Kameleon spoedig het boothuis bereikte en mijnheer Mechelen aan wal ging.

„Tot een volgende keer,” zei hij. „Dan gaan wij naar het Paviljoen.”

Hielke en Sietse gaven er geen antwoord op; zij moesten eerst

even goed uitlachen. Even daarna gingen zij naar de smederij, waar Klinkhamer vroeg: „En, jongens? Hoe vond mijnheer Mechelen het tochtje met jullie boot?”

„Erg dorstig,” zei Sietse.

„Wat is dat nu weer voor onzin, Sietse? Hoe kan iemand een tochtje met een boot nu dorstig vinden?”

„Mijnheer Mechelen heeft ons getrakteerd op limonade,” vertelde Hielke. „En daarbij trakteerde hij zichzelf op wel zeven glazen bier.”

„Hij dronk zo snel dat hij er de hik van kreeg,” zei Sietse.

„Daarna wilde hij ook nog naar het Paviljoen, maar wij hebben hem maar gauw teruggebracht.”

„Dat was heel verstandig,” vond Klinkhamer.

„Wij nemen hem niet meer mee,” zei Hielke.

„En hij had z’n zakken vol met geld,” zei Sietse. „Hele stapels bankbiljetten, zo maar in de zijzak van zijn jasje.”

„Drommels,” zei Klinkhamer. „Daar moet hij niet te veel mee te koop lopen. Iemand zou hem kunnen beroven.”

„Dan is het z’n eigen schuld,” zei Sietse.

„Jij vindt hem zeker niet erg aardig?” vroeg Klinkhamer.

„Nee,” zei Sietse. „Ik zou het liefst mijn tong naar hem uitsteken.”

„Dat zul je wel laten,” zei Klinkhamer. „Het beste is dat jullie

je niet meer met hem bemoeien.”

Dat hadden Hielke en Sietse reeds besloten!

HOOFDSTUK III

Hoe de jongens met de Kameleon Wiebe en Gerda helpen

Die middag kwam Cor in de smederij. Hij woonde in de stad en logeerde dikwijls bij zijn oom en tante, de heer en mevrouw Bleeker, die naast Klinkhamer woonden. Mevrouw Bleeker was er niet erg op gesteld dat Cor steeds naar die stoffige smederij ging, maar Cor vond het juist prachtig. Hij droeg dan ook, evenals Hielke en Sietse, een overall.

„Ha!” riep Klinkhamer. „Daar heb je onze Cor ook weer. Kom je weer meedoen aan kattenkwaad en avonturen?”

„Nou, als het kan, dan heel graag,” zei Cor lachend.

„Ja, ja,” zei Klinkhamer. „Jij bent zo zoetjes aan ook al net zo’n lieverdje geworden als mijn zoons. En hoepelen jullie nu maar op, jongens. Jullie lopen me in de weg!”

Cor ging met Hielke en Sietse naar het boothuis.

„Het is fijn weer,” zei Cor. „Gaan we varen?”

„Natuurlijk,” zei Sietse. „Maar we moeten nog op Louw wachten. Hij gaat ook mee.”

Louw Vrolijk woonde bij de boterfabriek, waar zijn vader kaasmaker was. Hij kwam spoedig opdagen en nu de club

compleet was, stapten ze in de Kameleon en voeren het meer op.

„Zeg, jongens,” vroeg Louw, „wie weet wat een deurwaarder is?”

„Dat is een mijnheer,” zei Cor, „die op bezoek komt bij mensen die hun schuld niet betalen. Hij probeert dan geld te halen en wanneer hij niets ontvangt, kan hij beslag leggen op de meubels en zo, die hij dan verkoopt.”

„Oei,” zei Louw. „Dat ziet er dan slecht uit voor mevrouw Elzinga.”

„Wat is er dan?” vroeg Sietse. „Komt er een deurwaarder bij haar?”

„Misschien wel,” zei Louw. „Zijlstra, de kruidenier, heeft gedreigd er een te zullen sturen.”

„Arme mevrouw Elzinga,” zei Hielke. „Konden wij haar maar helpen?!”

„Maar dat kunnen wij best,” zei Sietse. „Wij gaan een inzameling houden bij alle mensen in het dorp.”

„Ik vrees dat mevrouw Elzinga het niet goedvindt,” zei Hielke. „Zij zal het geld niet willen aannemen.”

„Dan moeten wij het in het geheim doen,” zei Louw. „En ’s avonds in het donker een enveloppe met geld in haar brievenbus stoppen.”

„Maar hoe kom je aan geld?” vroeg Cor. „Als je een inzameling houdt is het geen geheim meer.”

„Dan zeggen wij dat we een inzameling houden voor de dierenbescherming,” zei Louw. „We geven het geld dan stiekem aan mevrouw Elzinga.”

„Dat is dan wel een bijzondere dierenbescherming,” zei Hielke lachend.

„Nee, jongens, dat wordt niets,” zei Sietse. „Wij moeten het anders doen.”

„Hoe dan?” vroegen z’n vrienden.

„Dat weet ik ook niet,” zei Sietse.

„Laten we het aan Kees vragen,” zei Louw. „Die weet altijd wel iets bijzonders.”

Kees Dijkstra woonde met zijn ouders in een grote watermolen, die op de dijk stond aan de rand van het meer. De Woudaap, zo heette de molen, was een sieraad voor de omgeving en er kwamen vele toeristen uit alle werelddelen een kijkje nemen. Zo werd de molen over heel de wereld bekend en dat was voor Dijkstra een reden om alles extra netjes te onderhouden.

Zijn zontje Kees daarentegen hielp daar niet aan mee, want Kees was liever lui dan moe. Behalve wanneer er kattenkwaad uitgehaald moest worden, dan was Kees bijzonder ijverig. De

vorige zomer had hij het hele dorp in rep en roer gebracht door een nagmaakte slang over de polderdijk te laten kronkelen. Aan een nylandraad trok hij vanuit de molen een met gras en grind volgestopte nylonkous over de weg. Hierdoor ontstond het gerucht dat er een monster in het meer huisde. Zelfs veldwachter Zwart ging er jacht op maken, hetgeen wel bewijst hoe goed de uitvindingen van Kees werkten. Maar de laatste tijd had Kees geen uitvinding gedaan en daarom zat hij lui in de schaduw van de molen naar het naderen van de Kameleon te kijken.

„Hallo, Kees. Zit je te slapen?” riep Hielke, toen de Kameleon aanlegde.

„Wel nee,” zei Kees. „Ik zag jullie komen en ik dacht, die willen mij halen om te gaan zwemmen. Goed geraten, hè?”

„Niet helemaal,” zei Hielke. „Wij willen wel gaan zwemmen, maar wij komen jou ook iets vragen. Weet jij een manier om mevrouw Elzinga aan geld te helpen, zonder dat zij weet van wie het komt?”

„Waarom moet zij geld hebben?” vroeg Kees.

„Omdat zij de kruidenier niet kan betalen en nu heeft Zijlstra gedreigd om al haar meubels te verkopen,” zei Louw.

„Laat me niet lachen,” zei Kees. „Weten jullie wel dat haar zoon Wiebe met Gerda Pasma gaat trouwen? Nou, dat is wel

de rijkste boerendochter uit heel de omtrek.”

„Is het waar? Wie zegt dat? Hoe weet jij dat?”

„Wel, ik heb mijn ogen niet in de zak,” zei Kees. „Ik heb dikwijls genoeg gezien hoe die twee elkaar steeds opzoeken.”

„Vindt Pasma dat dan goed?” vroeg Hielke.

„Dat weet ik niet,” zei Kees. „Ik heb Wiebe nog nooit naar de boerderij zien gaan. Hij wacht steeds achter de polderdijk tot Gerda komt.”

„Dan weet Pasma dus van niets,” zei Sietse. „En hij zal het ook niet goedvinden, want hij is erg gierig en hij wil natuurlijk dat Gerda een rijke man trouwt in plaats van Wiebe.”

„Maar Wiebe kan best leren,” zei Hielke. „Hij kan dus later ook rijk worden.”

„Maar om te leren moet je geld hebben,” zei Cor.

„Juist,” zei Sietse. „En daarom moeten wij proberen mevrouw Elzinga te helpen. Maar hoe?”

Dat wist geen van allen.

„Ik stel voor om eerst te gaan zwemmen,” zei Louw. „Dat frist op en misschien kunnen wij dan beter denken.”

Dat vonden ze allemaal een goed idee en dus gingen ze aan boord en stuurde Sietse de Kameleon in de richting van een stenen brug. Deze brug lag op de plaats waar een smalle poldervaart in het meer uitmondde. De Kameleon voer de

brug voorbij en legde aan op een plek waar de wal heel laag was en zacht glooiend tegen de polderdijk opliep. De Kameleon werd stevig vastgelegd en de vrienden kleeadden zich uit. Zij doken in het water en stoeiden vrolijk of zwommen om het hardst. Daarna gingen zij in het gras liggen uitrusten en lieten zij zich door de zon bruin bakken.

„Ieder jaar, als ik na de vakantie weer in de stad kom, ben ik de bruinste jongen van de hele school,” zei Cor. „Bennie Loman was de vorige zomer met zijn ouders in Italië. Hij dacht daar bruiner te worden dan ik, maar ik won het glansrijk van hem.”

„Om bruin te worden hoeft je niet naar het buitenland te gaan,” zei Hielke. „Hier schijnt de zon toch ook?”

„Als het niet regent,” vulde Louw lachend aan.

„Dat geeft niet,” zei Hielke. „Als je steeds maar buiten bent, word je vanzelf bruin, ook al regent het nu en dan. De boeren en de schippers zijn toch ook allemaal bruin? En echt niet alleen van de zon.”

„Ik weet wat,” zei Kees. „Wij moeten iemand zoeken die heel rijk is.”

„Waar heb jij het over?” vroeg Hielke verbaasd.

„Ik lag aan Wiebe Elzinga te denken,” zei Kees. „Als wij iemand weten, die wil helpen, vragen wij geld en stoppen dat

midden in de nacht in de bus van mevrouw Elzinga.”

„Laten wij dan naar mijnheer Siegerdsma gaan,” zei Louw.

„Hij is de rijkste man van het dorp.”

„Mijnheer Siegerdsma is niet thuis,” zei Hielke. „Hij is gisteren uit logeren gegaan naar zijn zoon. Hij heeft het zelf verteld in de smederij.”

Er kwam een zeilboot voorbij.

„Kijk daar eens!” riep Kees. „Wat heb ik jullie gezegd? Wie zitten daar in de boot van Gerben?”

„Verroest, Wiebe en Gerda,” zei Sietse. „Dus die twee hebben verkering.”

„En Gerben weet het ook,” zei Louw, „want zij hebben zijn boot.”

De jongens keken de zeilboot na en gingen zich aankleden.

Er naderde nu een bootje met een aanhangmotertje.

Aan het roer zat een jongeman die Karel heette. Hij was de zoon van de kruidenier.

„Daar is Karel ook weer,” zei Kees. „Hij gaat tegenwoordig iedere dag naar de boerderij van Pasma. Hij heeft zeker ook een oogje op Gerda.”

„Dan zit hij Wiebe en Gerda nu achterna,” zei Sietse. „En dan gaat hij alles aan Pasma vertellen, want die Karel is een echte klikspaan.”

„Dat denk ik ook,” zei Hielke. „Karel is de leukste niet. Hij heeft ons ook eens een laffe poets gebakken.”

„Wat deed hij dan?” vroeg Cor nieuwsgierig.

„O, toen waren wij nog maar vijf jaar,” zei Hielke. „Wij gingen naar Zijlstra om boodschappen te halen. Dat deden wij graag, omdat wij dan een snoepje kregen. Karel was ook in de winkel en toen Zijlstra de boodschappen in de tas deed, zei hij: „Karel geef jij de jongens eens een snoepje.” En weet je wat hij ons gaf? Ieder een bruidssuiker waar hij stiekem groene zeep op had gesmeerd. Als ik eraan denk hoe vies dat smaakte, zou ik het hem nu nog wel betaald willen zetten.”

„Maar het was toch goed voor de tanden,” zei Louw lachend.

„Zeep maakt het gebit helder wit.”

„Dan mag jij van mij een zak vol bruidssuikers met zeep hebben,” zei Hielke.

„Niet nodig,” zei Louw. „Mijn tanden zijn schoon genoeg.” Sietse had intussen de motor gestart en toen allen aan boord waren, liet hij de Kameleon vertrekken.

„Waar ga je heen?” vroeg Hielke, want in plaats van naar huis te gaan, stuurde Sietse de andere kant uit.

„Ik ga aan Karel vragen of hij nog bruidssuikers heeft,” zei Sietse en hij schakelde de grootste versnelling in.

De Kameleon begon harder en harder te varen. De snel

draaiende schroef bracht het water in een woeste beroering en hoge golven rolden achter de boot aan. Het bootje van Karel Zijlstra werd snel ingehaald.

„Wat ben je eigenlijk van plan?” vroeg Hielke.

„Niets bijzonders,” zei Sietse. „Ik vaar even langs Karel om hem goedendag te zeggen. Dat zal hij vast wel leuk vinden.”

„Maar als jij niet wat meer naar de kant stuurt, vaar je hem nog omver,” zei Louw.

„Wel nee,” zei Sietse. „Ik kan er best langs.”

Met nauwelijks een meter tussenruimte kwam de Kameleon naast het bootje van Karel.

„Hallo, Karel!” riep Sietse.

„Hallo!” riep Karel, maar hij voegde er een reeks scheldwoorden aan toe, omdat de hoge golven van de Kameleon van achter naar voren over zijn bootje rolden en hem flink natmaakten. De aanhangmotor, die een moment werd overspoeld, stopte. Sietse temperde de snelheid en keerde terug naar het bootje van Karel.

„Wat is er?” vroeg hij schijnheilig. „Is de motor stuk?”

„Jij grote ezel!” riep Karel kwaad. „Als jij zo waanzinnig hard wilt varen, moet jij meer afstand bewaren tot andere boten.

Die lompe bak van jullie maakt veel te hoge golven!”

„Neem me niet kwalijk, Karel,” zei Sietse. „Ik zal er in het vervolg om denken. Zullen wij je terugbrengen?”

Karel deed vergeefse pogingen om zijn motor weer op gang te krijgen, maar toen het niet lukken wou, zei hij: „Het is jullie schuld dat ik niet verder kan. Breng mij dus maar terug.”

De Kameleon werd naast de boot van Karel vastgemaakt en zo voeren zij naar het dorp.

„Je moet je motor een tijdje in de zon te drogen leggen,” zei Sietse. „Dan komt het vanzelf weer in orde.”

„Dat weet ik ook wel,” zei Karel ontstemd. „Maar in het vervolg zal jij beter moeten uitkijken, want als mij dit nog eens overkomt, zal ik je een flink pak rammel geven.”

„Het zal niet meer gebeuren,” beloofde Sietse en hij zag, evenals de andere jongens, met heimelijk plezier hoe in de verte de boot van Gerda en Wiebe wegzeilde.

Karel, die de zeilboot ook nakeek, vroeg: „Wie zaten er in de boot van Gerben?”

„Gerben natuurlijk,” zei Sietse.

„Dat bestaat niet,” zei Karel „Gerben is bij de boerderij van

Jellema.”

„Verroest,” zei Sietse, „wie zit er dan in?”

„Dat zou ik ook wel willen weten,” zei Karel.

„Waarom?” vroeg Cor. „Of denk je dat de boot gestolen is?”

„Als dat waar is,” zei Hielke, „moeten wij er meteen achteraan.”

„Dat zou heel verstandig zijn,” zei Karel. „Laten wij dat doen.”

„Maar niet met deze boot op sleeptouw,” zei Sietse.

„Stuur dan naar de wal,” stelde Karel voor. „Dan leggen wij mijn boot zolang vast.”

Het was natuurlijk helemaal niet de bedoeling van de jongens om Gerda en Wiebe te achtervolgen. Integendeel. Zij wilden Karel zo ver mogelijk van dat tweetal verwijderd houden. En daarom zei Kees: „Maar ik moet naar huis.”

„Wel, dan ga jij in mijn boot,” zei Karel. „Dan roei jij naar de Woudaap. Daar haal ik mijn boot later wel vandaan.”

„Ja zeker,” zei Kees. „Ik zal dat hele eind gaan roeien. Als ik gek ben!”

„Goed, Kees,” zei Sietse. „Wij brengen jou eerst netjes naar huis.”

Dat was helemaal niet naar de zin van Karel, die met lede ogen de zeilboot van Gerben zag verdwijnen. Maar wat kon hij beginnen? Hij zat nu eenmaal in het bootje dat door de

Kameleon met grote snelheid de andere kant werd opgeduwd. Snel naderden zij de Woudaap, waar toevallig Gerben op de dijk liep met een koe.

„Daar is Gerben,” zei Sietse. „Nu kunnen wij vragen of zijn boot gestolen is.”

„Hm,” zei Karel. „Vraag het maar niet. Wie zou zo’n oude boot nu willen stelen?”

„En daarnet dacht jij dat hij wel gestolen was,” zei Cor.

„Nu ik er goed over nadenk, geloof ik het niet meer,” zei Karel. „Trouwens, wat heb ik met die schuit van Gerben te maken? Gooi het touw maar los. Ik laat mijn boot hier liggen.”

De Kameleon had de wal bereikt en Karel maakte zijn boot aan een paal vast. Daarna liep hij meteen weg. Hij ging echter niet naar het dorp, zoals de jongens verwacht hadden, maar in tegenovergestelde richting.

„Die gaat naar Pasma,” zei Kees. „Hij gaat vertellen dat Gerda met Wiebe uit zeilen is.”

Daar kwam Gerben met de koe. De jongens vertelden hem vlug wat zij hadden beleefd.

„Die Karel is jaloers,” zei Gerben. „Hij wil Wiebe dwarsbomen. Maar als hij al te vervelend wordt, zal ik hem wel eens onder handen nemen. Nu moeten wij meteen

handelen, want Karel gaat natuurlijk Pasma waarschuwen. Als jullie nu gauw naar Wiebe en Gerda gaan en jullie brengen Gerda langs een omweg naar huis, dan komt Wiebe alleen terug en kan Karel niets bewijzen van hetgeen hij aan Pasma vertelt.”

„Ik weet nog iets beters,” zei Sietse. „Daar komt Paulien. Als zij meegaat kan zij de plaats van Gerda innemen.”

„Dat zou zeker beter zijn,” zei Gerben. „Als Paulien nu maar wil.”

Er naderde een meisje op de fiets. Zij heette Paulien en was het dochtertje van mevrouw Wijnstra, die op de Mariahoeve woonde. Hun boerderij was ingericht als vakantieverblijf voor de studenten uit de stad. Een jaar geleden had mevrouw Wijnstra het erg arm, maar door de hulp van Hielke en Sietse had zij nu een goed bestaan. Dat Paulien en haar moeder dus heel best over de jongens van Klinkhamer te spreken waren, valt wel te begrijpen. En daarom stapte Paulien dan ook meteen van haar fiets, toen Hielke haar vroeg of zij de jongens wilde helpen.

„Wat moet ik dan doen?” vroeg zij.

„Met ons uit varen gaan,” zei Sietse. „Wij brengen je naar de boot van Wiebe Elzinga en daar neem jij de plaats over van Gerda. Wij nemen Gerda dan mee terug, anders ziet haar

vader straks dat zij met Wiebe uit zeilen ging. Want dat gaat Karel Zijlstra aan Pasma verklikken. Kijk maar!”

Inderdaad zagen zij nu allemaal hoe Karel naar de boerderij van Pasma ging.

„Mag ik eerst even aan moeder gaan vertellen dat ik ga varen?” vroeg Paulien.

„Dat doe ik wel voor je,” zei Kees. „Ik breng ook je fiets naar huis.”

„Goed zo, Kees,” zei Gerben. „En nu vlug weg wezen met die baggermolen, voordat Pasma op de dijk komt kijken!”

Paulien ging mee aan boord en de Kameleon koerste snel naar het eiland midden in het meer.

„Wij gaan die Karel een prachtige poets bakken,” zei Sietse vergenoegd. „Wat zal hij op zijn neus kijken, als Wiebe komt aanzeilen met Paulien aan boord in plaats van Gerda.”

„Jullie hebben altijd van die bijzondere grappen,” zei Paulien.

„Wie heeft dat zo gauw bedacht?”

„Dat doet er niet toe,” zei Sietse. „Maar jij wilt Gerda en Wiebe toch wel helpen, niet waar?”

„Natuurlijk,” zei Paulien. „Ik vind Wiebe veel leuker dan Karel.”

Het eiland was spoedig bereikt en de Kameleon voer er nu achter. Daardoor was hij vanaf de polderdijk niet te zien.

Sietse stopte de motor, want de zeilboot van Gerda en Wiebe kwam ook naar het eiland. Langzaam voer de Kameleon hen tegemoet en Sietse riep: „Stop, Wiebe! Wij moeten je even spreken!”

„Wel?” riep Wiebe en hij liet zijn boot met de neus tegen de wind in draaien, zodat hij stil kwam te liggen.

Sietse stuurde de Kameleon ernaast en Hielke maakte gauw een touw vast. Door de motor langzaam te laten draaien, kon Sietse de zeilboot op zijn plaats houden.

„En, wat is er?” vroeg Wiebe nieuwsgierig.

„Karel Zijlstra is naar Pasma gegaan om te vertellen dat jullie samen zeilen,” zei Hielke.

„Bah! Wat een mispunt!” riep Gerda verontwaardigd. „Wat een gemene klikspaan!”

„Maar,” zei Sietse, „Karel wist het niet zo zeker. Hij zat jullie achterna met zijn motorbootje, maar doordat onze boot een golf water over zijn motor spoelde kon hij niet verder. Wij brachten hem toen terug naar de wal en onderweg vroeg hij ons wie er in Gerbens boot zaten. Maar dat hebben wij hem niet verteld. Hij is nu naar de boerderij.”

„Dat zal me een herrie geven,” zei Gerda. „Tegen Karel zeg ik nooit meer een woord. Waar bemoeit die vent zich mee?”

„Maar,” zei Sietse, „als Paulien nu met Wiebe gaat zeilen en

wij brengen Gerda terug, loeit er geen koe naar.”

„Dat is een prachtidee!” riep Wiebe. „Als jullie dan naar rechts varen en Gerda naar de polderdijk brengen, kan zij ongemerkt achter de dijk langs naar huis wandelen. Dan zeil ik met Paulien in de richting van het dorp en daarna naar de boerderij van Jellema.”

„Dat is fantastisch,” riep Gerda nu verheugd. „Jongens, jullie bewijzen ons een reuze dienst. Kom jij op mijn plaats, Paulien?”

„Natuurlijk,” zei Paulien lachend. „Daarvoor hebben de jongens mij hier gebracht.”

Paulien en Gerda verwisselden van plaats, Wiebe zeilde naar het dorp en de Kameleon voer op topsnelheid naar de stenen brug. De jongens moesten Gerda onderweg alles vertellen van wat zij met Karel hadden beleefd. Gerda vond het wel vermakelijk en lachend zei ze: „Ik bedank jullie hartelijk voor de hulp.”

„O, 'dat is niets,” zei Sietse. „Als het moet helpen wij weer!” Bij de stenen brug aangekomen bedankte Gerda nogmaals voor de hulp en verdween achter de dijk. Zo wandelde zij rustig naar huis. De Kameleon voer snel terug naar het eiland en vandaar naar de Woudaap.

Wiebe zeilde nu in de buurt van het dorp en kwam daarna

ook in de richting van de Woudaap. Bij de boerderij van Jellema stonden twee mannen op de dijk. De jongens herkenden weldra Pasma en Karel.

„Wat zal die Karel op z'n neus kijken,” zei Louw.

„En wat zal Pasma wel zeggen?” vroeg Cor.

Sietse stuurde de Kameleon naar het aanlegsteigertje bij Jellema's boerderij, waar de jongens uitstapten. Vol pret zagen zij hoe Pasma met grimmige blikken naar de naderende zeilboot stond te kijken. Karel stond een beetje zenuwachtig te fluiten.

Gerben kwam ook bij de steiger. „Ha, jongens,” zei hij. „Kan ik zo meteen met jullie meevaren naar het dorp?”

„Natuurlijk,” zei Hielke. „Stap maar in.”

„Ik moet even wachten tot mijn boot terug is,” zei Gerben.

„Daar komt-ie al.”

„Wie zit er in die boot van jou?” vroeg Pasma nors.

„Waarom wilt u dat weten?” vroeg Gerben quasi verbaasd.

„Dat weet jij drommels goed,” zei Pasma.

„Natuurlijk weet ik dat,” zei Gerben. „U zult direct wel zien dat Wiebe Elzinga erin zit met een jongedame.”

„Met mijn dochter, bedoel je!” riep Pasma.

„Uw dochter?” vroeg Gerben en van verbazing stak hij zijn handen omhoog. „Nee maar! Uw dochter met Wiebe? Dat is

toch al te gek!”

De jongens hadden reuze veel plezier om het toneelspel van Gerben.

„Wie is die jongedame dan?” vroeg Pasma.

„Tjonge, tjonge,” zei Gerben. „Waar maakt u zich zo druk om? Het is heel gewoon Paulientje Wijnstra.”

„Ik geloof er niets van,” riep Karel nu. „Jij probeert ons wat wijs te maken.”

„Nee,” zei Gerben spottend, „dat zal ik niet proberen, want ik weet dat niemand jou wijzer kan maken!”

„Hoe bedoel je dat?” riep Karel kwaad.

„Kijk zelf maar wie er in de boot zit,” zei Gerben.

En tot grote verbazing van Karel zat daar Paulien, die vrolijk wuifde.

Pasma bleef wachten totdat Wiebe de boot aan de steiger had gemeerd. Hij keek in de boot en toen bleek dat er werkelijk niemand anders aan boord was, liep hij zonder te groeten terug naar de boerderij.

Karel wist niet hoe hij kijken moest en ging maar gauw naar het dorp. De jongens keken hem lachend na.

„Wel bedankt voor het tochtje, Wiebe,” zei Paulien, terwijl zij aan wal ging.

„Ik moet jou bedanken voor je hulp,” zei Wiebe. „En jullie

ook, jongens!”

„Laten we liever de boot opbergen,” zei Gerben. „Ik heb haast.”

Het zeil en de fok werden gestreken. De mast ging naar beneden en over het geheel werd een dekzeil gespannen.

„Zo is het weer in orde,” zei Gerben. „Als je weer eens wilt zeilen, Wiebe, ga je je gang maar.”

„Fijn, Gerben! Je bent een reus,” zei Wiebe dankbaar.

Daarna ging Gerben met de jongens mee in de Kameleon, terwijl Wiebe vrolijk fluitend naar huis fietste. Hij was heel goed gestemd, want al wou Karel hem dan ook de voet dwars zetten, Wiebe wist nu dat hij te allen tijde kon rekenen op de hulp van Gerben en de jongens.

En die hulp zou nog heel belangrijk worden!

HOOFDSTUK IV

De komst van Jochem – De jongens doen een vondst

„Het wordt donker in het westen, jongens,” zei Gerben, toen hij met de Kameleon meevoer naar het dorp. „Er komt regen.”

„Als het morgen dan maar weer droog is,” zei Cor.

„Dat loopt wel los,” zei Gerben. „Volgens de weerkaart op de televisie is er een hogedrukgebied op komst. Toch kun je als het regent ook wel avonturen beleven. Ik heb het eens meegemaakt... dat is, laat eens kijken, nu zeven jaar geleden gebeurd. Toen regende het zo dat het precies een waterval leek. Ik was met mijn vriend uit zeilen gegaan. Wij hadden wel een donkere lucht zien naderen, maar we dachten voor het losbreken van de bui nog best een eindje te kunnen zeilen. Op één ding hadden wij echter niet gerekend. Namelijk dat de wind ons in de steek zou laten. Wij waren midden op het meer toen er plotseling geen zuchtje meer te bespeuren viel. Het werd onheilspellend stil, terwijl de donkere lucht snel naderbij kwam. Wij vonden het toen raadzaam gauw het zeil te strijken, want jullie weten wel hoe er

achter zo'n bui meestal een storm opsteekt. Daarom lieten wij ook de mast zakken en trokken het dekzeil over alles heen. Het was maar goed dat wij dat gedaan hadden, want, zoals ik al zei, er kwam een regen gelijk een waterval. Het was een waterstroom die zo maar uit de hemel kwam. Onze boot steeg er dan ook meteen in omhoog. Wij merkten dat niet, want wij waren natuurlijk onder het dekzeil gekropen. Gelukkig duurt zo'n bui nooit erg lang en na ongeveer twintig minuten begon het veel minder te regenen en voelden wij een schok. Ik sloeg het dekzeil open en wat ik toen zag willen jullie vast niet geloven."

„Jawel, Gerben,” zei Cor. „Vertel verder. Wat zag je?”

„Wij zaten met onze boot boven op het dak van de kerk. Zo hoog was de boot in die waterstroom gestegen!”

De jongens lachten luid.

„Ik wist wel dat jullie het niet geloofden,” zei Gerben. „Maar toch wil ik jullie waarschuwen, zo gauw mogelijk naar de wal te gaan als er een bui nadert. Je kunt nooit weten wat erachter steekt.”

„Wij zullen erom denken, Gerben,” zei Hielke lachend.

„Want als wij ook op het dak van de kerk terechtkomen, zal het heel wat moeite kosten om deze zware Kameleon weer naar beneden te krijgen.”

„Dat zal jullie niet gebeuren,” zei Gerben, „want in zo’n gietbui zinkt deze ijzeren bak als een molensteen.”

Ze voeren nu onder de brug door en Sietse stopte de motor. Met een sierlijke boog stuurde hij vervolgens de Kameleon het boothuis binnen.

„Gearriveerd, aangekomen!” riep Hielke. „Allemaal uitstappen!”

„Zeg, jongens, tot morgen, hè?” zei Cor. „We hebben weer een fijn avontuur gehad.”

„Ja. Ik ga er ook vandoor,” zei Louw. „Tot ziens!”

Gerben ging met Hielke en Sietse naar de smederij.

Klinkhamer bleek bezoek te hebben van een man die zo te zien voor het eerst in het dorp was. Op de werkbank stond een oud rieten koffertje met ernaast een blauw katoenen plunjezak.

„Ha,” zei Klinkhamer, „daar zijn de jongens. Zeg, Gerben, hier is een collega van je. Hij is de nieuwe knecht van boer Pasma.”

„Tjonge,” zei Gerben en hij bekeek de man van onder tot boven. De nieuweling leek niet een van de snuggerste. Zijn gezicht was zo rond als een cirkel en daarbij lachte hij nogal onnozel. Hij droeg, hoewel het midzomer was, een dikke winterjas en aan zijn voeten had hij hoge bruine rijlaarzen.

Het leek nogal potsierlijk en Hielke en Sietse hadden dan ook moeite om hun lachen te verbergen. Dat werd er niet beter op toen Gerben vroeg: „Kom jij van de noordpool?” „Wel nee,” zei de man. „Ik kom uit Eernewoude. Ik heb daar vijf jaar bij een boer gediend en ga nu eens veranderen.” „Was het nog winter in Eernewoude,” vroeg Gerben, „of heb jij het gloeiend koud?”

„O, je bedoelt mijn dikke jas?” begreep de man. „Die heb ik aangetrokken omdat het de gemakkelijkste manier is om dat ding mee te nemen. Ik heb er nog een regenjas onder, kijk maar.”

En tot groot vermaak van de jongens knoopte hij de winterjas los en toonde hun de regenjas.

„Tja,” zei Gerben, „zo heeft ieder z’n eigen manieren. Hoe heet je?”

„Jochem Wezel. En hoe heet jij?”

„Gerben Zonderland, opperstalknecht van boer Jellema. Wij zijn bijna burenen. De Mariahoeve staat tussen de boerderij van jouw baas en die van Jellema.”

„Mooi,” zei Jochem. „Daar ben ik blij om. Mijn vorige baas woonde nogal eenzaam en dat wordt vervelend op den duur.”

„Misschien kom jij wel van de regen in de drop,” zei Gerben. „Jouw nieuwe baas is niet zo’n voorname.”

„Geen voornaam?” riep Jochem verbaasd. „En ik had gehoord dat hij de rijkste boer uit de omtrek is.”

„Dat klopt,” zei Gerben, „maar dan hebben ze vergeten er bij te vertellen dat hij ook de gierigste is!”

„Dat is toch niet waar?” vroeg Jochem.

„Helaas wel,” zei Gerben. „Boer Pasma is zó gierig dat hij ’s nachts zijn horloge stil zet, omdat het dan minder slijt. Bij de bakker koopt hij steeds oud verschimmeld brood, zogenaamd voor de varkens, maar in werkelijkheid geeft hij het z’n knecht te eten. En bij het middageten moet je je neus dichtknijpen anders waait het vlees van je bord. Zulke kleine stukjes krijg je. De borden en de kopjes worden nooit afgewassen, want dat kost water en zeep. Je kunt ze net zo goed schoon likken, vindt de boer. Maar het ergste is dat je staande moet slapen, want een bed of een stoel krijg je niet.”

„Nu geloof ik je niet meer,” zei Jochem.

„Dat werd ook wel tijd,” zei Sietse. „Gerben doet nooit anders dan fantaseren.”

„Goed, goed,” zei Gerben. „Geloof het maar niet. Wij spreken elkaar nog wel eens nader. Tot ziens, Jochem Ezel!”

„Wezel,” verbeterde Jochem, maar dat hoorde Gerben al niet meer. Hij wandelde reeds vrolijk fluitend naar het dorp. Met die Jochem zou hij nog mooie grappen kunnen beleven,

dacht hij.

„Zeg, jongens,” zei Klinkhamer, „ik heb Jochem beloofd dat jullie hem even naar Pasma zullen brengen.”

„Dan mogen wij wel meteen gaan,” zei Hielke, „want er is regen op komst.”

„Ga maar mee, Jochem,” zei Sietse en hij pakte het rieten koffertje van de werkbank. Jochem nam de plunjezak en volgde de jongens naar het boothuis. Vlug werd de motor gestart en weer voer de Kameleon het meer op in de richting van de Woudaap.

„Zo’n boot als deze heb ik nog nooit gezien,” zei Jochem.

„Wat gaat-ie hard!”

„Deze boot is heel beroemd,” zei Hielke. „Heb je nooit gehoord van de Kameleon?”

Dat had Jochem niet. Maar dat kwam, zei hij, doordat hij vijf jaar lang zo afgelegen had gewoond.

„En las je dan nooit een krant?” vroeg Hielke.

„Zo af en toe,” zei Jochem. „Daar staat immers alle dagen hetzelfde in.”

„Wat heb je een mooie laarzen,” zei Sietse.

„Ja,” zei Jochem glunderend, „die heb ik nog van thuis. Ik ben van rijke komaf.”

„Is het waar?” vroeg Hielke en hij zette zo’n ongelovig gezicht,

dat het duidelijk was hoe hij aan de waarheid twijfelde.

„Als jij zulke rijke ouders had, waarom ben je dan boerenknecht geworden?” vroeg Sietse.

„Omdat ik zo veel van het leven op een boerderij houd,” zei Jochem. „Ik doe het niet zozeer om het geld. Ik ben rijk genoeg.”

Hielke en Sietse keken elkaar eens aan. Zij geloofden er geen woord van. Daarom vroeg Sietse spottend: „Bezit jij dan wel vijftienhonderd gulden?”

„Vijftienhonderd!” riep Jochem uit. „Ik heb er wel duizend!” De jongens proestten het uit van het lachen.

„Wat is er?” vroeg Jochem wantrouwend.

„O, niets,” zei Hielke. „Jij riep zó verontwaardigd dat jij wel duizend gulden had, dat wij moesten lachen.”

Het was nu wel bewezen dat Jochem zó dom was, dat hij niet wist hoeveel vijftienhonderd meer is dan duizend.

„Die Gerben is zeker nogal een opschepper, hè?” vroeg Jochem.

„Ja! Net als..Bijna had Sietse gezegd: „Net als jij.” Maar hij bedacht zich bijtijds en zei toen: „Net als Karel Zijlstra. Hij komt nogal veel op bezoek bij Pasma. Je zult hem wel ontmoeten.”

Ze voeren de Woudaap voorbij en Jochem keek vol

bewondering naar de mooie molen. Even later wees Hielke hem de boerderij van Jellema en de Mariahoeve, waarna de Kameleon naar het steigertje van boer Pasma voer.

„Hier moet jij zijn, Jochem,” zei Hielke. „Ik hoop dat je er veel plezier mag hebben.”

Jochem stapte op de steiger en Hielke reikte hem het koffertje en de plunjezak aan.

„Wel bedankt, jongens,” zei Jochem en terwijl hij naar de boerderij keek vroeg hij: „Er is toch geen waakhond, hè?”

„Natuurlijk niet,” zei Sietse. „Een hond moet ook eten en dat vindt Pasma veel te duur.”

„Het is niet waar,” zei Hielke. „Tot ziens, Jochem!” Sietse liet de Kameleon meteen weer vertrekken, want de eerste regendruppels begonnen reeds te vallen. Op volle snelheid voeren de jongens terug en juist toen zij weer in het boothuis waren, begon het harder te regenen.

„Dat is net op tijd,” zei Hielke, want op het dak kletterde de regen er nu flink op los.

Hielke trok de deur achter de Kameleon dicht, terwijl Sietse over de motorkap klom en de boot aan de voorkant met een touw vastlegde. Op dat moment deed Sietse een vreemde ontdekking. Op de bodem van de Kameleon lag een bankbiljet. Het was nauwelijks zichtbaar, doordat het grootste

gedeelte onder de motorkap schuilging.

Sietse trok het te voorschijn en riep verbaasd: „Moet je nu eens kijken! Een briefje van duizend! Van wie kan dat wel zijn?”

„Verroest!” zei Hielke. „Van Jochem? Hij zei immers dat hij wel duizend gulden bezat?”

„Ik weet het niet,” zei Sietse, „maar het heeft, geloof ik, al enige tijd in de boot gelegen. Het is nogal vuil.”

„Dat zegt niets,” vond Hielke. „Die Jochem draagt het misschien al jaren bij zich en daardoor is het er niet mooier op geworden.”

„Heb jij dan gezien dat hij iets uit zijn zak haalde?” vroeg Sietse. „Voor zover ik weet heeft hij steeds met beide handen de bostrand vastgehouden, omdat het zo hard ging.”

„Dat is waar,” zei Hielke. „Misschien is dit geld dan van mijnheer Mechelen, want hij haalde toen een bundel bankbiljetten te voorschijn.”

„Juist,” zei Sietse. „Misschien verstopte hij dit geld met opzet, om ons er toe te bewegen vaker met hem te gaan varen.”

„Als dat zo is,” zei Hielke, „geven wij het hem gauw terug.”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „maar eerst zullen we vader vragen wat hij ervan denkt.”

Sietse opende het zijdeurtje en riep: „Brrr! Wat een regen!

Eén-twee-drie! Daar gaat-ie dan!”

Vlug holden onze twee schippers het grasveldje over naar de smederij. Zij kwamen de werkplaats binnenstuiven en bleven plots verrast staan. Sietse hield het bankbiljet vlug achter zijn rug, want bij het vuur van de smidse stond mijnheer Mechelen. Hij was op zijn wandeling door de regen overvallen en schuilde nu bij Klinkhamer.

„Jullie zijn net op tijd terug, jongens,” zei Klinkhamer.

„Waren jullie nu nog op het meer?” vroeg mijnheer Mechelen. „Jullie boot had wel vol kunnen regenen en dan was hij gezonken.”

„Wel nee, mijnheer,” zei Hielke. „Dan moet er minstens een halve meter water vallen en volgens de weerberichten valt er nooit meer dan enige millimeters.”

„Pijn in m’n hoofd, jongen,” zei mijnheer Mechelen. „Je hebt gelijk. Ik maakte gewoonweg een domme opmerking.”

„Heeft u pijn in uw hoofd?” vroeg Klinkhamer.

„Nee, nee,” zei mijnheer Mechelen lachend. „Dat is zo maar een gezegde van me. Maar er is wel iets dat mij plaagt. Ik zou namelijk morgen nog graag even met de jongens naar de overkant willen varen. Ik heb het vermoeden dat ik bij het café te veel geld heb betaald.”

„Aha, u mist geld,” begreep Klinkhamer. „Hoeveel?”

„Duizend,” antwoordde mijnheer Mechelen somber.

„Drommels, dat is nogal wat!” riep Klinkhamer uit.

„Dan zal ik u misschien kunnen helpen, mijnheer,” zei Sietse.

„Kijkt u eens. Is het dit biljet?”

„Pijn in m’n hoofd!” riep mijnheer Mechelen. „Dat is het!

Het nummer klopt precies. Kijk ik heb alle biljetten genoteerd.” En hij toonde een zakagenda waarin de serienummers van vele bankbiljetten keurig stonden opgeschreven. Daarbij was ook het nummer dat op het gevonden biljet stond.

„Hoe kom je daaraan?” vroeg mijnheer Mechelen.

„Wij hebben het zojuist gevonden, in de boot,” zei Sietse.

„Het lag bijna helemaal onder de motorkap.”

„Gelukkig maar,” zei mijnheer Mechelen. „Jullie worden wel bedankt. Het is een pak van mijn hart, want duizend gulden is geen kleinigheid.”

Terwijl mijnheer Mechelen dat beweerde, stak hij het biljet achteloos in een zak van zijn jasje.

„Ik wil mij natuurlijk niet met uw zaken bemoeien,” zei Klinkhamer, „maar als u het geld steeds op die manier bij u draagt, zult u alles wel eens kunnen verliezen. Ook zou u gemakkelijk beroofd kunnen worden door een zakkenroller.”

„Zakkenrollers? Zijn die hier ook?” vroeg mijnheer

Mechelen verschrikt. „Ik dacht dat het hier zo’n vreedzaam dorpje was.”

„Dat is het ook,” zei Klinkhamer, „maar er komen hier steeds meer vreemdelingen en men weet nooit wat voor gespuis daartussen zit.”

„Pijn in m’n hoofd,” riep mijnheer Mechelen. „Daar heb ik niet aan gedacht. Ik zal mij dus in acht nemen voor de vreemdelingen. Ik ga maatregelen nemen.”

Hoewel het nog flink regende, verliet mijnheer Mechelen de smederij en met de handen op zijn zakken haastte hij zich naar het dorp.

Klinkhamer schudde zijn hoofd. „Ik weet niet wat ik van hem denken moet,” zei hij, „maar hij doet wel vreemd.”

„Wie weet wat wij nog met hem beleven,” zei Hielke.

„Tja,” zei Klinkhamer, „maar dan zal het wel niet veel goeds zijn.”

„Hij mag zo raar doen als hij wil,” zei Sietse. „Ik krijg er geen pijn in m’n hoofd van!”

HOOFDSTUK V

Mijnheer Mechelen neemt een vreemd besluit.

Jochem doet geheimzinnig

Mijnheer Mechelen liep door de regen naar hotel De Gouden Leeuw. Hij ging meteen naar zijn kamer en deed de deur op slot. Hoewel het nog volop dag was, trok hij de gordijnen dicht en draaide het licht aan. Hij haalde vervolgens al het geld uit zijn zakken en legde het op tafel. Nadat hij alles had nageteld nam hij een sigarenkistje, deed de sigaren eruit en stopte het geld erin. Dit kistje wikkelde hij in een paar kranten. Daarna draaide hij het licht uit en trok de gordijnen weer open. Buiten begon het harder te regenen. Mijnheer Mechelen keek mistroostig naar de grauwe lucht, nam het pakje met geld en stopte het onder de matras van het bed. Vervolgens haalde hij een portefeuille uit zijn binnenzak en telde de daarin aanwezige bankbiljetten. Toen stak hij de portefeuille weer in z'n zak en verliet de kamer, waarvan hij de deur op slot deed. Hij ging naar het restaurant, waar mijnheer Groen, de hotelhouder, hem vroeg of mijnheer reeds wenste te eten.

„Ja, dat is goed, mijnheer Groen. En ik wou u tevens iets vragen,” zei mijnheer Mechelen. „Zijn hier wel eens dieven?”

„Hier? In mijn hotel?” riep mijnheer Groen verwonderd.

„Nee, mijnheer! En dat zal ook nooit gebeuren, want dit is een eerste klas zaak, waar niet iedereen wordt toegelaten!”

„Dat is uitstekend, mijnheer Groen, maar ik bedoel, is er in het dorp wel eens iemand beroofd?”

„Nee, mijnheer. Voor zover ik mij kan herinneren is dat nog nimmer gebeurd. U moet namelijk weten dat onze veldwachter, mijnheer Zwart, niet voor de poes is.”

„Dat is heel prettig om te horen,” vond mijnheer Mechelen.

„Je leest tegenwoordig maar rare dingen. Zelfs op de banken is het geld niet meer veilig, want dan gaan de kassiers ermee vandoor.”

„Dat is een ander geval,” zei mijnheer Groen. „Als een bank bestolen wordt, krijgen de inleggers toch evengoed hun geld terug.”

„Hm, ja. Maar toch kan men niet voorzichtig genoeg zijn,” vond mijnheer Mechelen en hij ging aan tafel. Het eten dat hem werd opgediend, liet hij zich goed smaken en daarbij dronk hij zoals gewoonlijk veel bier. Daarna trok hij zich terug op zijn kamer en controleerde of het kistje met geld nog onder de matras lag. Het was nog op precies dezelfde plaats

als waar hij het gestopt had. Toch besloot mijnheer Mechelen om er morgen een betere schuilplaats voor te zoeken.

Die nacht sliep hij rustig met het kistje onder de matras, want niemand zou het ongemerkt kunnen wegnemen. Daarvoor zou mijnheer Mechelen immers eerst van het bed gelicht moeten worden en gezien zijn lichaamsgewicht was dat geen gemakkelijke taak. Mijnheer werd evenwel door niemand gestoord en de volgende morgen stond hij, heerlijk uitgerust, op.

Na een stevig ontbijt besloot hij een wandeling te maken. Hij haalde het kistje met geld onder de matras vandaan, pakte het nog eens extra in, stopte het onder zijn jas en liep de straat op. Hij stak het Raadhuisplein over en ging vervolgens langs de kerk. Daar ging hij naar een pad dat vanaf de kerk door de weilanden in de richting van de Woudaap liep. Men kon daar rustig wandelen, want er kwam geen ander verkeer, zoals auto's of wagens, langs dit pad. Het was alleen bestemd voor voetgangers en fietsers. Mijnheer Mechelen wandelde daar graag, omdat er totaal geen lawaai was en het grazende vee in de weilanden zo'n vredige aanblik bood.

Halverwege het pad stond een rijtje knotwilgen en mijnheer Mechelen had toevallig ontdekt dat één daarvan hol was. En nu was het zijn plan om het geld in die holle boom te

verstoppem.

Dat was natuurlijk een gek plan, want als je veel geld hebt moet je dat naar een bank brengen. Daar is het op z'n veiligst. Maar, zoals wij reeds weten, deed mijnheer Mechelen telkens al wat vreemd. Want eerst liep hij met al dat geld los in zijn zak en dat doet een verstandig iemand toch ook niet. Er was dus iets niet in de haak met mijnheer Mechelen.

Hij begon nu heel geheimzinnig te doen. Hij bleef bij de bomen staan en keek scherp om zich heen. Toen hij ervan overtuigd was dat er alleen maar een paar koeien naar hem keken, haalde hij het pakje te voorschijn en stopte het vlug in de holle boom. Daarna wandelde hij meteen verder. Hij

voelde zich helemaal opgelucht, nu hij overtuigd was dat niemand had gezien wat hij daar bij de knotwilgen deed. En toch had iemand alles gezien. Namelijk Jochem, de nieuwe knecht van Pasma.

De vorige avond was Jochem met enige achterdocht naar de boerderij van Pasma gegaan. Zou de boer werkelijk zo gierig zijn als Gerben had beweerd?

Bij de deur werd hij heel vriendelijk door Gerda ontvangen. In de gezellige kamer bood mevrouw Pasma hem meteen een heerlijke kop koffie aan. En toen de boer even later ook binnenkwam en hem een lekkere sigaar gaf, was Jochems wantrouwen geheel verdwenen. Het kamertje waar hij moest slapen zag er keurig uit en nadat hij zijn spullen daar in een kast had geborgen, was het tijd voor een boterham.

Jochem mocht zo veel eten als hij maar lustte. De boerin moedigde hem zelfs aan om veel kaas, ham en worst te nemen.

„Ja, Jochem,” zei Pasma, „wij eten er goed van. Daardoor kan een mens ook goed werken, niet waar?”

„U heeft gelijk,” zei Jochem.

„Hoe vind jij je kamertje?” vroeg de boerin.

„Prachtig,” zei Jochem. „En het is een mooi breed bed. Ik hoef dus niet staande te slapen.”

„Staande slapen?” riep Gerda lachend. „Daar heb ik nog nooit van gehoord.”

„Ik ook niet,” zei Jochem, „maar Gerben Zonderland zei dat ik hier geen bed kreeg.”

„Gerben is gek,” zei Pasma.

„Dat geloof ik nu ook.” zei Jochem.

Gelukkig voor Jochem was dus de ontvangst op de boerderij geweldig meegevallen en de volgende morgen ging hij dan ook welgemoed aan de arbeid in een weiland. Hij moest het gras langs de slootkanten wegmaaïen. Een slootkant moet steeds zo schoon en glad mogelijk gehouden worden, omdat de sloot anders dichtgroeit. Jochem was niet lui en al maaiend kwam hij in de richting van het Kerkpad.

Toen hij een heel groot stuk van de sloot had schoongemaakt, vond hij dat hij nu wel even een sigaretje mocht roken. Hij ging in het gras zitten en hoorde even later iemand naderen. Hij richtte zich een beetje op, zodat zijn hoofd net boven het lange gras uitkwam en zag hoe een dikke mijnheer bij de knotwilgen bleef staan. Hé, dacht Jochem, wat doet die man daar? Hij zag hoe mijnheer Mechelen om zich heen keek, een pakje onder zijn jas vandaan haalde en het vlug in een boom verstopte. Jochem liet zich weer zakken, want mijnheer Mechelen kwam nu dichterbij. Mijnheer Mechelen wandelde

verder in de richting van de Woudaap en Jochem bleef wachten tot die dikke mijnheer verdwenen was. Zodra hij daar zeker van was, ging hij vlug naar de boom en haalde het pakje uit de holte. Vervolgens haastte hij zich ermee naar het weiland en ging in het hoge gras liggen. Vlug wikkelde hij het papier van het pakje en opende het kistje. Wat hij toen zag deed hem een moment naar adem snakken!

Geld! Allemaal geld! Tjonge, tjonge, wat een hoop! Zo veel had Jochem nog nooit bij elkaar gezien. Nu was hij rijk. Schatrijk! O nee. Wacht even. Dit geld was niet van hem. Het was van die dikke mijnheer. Maar waarom verstopte die man het in een boom? Zou er iets niet in de haak zijn? Misschien was het wel gestolen. Maar dan moest Jochem het meteen naar de politie brengen. En dan kreeg hij vast een beloning. Ja, dat zou hij doen! En hij zou het aan niemand vertellen, ook niet aan de boer. Hij moest het helemaal alleen naar de politie brengen, anders zou een ander de beloning met hem willen delen.

Daarom pakte hij het kistje gauw weer in het papier en rolde het in zijn jasje, dat hij had uitgetrokken. Tot twaalf uur werkte hij verder aan het schoonmaken van de sloten. Toen ging hij naar de boerderij. Zijn jasje met het kistje erin wist hij ongemerkt naar zijn kamertje te brengen, waar hij het geld in

zijn koffertje verborg.

Aan tafel zat hij gedurig aan de vondst te denken.

„Hoe gaat het, Jochem?” vroeg Pasma.

„Wat dan?” schrok Jochem op uit zijn gepeins. „Wat bedoelt u?”

„Wel,” zei Pasma verwonderd, omdat Jochem plotseling hevig bloosde, „ik vroeg gewoon hoe het met je werk gaat. Moet je daar nu zo van schrikken? Of is er iets niet in de haak? Heb je de zeis gebroken? Of een ander ongelukje gehad?”

„Ongelukje?” riep Jochem en bijna had hij uitgeroepen: Zeg liever een gelukje! Maar hij bedacht zich bijtijds en zei: „Alles is best in orde. Ik heb het grootste deel van de sloten al klaar. Het werk bevalt me best.”

„Dan is het goed, Jochem,” zei Pasma. „Maar jij was zo stil dat ik dacht: misschien scheelt er iets aan.”

„Wel nee,” zei Jochem, „ik zat zo maar wat te denken.”

Dat hij aan dat vele geld dacht, vertelde hij niet. Zij moesten eens weten hoe rijk hij op het moment wel was. Nou ja, hij zou het geld zo gauw mogelijk naar de politie brengen.

Misschien vanavond wel. Of anders morgen.

Die middag werkte Jochem weer in hetzelfde weiland en doordat hij zich nu al maaiende langs de andere zijssloot van

het Kerkpad verwijderde, kwam hij tenslotte bij de poldervaart terecht. Daar zag hij een jongen in een roeibootje.

Het was Kees. Jochem en Kees keken elkaar eens aan en

Kees zei: „Hallo! Ben jij de nieuwe knecht van Pasma?”

„Ja. Hoe weet jij dat?” vroeg Jochem.

„Wel, ik woon in de Woudaap. In die molen. Ik ben Kees Dijkstra. Hoe heet jij?”

„Ik heet Jochem.”

„Ben je al lang boerenknecht?”

„Ja zeker. Al vanaf mijn vijftiende jaar. Ik ken het vak door en door. Ik ben een van de beste maaiers en de beste melkers en weet alles van het vee.”

„Dat is niet gek,” zei Kees, „maar je zult er wel niet rijk mee worden.”

„Dat kun je nooit weten,” zei Jochem. „Ik kan net zo goed rijk worden als wie dan ook. Ik zou bijvoorbeeld een grote som geld kunnen vinden.”

„Daar schiet je niet veel mee op,” zei Kees. „Wat je vindt mag je toch niet houden.”

„Dat is zo,” zei Jochem, „maar wat zou jij doen als je een groot bedrag vond?”

„Naar veldwachter Zwart brengen,” zei Kees. „Hoewel dat soms ook narigheid kan geven.”

„Narigheid?” vroeg Jochem verbaasd.

„Ik heb eens gelezen hoe iemand een groot bedrag naar de politie bracht,” zei Kees, „en toen verdacht de politie hem ervan, dat hij dat geld eerst gestolen had. Want hij was bang geworden, omdat hij in de krant las dat alle nummers van de bankbiljetten genoteerd stonden. En dus dacht hij: Ik geef het terug en zeg dat ik het gevonden heb. Dan krijg ik een beloning.”

„Verroest, ja,” zei Jochem. „Als ik dus een groot bedrag naar de politie breng, moet ik kunnen bewijzen dat ik het niet gestolen heb.”

„Wat zeg jij dat eigenaardig,” zei Kees. „Heb jij dan een groot bedrag gevonden?”

„Nee, nee,” stotterde Jochem, „dat heb ik toch niet gezegd? Kom, ik ga weer aan het werk.”

En terwijl Jochem weer met forse halen de zeis langs de slootkant zwaaide, zat Kees nog een poosje naar hem te kijken.

Kees vond die Jochem wel een vreemde. Hij wist het niet zeker, maar zijn gevoel zei hem dat er iets bijzonders was met Jochem. Zou hij misschien toch een grote som geld gevonden hebben? Toen Kees het hem vroeg begon hij immers meteen weer te werken om verdere vragen te ontwijken. Hoe

meer Kees erover nadacht, hoe meer hij ervan overtuigd raakte dat die Jochem iets verzwegen. En daarom nam Kees zich voor hem zo veel mogelijk in het oog te houden.

HOOFDSTUK VI

Wat de jongens in de schoorsteen hoorden.

Gerben is verontwaardigd

„Ik heb er eentje op de kop weten te tikken,” zei Gerben toen hij in de smederij kwam. „Nou ja, het is voor mijn moeder. Dan heeft die ’s avonds wat afleiding, begrijpt u?”

„Nee,” zei Klinkhamer, „ik begrijp er niets van. Waar heb jij het over?”

„Wel, over een televisietoestel,” zei Gerben. „Boer Harmsma heeft een nieuw gekocht en ik kon het oude toestel voor een zacht prijsje overnemen. Het is nog prima. En een beeld... om te zoenen!”

„Jij zorgt maar goed voor je moeder, Gerben.”

„Nou ja,” zei Gerben, „ik vind het zelf ook machtig. Ik kijk erg graag naar de sport. Het is alleen maar jammer dat ik nooit in de gelegenheid ben een bokswedstrijd te zien. Ik geniet wanneer ze elkaar flink aflossen.”

„Jij houdt er wel een vreemde smaak op na,” vond Klinkhamer.

„Zeg, Gerben,” vroeg Hielke, „mogen wij dan ook eens

komen kijken?”

„Natuurlijk wel,” zei Gerben. „Maar willen jullie mij dan helpen het toestel te halen?”

„Dat is goed,” zei Sietse. „Nu meteen?”

„Nou, graag,” zei Gerben. „Dan kunnen wij vanavond al naar de kiekkast kijken.”

Ze gingen naar het boothuis en voeren weldra op het meer.

Sietse liet de Kameleon op de grootste versnelling varen.

„Zo gaat-ie goed,” zei Gerben. „Haastje-repje, want de tijd vliegt voorbij. Enige jaren geleden is er zelfs een hele dag zoekgeraakt!”

„Hoe kan dat nou?” vroeg Hielke spottend.

„Wel,” zei Gerben, „die dag was al voorbij voordat de mensen er erg in hadden. Daardoor kwamen in het hele land de kalenders een dag achter. Dat ontdekte men pas toen er buitenlanders op bezoek kwamen, want hun kalenders stonden reeds op woensdag, terwijl het hier nog dinsdag was.”

„Dat is klinkklare onzin,” zei Sietse.

„Hoe kan een dag onopgemerkt voorbijgaan?” vroeg Hielke.

„Heel eenvoudig,” zei Gerben. „Het was zo verschrikkelijk mistig, dat de mensen die dag niet te zien kregen. Zo werd het dus een vermiste dag!”

„Tjonge, tjonge,” zei Hielke.

Sietse wees naar het midden van het meer. „Kijk, daar is een jongen in een jol. Hij zwaait naar ons.”

„Het lijkt alsof hij hulp nodig heeft,” zei Gerben. „Vaar er maar even heen, Sietse.”

De Kameleon veranderde van koers en ging nu regelrecht naar de jongen, die in een jol met aanhangmotor zat.

„Wat is er?” riep Gerben.

„Mijn motor weigert, mijnheer,” zei de jongen, „en ik heb geen riemen om te roeien.”

„Maar een jol is toch geen motorboot?” zei Gerben. „Daar moet je mee zeilen. Waarom heb je geen zeil bij je?”

„Omdat ik niet verwachtte dat de motor zou weigeren,” zei de jongen. „Hij is nog helemaal nieuw.”

„Dan is de benzine natuurlijk op,” zei Sietse.

„Zou het waar zijn?” vroeg de jongen en hij keek meteen in de tank. Blozend moest hij toen bekennen dat er geen druppel benzine meer in zat.

„Dat kan iedereen overkomen,” zei Hielke. „Waar moet je heen? Dan zullen wij je brengen.”

„Naar dat grote motorjacht, daarginds,” zei de jongen. „Dat is van mijn vader.”

De jol werd naast de Kameleon vastgemaakt en zo voeren zij snel in de aangeduide richting.

„Nou, nou,” zei Gerben toen zij het jacht naderden, „jouw vader is vast geen arme man. Zo ’n jacht kost wel dertigduizend gulden, schat ik.”

„Ja, maar mijn vader heeft een grote rijwielfabriek,” verklaarde de jongen trots en hij noemde het merk van een bekend soort rijwielen.

„Aha,” zei Gerben, „die fabriek heb ik gezien toen ik daar in de buurt bij het leger diende.”

„Er werken zeventienhonderd mensen op onze fabriek,” pochte de jongen verder. „Als ’s middags om vijf uur de stoomfluit gaat, is de hele straat vol met personeel dat dan naar huis gaat.”

De jongen keek nu zó trots, dat Sietse hem onuitstaanbaar vond. En om te voorkomen dat die knaap nog meer ging opscheppen, zei Sietse: „Wij hebben thuis ook een fabriek met een stoomfluit.”

„O ja?” vroeg de jongen verrast. „Wat voor een fabriek?”

„Een koffie- en theefabriek,” zei Sietse. „Als moeder het water in de ketel opstookt...”

„Wat?” riep de jongen verbaasd. „Stookt je moeder de ketel?”

„Ja zeker,” zei Sietse. „De fluitketel! Als de stoomfluit gaat zet moeder koffie of thee. Gesnapt?”

„Ik vind het niks leuk!” riep de jongen kwaad.

„Oké,” zei Hielke lachend, „dan gaan wij je meteen verlaten.”

Hij maakte de jol los, die voldoende snelheid had om het jacht te kunnen bereiken. De Kameleon voer nu naar de poldervaart.

„Jij kunt goed fantaseren, Sietse,” zei Gerben lachend. „Een koffie- en theefabriek! Hoe kom je aan die onzin?”

„Dat leer ik van jou, Gerben,” zei Sietse.

„Juist,” zei Gerben trots. „Zo zie je maar weer dat je van mij wel iets kunt leren.”

„Maar niet veel goeds,” zei Hielke lachend.

„Dat is een kwestie van smaak,” zei Gerben.

Zij voeren nu onder de stenen brug door, de poldervaart in.

Op de dijk wandelde mijnheer Mechelen naar het dorp.

„Als die mijnheer een krentenbol was geweest,” zei Gerben, „was hij allang opgegeten. En toch is hij nog lang niet zo dik als een mijnheer die ik vroeger eens ontmoet heb. Die man had zó’n omvang dat hij ruim een meter van de tafel verwijderd bleef wanneer hij op een stoel zat. Bij het eten moest hij dan ook lepels en vorken gebruiken die een meter langer waren dan de normale.”

„Dat kan niet, Gerben,” zei Hielke, „want zo’n lange lepel zou hij nooit naar zijn mond kunnen brengen.”

„Nou ja,” zei Gerben. „Jij moet niet altijd zo precies kijken als ik een verhaal vertel. Ik ben nu eenmaal het ruime veld gewend en kijk dus niet op een metertje meer of minder.

Zeg, Sietse, hier moeten we aanleggen. Je gaat te ver.”

„Ik kijk ook niet op een metertje,” zei Sietse, die met opzet de aanlegsteiger van boer Harmsma voorbij voer, om dan te draaien en vervolgens aan te leggen.

Zij gingen naar de boerderij, waar de boerin hen ontving. In de kamer zat de boer. Hij wees naar een hoek en zei: „Daar staat-ie.”

„Maar dat is een geweldig toestel,” zei Sietse en hij wilde het wegnemen.

„Hé, hé!” riep boer Harmsma. „Afblijven! Dat is mijn nieuwe. Het oude toestel staat ernaast op de grond.”

„O,” zei Sietse.

„Wat o?” vroeg Gerben wantrouwend. „Vind jij dat oude niet mooi genoeg?”

„Dat wel,” zei Sietse, „maar het is veel kleiner.”

„Maar de kamer van Gerben is ook kleiner,” zei Harmsma.

„Daar kun je zo’n groot toestel niet plaatsen. En, Gerben; ik heb nog een meevallertje voor je. Jij krijgt de antenne erbij cadeau, want ik heb een nieuwe.”

„Dat is niet gek,” zei Gerben. „Dan gaan we de spullen gauw

aan boord brengen en kunnen wij de antenne vandaag nog op het dak zetten.”

Gerben nam het toestel in zijn sterke armen en droeg het naar de Kameleon. Hielke en Sietse namen de antenne en een lang stuk snoer mee. Daarna voeren zij snel huiswaarts. Op de polderdijk zagen zij Karel Zijlstra, die weer naar de boerderij van Pasma ging.

„Daar gaat hij ook weer,” zei Gerben. „Die Karel is nog dommer dan een ezel, want hij moet nu toch eindelijk wel begrijpen dat Gerda helemaal niet op hem gesteld is. Ik zou hem graag eens een poets willen bakken.”

De jongens lachten en Sietse zei gretig: „Dan willen wij je wel helpen, Gerben!”

„Dat weet ik,” zei Gerben, „Jullie zijn voor alle goede dingen en dan liefst hoe raarder hoe mooier, niet waar?”

Zij voeren nu recht op de brug aan en vervolgens langs de vaart naar het dorp. Bij het Raadhuisplein legden zij aan. Daar was veldwachter Zwart, die belangstellend naar het uitladen van de televisie keek.

„Voor wie is dat ding?” vroeg hij.

„Die is van mij,” zei Gerben trots.

„Als jij dan maar niet vergeet een kijkvergunning aan te vragen,” zei Zwart, „anders krijg je een boete.”

„Dat weet ik,” zei Gerben. „Kijken kost geld. Het stond gisteren nog in de krant. Bij het Rijwielpaleis kijken – is kopen!”

„Jij bent niet wijs,” zei Zwart. „Maar je bent gewaarschuwd.”

„Dank u,” zei Gerben en lachend droeg hij het toestel naar een zijstraatje van het plein, waar hij woonde. Hielke en Sietse volgden met de antenne.

De moeder van Gerben sloeg haar handen ineen toen zij dat mooie glimmende televisietoestel zag.

„Wat een groot ding!” riep zij vol bewondering.

„Het is toch maar een gewoon beeld, moeder,” zei Gerben. Toch was het apparaat zo groot dat het nauwelijks op het daarvoor bestemde tafeltje kon staan.

„Ik zal er een lat naast spijkeren,” zei Gerben. „Dan valt het er niet af.”

„Als je het hart hebt,” waarschuwde zijn moeder. „Er wordt niet aan mijn mooie tafeltje gespijkerd, hoor je?”

„Maar zo kan het er afglijden,” zei Gerben.

„Ik weet wat,” zei Sietse. „Je moet vilt onder de pootjes leggen.”

„Een goed idee,” zei Gerben, „maar hoe kom ik aan vilt?”

„Ik heb nog een oude hoed van mijnheer Mechelen,” zei Sietse. „Ik zal ’m even halen.”

Sietse holde naar de Kameleon en kwam spoedig terug met de hoed. Gerben nam het verfromfaaide hoofddekseel en zette het op de gekste manieren op zijn hoofd. Zijn moeder kreeg het benauwd van het lachen.

„Hou nu maar op,” zei Sietse, „anders komt het toestel niet op tijd klaar.”

„Maar dit is nog veel mooier dan televisie,” zei Hielke met tranen in de ogen van het lachen.

„Sietse heeft gelijk,” zei Gerben. „We moeten opschieten.” Hij nam een schaar en knipte vier stukken vilt van de hoed, die onder de pootjes van het televisietoestel werden gelegd. Het stond nu veel vaster.

Even later gingen zij naar buiten, waar Gerben een trapje tegen de muur plaatste, zodat Hielke en Sietse op het dak konden klimmen. Midden op het dak stond een dubbele schoorsteen. Het ene rookkanaal was van Gerbens huis en het andere van dat van buurvrouw Elzinga. Om deze schoorsteen maakten Hielke en Sietse twee beugels vast, waaraan de antenne bevestigd moest worden. Terwijl zij daarmee bezig waren zagen zij hoe Zijlstra, de kruidenier, weer naar het huis van mevrouw Elzinga ging.

Op dat moment deden de jongens een verrassende ontdekking: zij konden door de schoorsteen het gesprek

tussen Zijlstra en mevrouw Elzinga woordelijk volgen.

„Vrouw Elzinga,” zei Zijlstra, „ik kom u een voorstel doen. Ik begrijp best dat u mij wel betalen wilt en u zult het na verloop van tijd ook zeker doen, daar ben ik van overtuigd. Ik wil daarom nog wel enig geduld hebben, mits u mij ook een plezier doet.”

„Wel, zegt u maar wat ik voor u doen kan,” zei mevrouw Elzinga verwonderd.

„Dat is heel eenvoudig,” zei Zijlstra. „U moet tegen Wiebe zeggen dat hij zich niet langer met Gerda Pasma moet bemoeien. U weet net zo goed als ik dat het tussen die twee toch nooit tot een huwelijk kan komen, niet waar? Daarvoor zal Pasma nooit z’n toestemming geven.”

„Ik wist niet eens dat Wiebe bevriend is met Gerda,” zei mevrouw Elzinga. „Hij heeft er tot nu toe nooit iets van verteld.”

„Nou ja,” zei Zijlstra, „het heeft misschien niet zo veel te betekenen, maar mijn zoon Karel komt veel bij Pasma aan huis en voor hem is het niet prettig dat Wiebe zich tussen hem en Gerda dringt.”

„O, juist, staan de zaken zo,” begreep mevrouw Elzinga.

„Wel, mijnheer Zijlstra, laat ik u dan zeggen dat ik mij met deze dingen niet inlaat. Ik vind dat wij dat beter aan de

jongelui zelf kunnen overlaten.”

„Dus u werkt niet mee?” vroeg Zijlstra kwaad. „Goed. Dan zorgt u dat ik binnen een week mijn geld krijg, of anders komt de deurwaarder!”

Hielke en Sietse hoorden een deur met een smak dichtslaan en zagen kort daarop Zijlstra met driftige passen het straatje verlaten.

„Hé, jongens!” riep Gerben van beneden. „Schieten jullie een beetje op? Wat doen jullie toch?”

„Dat kunnen wij niet van de daken schreeuwen!” riep Sietse. „Wij zullen het je straks wel vertellen!”

De antenne werd nu aan de beugels bevestigd en in dezelfde stand geplaatst als de antenne die vlakbij op het huis van de sigarenwinkelier stond. Vervolgens werd een kabel vanaf de antenne naar het raam van de woonkamer geleid. Gerben had een gaatje in het kozijn geboord en hierdoor werd de kabel naar binnen gestoken en aan het toestel bevestigd. Hiermee was alles klaar voor de televisie-ontvangst.

„Jullie hebben mij geweldig geholpen, jongens,” zei Gerben. „Moeder, zij hebben wel een kopje koffie verdiend!”

Gezellig gingen allen rond de tafel zitten en onder de koffie zei Sietse: „Die Zijlstra is me ook een mooie. Weten jullie wat hij tegen mevrouw Elzinga zei?”

„Heb jij dan iets gehoord?“ vroeg Gerben.

„Ja, door de schoorsteen.“

„Aha, waren de heren daarom zo stiekem,“ begreep Gerben nu. „Vertel op. Wat hoorden jullie?“

„Zijlstra wil dat Wiebe de omgang met Gerda verbreekt,“ zei Sietse.

„Dat zou hij wel willen!“ riep Gerben verontwaardigd. „Voor zijn lieve zoon Karel zeker!“

„Als mevrouw Elzinga niet meewerkt, komt er deze week een deurwaarder,“ zei Hielke.

„De deurwaarder zal geen kwaad doen!“ riep Gerben. „Dan betaal ik de rekening!“

„Toe maar,“ zei z’n moeder. „Waar haal jij het geld vandaan?“

„Desnoods verkoop ik het toestel weer,“ zei Gerben.

„Meen je dat werkelijk?“ vroeg Hielke.

„Dacht jij dan dat ik rustig naar de televisie kan zitten kijken, terwijl bij mijn goede buurvrouw alle meubels uit het huis worden gehaald?“ vroeg Gerben. „Als ik mij kwaad maak, sta ik voor niets!“

„Ik weet het,“ zei Sietse lachend. „Jij staat voor niets, maar jij loopt voor alles.“

„Wil jij weg wezen, lelijkerd!“ dreigde Gerben.

„En wij zouden naar de televisie kijken?” zei Hielke.

„Dat begint pas over een uur,” zei Gerben.

„Goed,” zei Hielke, „dan komen wij straks terug. Wij moeten de Kameleon nog naar huis brengen.”

Toen de jongens met hun boot terugvoeren, zei Hielke: „Als wij allemaal zo goed willen helpen als Gerben, zal het met mevrouw Elzinga best in orde komen.”

„Natuurlijk helpen wij,” zei Sietse. Maar hóc zij moesten helpen wisten zij nog niet. Dat zou de tijd wel leren!

HOOFDSTUK VII

Kees als motorrenner

„Gaan jullie mee vissen?” vroeg Louw de volgende morgen, toen hij gewapend met een hengel in de smederij kwam. „Er zitten kanjers van karpers in de poldervaart. Gisteren heeft een mijnheer zulke grote gevangen.” En om aan te duiden hoe groot de karpers waren, hield Louw zijn handen bijna een meter uit elkaar.

„Ga weg,” zei Hielke lachend. „Zulke grote karpers bestaan er niet.”

„Nou ja, zo dan,” zei Louw en hij hield zijn handen nu een halve meter uit elkaar,

„Jij kunt het ook mooi maken,” zei Sietse spottend. „Nu zijn ze al de helft kleiner. Als je zo doorgaat blijft er geen vis over.”

Cor kwam ook opdagen en Hielke vroeg: „Heb je een hengel, Cor? Wij gaan karpers vangen van een meter lang.”

„Daar doe ik aan mee,” zei Cor en hij haalde vlug een hengel, waarna zij allen in de Kameleon gingen en vertrokken.

„Waar gaan we vissen?” vroeg Cor.

„In de poldervaart,” zei Sietse.

„Zitten daar werkelijk zulke grote karpers?” vroeg Cor.

„Vraag dat maar aan Louw,” zei Hielke. „Hij heeft ze gezien van een meter lang.”

„Dat is niet waar,” zei Louw, „maar er zitten wel grote kanjers. Het is alleen de kunst om ze te vangen.”

Cor begon te lachen. „Die is goed,” zei hij. „Als wij dus niets vangen ligt het niet aan de karpers, maar aan onze kunst. Zo kun je ook wel beweren dat er goud in de grond zit en wanneer men dan niets vindt, ligt het aan het graven.”

De Kameleon voer eerst naar de Woudaap om Kees af te halen. Kees bleek echter geen zin te hebben om mee te gaan. Hij stond boven op de omloop van de molen en kwam even naar beneden toen de Kameleon aanlegde. Op de vraag van Hielke of hij meeging op de karpervangst, antwoordde Kees: „Nee, ik blijf liever op de uitkijk.”

„Op de uitkijk?” vroegen zijn vrienden verbaasd.

„Ja, ik hou de nieuwe knecht van Pasma in de gaten. Ik geloof vast dat er iets niet pluis is met hem.”

„Dat weten wij allang,” zei Sietse. „Hij is niet een van de snuggerste. Hij heeft vast niet het stopgaren uitgevonden.”

„En wat is er dan niet pluis met die knecht?” vroeg Cor.

„Gisteren was die Jochem op het land bezig,” zei Kees. „Ik

kwam daar voorbij in mijn boot en ik maakte een praatje met hem. Hij vertelde mij dat hij vanaf zijn vijftiende jaar reeds bij de boeren werkte en daardoor een van de allerbeste knechten was.”

„Ja, hij kan goed opscheppen,” zei Hielke. „Ons vertelde hij dat hij lang niet arm was. Wij vroegen toen of hij wel vijftienhonderd gulden had. Daarop riep hij:

„Vijftienhonderd? Ik heb wel duizend gulden!”

„Ha ha,” lachte Cor. „Dus hij is zo dom, dat hij niet eens weet hoeveel vijftienhonderd meer is dan duizend!”

„Ja,” zei Sietse, „hij heet Jochem Wezel, maar Gerben noemt hem al Jochem Ezel.”

„Maar, Kees,” vroeg Louw, „waarom vind jij het dan nodig om hem in de gaten te houden?”

„Daar was ik over aan het vertellen,” zei Kees, „maar Hielke viel mij in de rede.”

„Goed, Kees, ik zal het niet meer doen,” zei Hielke. „Vertel verder.”

„Dus,” zei Kees, „hij schepte op dat hij een van de allerbeste knechten was en toen zei ik: „Daar kun je toch nooit rijk mee worden.”

„Dat kan ik wel,” zei Jochem. „Bijvoorbeeld als ik een hoop geld vind.”

„Heb jij dan geld gevonden?’ vroeg ik en toen begon hij zo vreemd te doen, dat ik vast en zeker geloof dat hij iets verzwijgt.”

„Hoe deed hij dan?” vroeg Sietse.

„Wel,” zei Kees, „hij bloosde en begon te stotteren en toen wilde hij ineens niet meer met mij praten.”

„Is dat alles?” vroeg Hielke. „Wel, jô, ga dan maar met ons mee uit vissen, want met die Jochem valt niets te beleven.”

„Daar ben ik nog lang niet zeker van,” zei Kees. „Ik blijf hier.”

„Goed, Kees,” zei Sietse. „Klim jij maar weer op je uitkijkpost en als je iets meer te weten komt, horen wij het nog wel. Tot ziens!”

„Tot ziens,” zei Kees en hij klom weer op de omloop om naar Jochem te kijken die bezig was met het uitdiepen van een greppel.

De Kameleon voer naar de stenen brug en de jongens vonden dat Kees weer vreemde ideeën had.

„Hij denkt altijd aan dingen waar een ander de schouders voor ophaalt,” zei Hielke.

„Kees is gek,” zei Sietse. „Ik probeer liever een paar grote karpers te vangen.”

„Ja,” zei Cor. „Wat zou tante opkijken als ik met een karper thuiskwam die te groot was dat hij niet eens in de keuken kon.

Zo dat je hem met een takel in de pan moest hijsen.”

„En dat je hem eerst met een grote bijl in stukken moest hakken,” vulde Louw aan.

„Jullie fantaseren net als Gerben,” zei Sietse. „Het eind van het liedje zal wel zijn, dat wij zelfs geen katvis je vangen.”

Hij kreeg nog gelijk ook. Want in de poldervaart probeerden de jongens op vele plaatsen hun geluk, maar het leek wel alsof alle vis verdwenen was. De dobbers lagen steeds roerloos op het water en op die manier begon het vissen gauw te vervelen. Toch hielden de jongens het een paar uren vol, om tenslotte hun snoeren op te rollen en naar huis terug te varen.

Op de omloop van de Woudaap zagen zij Kees nog steeds op wacht zitten.

„Kees weet wel van volhouden,” zei Cor lachend. „Hij is net een kat die voor een muizenhol zit te wachten.”

„Maar Jochem is geen muis,” zei Hielke. „Kees zal hem heus niet vangen.”

En toch had Kees geen ongelijk, want wij weten reeds hoe Jochem het geld van mijnheer Mechelen had gevonden. Jochem was echter helemaal niet meer blij met die vondst. Integendeel. Hij durfde het kistje niet naar de politie te brengen. Kees had immers gezegd, dat de politie zou kunnen denken dat Jochem het zelf gestolen had. En omdat Jochem

niet een van de snuggerste was, had hem dat zo bang gemaakt, dat hij vastbesloten was het geld terug te brengen naar de knotwilgen aan het Kerkpad. Maar dat mocht natuurlijk niemand zien. Gelukkig liet de boer hem weer op hetzelfde weiland werken en daarom nam Jochem het kistje, in zijn jasje gewikkeld, weer mee. Een greppel, die in de lengte van het weiland liep, moest uitgestoken worden en door vlijtig te werken kwam Jochem steeds dichterbij het Kerkpad.

Kees had reeds ontdekt hoe Jochem af en toe om zich heen keek en steeds zijn jasje vlak bij zich neerlegde. Dat vond Kees vreemd, want gewoonlijk laten de boeren hun jasje ergens in het weiland liggen en nemen het mee terug als zij naar huis gaan. Daarom dacht Kees: Ik zou best eens in de zakken van dat jasje willen kijken. Daar zit vast geld in.

Dat was lang niet dom opgemerkt van Kees. Het liep intussen tegen twaalf en straks zou Jochem naar huis gaan om te eten. Als Kees nu eens naar de boerderij van Pasma ging en vandaar naar Jochem? Dan kwam hij hem tegemoet en zou hij hem kunnen vragen of hij het jasje zou dragen. Als Jochem dat dan beslist zou weigeren wist Kees genoeg. Dan zat het geheim in dat jasje. Ja, ja, die Kees was wel uitgeslapen, hè? Hij bleef nog even kijken, maar daar kwam zijn vader op de omloop.

„Hé, Kees,” zei Dijkstra, „zit jij hier? Je moet direct een pakje tabak halen, want vanmiddag is de winkel gesloten. Hier is een gulden.”

„Hè, wat vervelend,” mopperde Kees. „Ik zit hier juist zo lekker in het zonnetje.”

„In het zonnetje?” riep Dijkstra verbaasd. „Maar jongen, de zon staat aan de andere kant van de molen. Hoe heb ik’ het nou met je? Ben je niet lekker?”

„U moet ook altijd op het laatste nippertje tabak hebben,” zei Kees. „Kan het niet wachten tot morgen?”

„Hoor eens, knaapje,” zei Dijkstra boos, „als jij te lui bent om voor je vader tabak te halen, zal ik je prompt op je broek timmeren. En als jij niet lekker bent, ga je meteen naar bed!”

„Hm,” mopperde Kees. „Ik ga al.”

Hij stak de gulden in zijn zak en gevolgd door zijn vader ging hij naar beneden. Daar kwam juist Gerben aan op een bromfiets. Hij stopte even.

„Van wie is dat oude mirakel?” vroeg Dijkstra, misprijzend naar de luid knetterende brommer kijkend.

„Die is van mij,” zei Gerben trots. „Hij kostte maar zeven tientjes. Een koopje, hè? Hij loopt als een trein. De motor is nog klokgaaf en de banden zijn nog zo goed als nieuw.”

„Hoe werkt dat ding precies?” vroeg Kees.

„Wel, heel gewoon,” zei Gerben. „Je trekt aan deze handel en begint te fietsen. Dan laat je de handel los en de motor begint te draaien. En met dit handvat kun je dan meer of minder gas geven. Dat is alles.”

„Mag ik het even proberen?” vroeg Kees.

„Niks hoor,” zei Dijkstra, „daar komen ongelukken van!”

„Och, wel nee,” zei Gerben. „Kees kan het best. Hier, Kees, probeer het maar even.”

Hoewel Dijkstra bleef protesteren, klom Kees vlug op het zadel en begon te fietsen. Hij liet de handel los en de motor sloeg aan. Het ging geweldig. Kees gaf meer gas en tufte met flinke snelheid naar het dorp.

„Verroest,” zei Gerben. „Wat doet hij nu? Gaat hij er mee vandoor?”

„Het is je eigen schuld,” zei Dijkstra kwaad. „Hij gaat naar het dorp om tabak te halen. Maar als hij die ouwe kar kapot rijdt, betaal ik geen cent. Als je dat maar weet!”

„Kees zal hem niet kapot rijden,” zei Gerben, „maar als Zwart het ziet is hij zuur.”

„Juist!” riep Dijkstra, zich nog meer opwindend. „Dan krijgt Kees een boete, maar dan zal jij het betalen, hark!!”

„Blijft u alstublieft een beetje kalm!” riep Gerben luid. „Ik ben het toch ook?”

„Jij bent een... een...” Dijkstra zocht naar woorden om Gerben uit te schelden.

„Laat maar zitten,” zei Gerben. „Ik ga al!”

En terwijl Gerben zich naar het dorp haastte, riep Dijkstra hem nog allerlei minder fraaie benamingen achterna. Gerben was boos op Kees. Hoe kon die jongen zo dom zijn om er op de brommer vandoor te gaan? Aan die mogelijkheid had Gerben helemaal niet gedacht, ofschoon hij wist dat je van Kees de gekste dingen kon verwachten. Maar één ding had Gerben nu geleerd. Voortaan mocht niet één kwajongen meer aan zijn brommer komen.

Kees, die reeds het einde van de polderdijk had bereikt, draaide de gashandel terug om snelheid te minderen. Zo kon hij keurig de bocht nemen en kwam hij op de weg naar het dorp. Hij gaf weer gas en juist toen hij een flinke snelheid kreeg, zag hij tot zijn schrik dat veldwachter Zwart bij de smederij van Klinkhamer van zijn fiets stapte. Zwart had Kees reeds gezien en daarom zette hij zijn fiets vlug tegen de muur van de smederij en ging midden op de weg staan om Kees aan te houden.

„Halt jij!” bulderde Zwart.

Kees was zo de kluts kwijt dat hij de gashandel een moment de verkeerde kant uit draaide. In plaats van te stoppen, kreeg

de motor daardoor nog meer snelheid. Kees herstelde zijn fout door de gashandel vlug terug te draaien en te remmen. Maar de snelheid was zo groot dat hij niet meer tijdig kon stoppen. Om te voorkomen dat hij de veldwachter omver zou rijden, wist hij niets beters te doen dan de brommer naar de heg van dokters tuin te sturen... Boem! Daar lag Kees.

Uit de smederij kwam Klinkhamer, gevolgd door Hielke en Sietse, snel te hulp. Klinkhamer trok Kees uit de heg en gelukkig bleek onze motorrenner slechts een paar schrammen opgelopen te hebben. Verder mankeerde hem niets. Ook de brommer bleek vrijwel onbeschadigd te zijn, alleen het stuur was een beetje verbogen.

Zwart greep Kees bij z'n kraag en zei bars: „Zo, jongeheer Dijkstra! Dat grapje zul je nooit weer vertonen, want ik kan je een boete geven van vijftentwintig gulden!”

„Vijftentwintig?” riep Kees verschrikt. „Maar dan durf ik niet naar huis!”

„Kom kom, Kees,” zei Klinkhamer. „Mijnheer Zwart begrijpt wel dat jij het nooit meer zal doen. Hij waarschuwt je alleen maar dat het je de volgende keer vijftentwintig gulden gaat kosten.”

„Zo is het,” zei Zwart. „En hoe kom jij eigenlijk aan die brommer? Van wie is dat ding?”

„Van Gerben, mijnheer,” zei Kees. „Ik mocht even proberen of ik er ook mee kon rijden en toen dacht ik, ik ga meteen even tabak halen voor vader.”

„Daar komt Gerben,” zei Hielke.

Gerben, die van verre reeds met zijn vuisten dreigde, kwam met haastige stappen nader.

„Hm,” zei Zwart, „hij doet net alsof hij bestolen is.”

„Hebben jullie hem?” riep Gerben kwaad. „Die gemene bandiet gaat er zo maar op mijn brommer vandoor!”

„Schreeuw niet zo,” zei Zwart. „Doe maar niet zo verontwaardigd, want jij hebt zelf je toestemming gegeven. Daarom ben jij strafbaar en kan ik de brommer in beslag nemen.”

„Wat?!” riep Gerben. „Nu wordt het helemaal grijs! Eerst gaat die kwajongen ermee aan de haal en dan wilt u de brommer in beslag nemen? Zeker omdat het zo’n goed karretje is, hè? U wilt er zeker zelf op rijden?”

„Ik heb geen brommer nodig,” zei Zwart. „Trouwens, het ding is toch stuk.”

„Stuk?” riep Gerben. „Wil hij niet meer rijden?”

Gerben ging naar de brommer, sprong op het zadel en begon te fietsen. De motor sloeg aan en Gerben ging er snel vandoor.

Zwart keek hem verbaasd na en zei: „Ik heb nooit geweten dat die stijve vlegel zo vlug is.”

„Hij was natuurlijk bang dat u de brommer mee zou nemen,” zei Klinkhamer. „Want al heeft Gerben vaak veel praatjes, toch heeft hij veel respect voor u, mijnheer Zwart.”

„Dat is hem geraten ook,” zei Zwart. Vervolgens wendde hij zich tot Kees, die bezig was al zijn zakken binnenste buiten te keren, en vroeg: „Wat zoekt jij?”

„Een gulden,” zei Kees. „Ik heb hem verloren.”

„Die is natuurlijk uit je zak gerold toen je viel,” zei Sietse.

„Wij zullen je helpen zoeken.”

Met z’n drieën kropen de jongens langs de heg en deden hun best om de gulden te vinden. Opeens zag Hielke het muntstuk tussen de twijgen van de heg hangen.

„Gelukkig,” zei Kees verheugd. „Ik was al bang dat ik hem kwijt was.”

Op dat moment hoorde hij de torenklok twaalf uur slaan, hetgeen betekende dat hij geen tabak meer kon kopen. De winkel was nu gesloten.

„Wat een pech,” zei Kees. „Vader zal behoorlijk kwaad zijn als ik geen tabak meebreng.”

„Wij kunnen je helpen,” zei Sietse. „Vanmorgen hebben wij twee pakjes tabak gehaald voor vader en als jij er een van

krijgt, ben je gered.”

„Als jullie vader het maar goedvindt,” zei Kees.

Natuurlijk was Klinkhamer direct bereid om Kees een pakje tabak te geven.

„Maar,” zei Klinkhamer, „ik weet niet of jouw vader dit merk rookt, Kees.”

„Wat kost het?” vroeg Kees.

„Een gulden.”

„Dan is het vast wel goed,” zei Kees. „De tabak van vader kost ook een gulden. Nog wel bedankt en tot ziens.”

Kees holde de smederij uit en haastte zich naar huis. Maar toen hij zijn vader de tabak gaf, vroeg Dijkstra: „Wat heb je nu meegenomen? Dit merk rook ik nooit!”

„Klinkhamer had geen andere,” zei Kees.

„Klinkhamer?” riep Dijkstra verbaasd. „Sedert wanneer haal jij tabak bij de smid? O, o, o, wat ben jij toch een eend. Van jou kan men de onmogelijkste dingen verwachten. Enfin, ik zal deze tabak maar nemen, maar als jij weer het lef hebt om op een bromfiets te gaan rijden, zal ik je prompt aan een molenwiek binden! Dan laat ik je een week lang ronddraaien!”

Die krasse bedreiging maakte maar weinig indruk op Kees. Want een bedreiging kan ook té kras zijn.

HOOFDSTUK VIII

Hoe Sietse voor de grap een prijs won

Kees wou vlug even naar de boerderij van Pasma gaan. Misschien kon hij Jochem nog ontmoeten en proberen er achter te komen of er iets bijzonders in dat jasje zat. Kees stapte in zijn boot, maar op dat moment riep Dijkstra: „Hé, jô! Je gaat toch zeker niet varen? Het eten staat al op tafel. Kom mee naar binnen, anders wordt het koud!”

„Ik wou eerst...” zei Kees.

„Wat?” vroeg zijn vader verbaasd. „Hoe heb ik het nu met je? Heb jij geen trek? Dat mag wel in de krant. Anders zit jij altijd het eerst aan tafel. Of ben je soms niet lekker?”

„Ik ben zo lekker als aangebrande havermout,” zei Kees en hij ging mee naar de huiskamer, waar de dampende schalen met aardappels en groente reeds uitnodigend op tafel stonden.

Kees begon meteen zó schrokkerig te eten, dat Dijkstra hem aankeek alsof hij dacht dat de jongen stapeldol geworden was. Eerst had hij geen trek en nu at hij als een uitgehongerde wolf. Dijkstra zag het vol afkeuring aan.

„Weet je wat jij bent, Kees?” zei Dijkstra. „Een varken!”
„Och, laat hem maar,” zei moeder. „Hij is door die bromfiets nog een beetje van de kook.”
„Als hij het eten zo heet naar binnen blijft schrokken,” zei Dijkstra, „zal hij in plaats van van de kook, áán de kook raken.”

Direct na de maaltijd roeide Kees naar de boerderij van Pasma. Maar daar kreeg hij geen gelegenheid om Jochem te spreken, want toen deze weer naar het weiland ging, was Pasma bij hem. Jochem had zijn jasje niet meer bij zich en dus viel er voor Kees niets te ontdekken.

Hij roeide ietwat teleurgesteld terug naar de Woudaap, waar even later ook de Kameleon met zijn vrienden aanlegde.

„Zeg, Kees,” riep Hielke, „weet jij wat daar aan de overkant aan de hand is? De vlag staat op de toren!”

„Hé,” zei Kees, „dat had ik nog niet gezien. Er zijn zeker wedstrijden.”

„Ga je mee? We gaan kijken,” zei Sietse.

Kees zocht een plaatsje bij Louw en Cor voor in de Kameleon en zo voeren de vrienden snel het meer op.

„Wat zei je vader toen je thuiskwam, Kees?” vroeg Sietse.

„Was hij erg kwaad dat jij er op die brommer vandoor ging?”

„Dat wel,” zei Kees, „maar hij vond het erger dat de tabak van

een ander merk was.”

„Wat?” vroeg Hielke. „Is de tabak van mijn vader niet goed genoeg?”

„Weet ik dat,” zei Kees. „Ik rook niet.”

De jongens lachten en Cor vroeg: „Heb je Jochem nog gesproken, Kees?”

„Wel nee,” zei Kees. „Ik moest immers tabak halen.”

„Dus daarom ging jij op die brommer,” begreep Louw. „Jij had haast, omdat je Jochem nog wilde spreken.”

„Ja,” zei Kees, „zo was het, maar ik had pech. En toch heb ik iets ontdekt.”

„Wat dan?” vroegen zij allen nieuwsgierig.

„Jochem was bezig met het uitdiepen van een greppel,” vertelde Kees. „Elke keer als hij een meter verder was, ging hij terug om zijn jasje, dat hij in het gras had liggen, te halen. Hij legde het dan weer vlak bij zich neer.”

„Is dat alles?” vroegen de jongens lachend.

„Maar dat is toch vreemd!” zei Kees verontwaardigd. „Wie doet zo iets nou? Ik geloof vast en zeker dat er iets bijzonders in dat jasje zit.”

„Wel nee, jô,” zei Hielke. „Wij weten immers dat Jochem een beetje vreemd doet. Het heeft niets te betekenen.”

„Hm,” zei Kees, „toch blijf ik hem in de gaten houden.”

De Kameleon, die op volle snelheid het meer overstak, naderde de ingang van het kanaal en weldra voeren zij het dorp binnen. Bij het erf van een melkventer legden zij aan. Zij waren daar wel meer geweest, want de melkboer was een vriend van Gerben. Hij was in een schuurtje bezig met het schoonmaken van bussen en riep: „Hallo, jongens! Gaan jullie ook springen?”

„Springen?” vroegen zij verbaasd. „Wij weten van niets.” „Hebben jullie de krant niet gelezen?” vroeg de melkboer. „Er is hier een wedstrijd in polsstokspringen. Ga maar gauw kijken, want Gerben doet ook mee.”

„Wat een grote schurk!” riep Sietse. „Daar heeft hij ons niets van verteld. Waar is die wedstrijd?”

„Aan de andere kant van het dorp. Volg de hoofdstraat maar, dan vinden jullie het wel.”

Vlug holden de jongens de straat in. Van verre klonk muziek, daar was het feest dus. Sietse begon nog harder te lopen, want als Gerben moest springen wilden zij dat natuurlijk zien.

Weldra ontdekten zij een menigte mensen, samengedromd aan de kant van een heel brede sloot en juist, toen de jongens de toeschouwers bereikten, steeg er een luid gejuich op.

Onze vrienden drongen zich vlug tussen de mensen naar voren en daar zagen ze hoe een man uit de sloot klauterde.

Hij was drijfnat!

„Oei,” zei Cor, „ze moeten met een lange stok over de sloot springen, maar dat lukt nooit. De sloot is veel te breed.”

„Je moet natuurlijk een flinke aanloop nemen,” zei Hielke.

„Kijk, jongens,” zei Louw, „daar staat Gerben ook.” Sietse ging meteen naar Gerben toe, hoewel het hem wel enige moeite kostte om tussen de vele toeschouwers door te dringen.

Gerben keek lang niet vriendelijk toen hij Sietse zag. „Wat kom jij hier doen?” vroeg hij kwaad. „Ik heb je vader nog zo gevraagd om het niet aan jullie te vertellen.”

„Waarom mochten wij het niet weten?” vroeg Sietse.

„Omdat ik niet door jullie uitgelachen wil worden,” zei Gerben. „Drommels, daar heb je warempel de hele bende. Nou, mijn plezier is er al af!”

„Ha, Gerben,” zei Cor, „heb jij al gesprongen?”

„Kom je er wel over, Gerben?” vroeg Hielke.

„Bemoei je er niet mee!” zei Gerben kwaad. Hij draaide de jongens de rug toe en voegde zich bij de andere deelnemers. „Hij is kwaad,” zei Sietse. „Hij had ons hier liever niet gezien, want hij kan niet over die sloot springen.”

„Dat weet ik nog niet,” zei Hielke. „Gerben heeft genoeg kracht om ver te springen.”

„Maar hij is zo stijf als de schoorsteen van de boterfabriek,” vulde Sietse aan.

„Wacht, jongens, daar gaat er weer eentje,” zei Louw. Een lange polsstok stond schuin in de sloot tegen een steigertje geleund. De man die de sprong ging wagen nam een aanloop naar het steigertje, greep de polsstok vast en zwaaide de lucht in. Maar of hij de aanloop te kort had genomen of de stok te hoog had vastgegrepen, was moeilijk te zeggen, doch de man kwam niet verder dan de helft van de sloot. De polsstok kwam bijna in loodrechte stand en viel toen terug. De man gleed naar beneden en plonsde in het water.

Iedereen lachte en het slachtoffer lachte zelf dapper mee.

„Het is machtig,” zei Kees. „Zo’n wedstrijd kunnen ze in ons dorp ook wel eens houden.”

„Dan doe ik ook mee,” zei Sietse.

Een mijnheer van het bestuur riep door een luidspreker:

„Nummer zes! De heer Gerben Zonderland!”

„Ha, nu gaat het gebeuren!” riep Hielke.

„Poe, ik wed dat hij kopje-onder gaat,” zei Sietse met leedvermaak.

Maar Gerben wilde tegenover de jongens een goed figuur slaan en daarom nam hij een extra lange aanloop.

„Snelheid is alles, denkt Gerben,” merkte Louw op.

„Als hij maar niet zó hard loopt dat hij de polsstok voorbij rent,” zei Cor.

„Dan lach ik me een kippenkop,” zei Sietse.

Daar kwam Gerben. Hij liep zo hard hij kon. Hij greep de stok en zwiepte als door een katapult afgeschoten de lucht in.

„Dat gaat goed!” riep Cor vol bewondering.

Gerben zwaaide zijn benen nu naar voren en vol spanning keek iedereen toe of hij de overkant zou bereiken. Doch, nauwelijks een halve meter uit de wal, kwam Gerben toch nog in de sloot. Weliswaar werd hij slechts tot zijn knieën nat, maar de sprong was niet geldig. Gerben kreeg veel applaus, want tot nu toe had hij de verste sprong gemaakt.

„Stommerd,” zei Sietse, „jij was er best overheen gekomen als je onder het springen de stok hoger had vastgegrepen.”

„Jij weet het natuurlijk weer beter,” zei Gerben. „Ik ben geen klimaap!”

„Nee,” zei Sietse, „zo vlug ben jij nog lang niet.”

„Hoepel op!” zei Gerben kwaad.

De overige deelnemers zagen ook geen kans om over de sloot te springen. Twee mannen kwamen net zo ver als Gerben en daarom werd er besloten dat dit drietal het nog een keer mocht proberen. Wie het verst kwam kreeg de prijs. Gerben, die nauwlettend naar alle sprongen had gekeken, was

tot de ontdekking gekomen dat je de overkant alleen kon bereiken wanneer je de stok hoger vastgreep. Of je moest, zoals Sietse zei, tijdens de sprong hoger in de stok klimmen. Tja, het was te proberen. En met het voornemen al het mogelijke te doen stelde Gerben zich op voor zijn tweede sprong. Door de luidspreker werd om extra stilte gevraagd en aller ogen waren nu op Gerben gericht. Maar Gerben merkte daar niets van. Zijn ogen keken alleen maar naar een hoog punt aan de polsstok, want daar wilde hij zich vastgrijpen. Hij zette zich schrap en begon dan heel hard te lopen. Hij stak zijn handen omhoog en greep de stok. Maar helaas, hij had weer iets te laag gegrepen. Terwijl hij door de lucht suisde, probeerde hij zich nog omhoog te werken. Hij liet één hand los, kon zich daardoor niet meer voldoende vasthouden en halverwege de sloot gleed hij naar beneden... kopje-onder!

Toen hij weer op de wal klom, riep hij kwaad: „Jij kunt mij nog meer vertellen, Sietse Klinkhamer! Het is jouw schuld dat ik kopje-onder ging! Het bestaat niet dat je onder het springen ook nog naar boven kunt klimmen!”

„Het is je eigen schuld!” riep Sietse. „Jij bent te stijf! Ik zou het best kunnen!”

„Doe het dan, eigenwijze opschepper!” riep Gerben. „Jij kunt immers altijd alles veel beter!”

„Goed,” zei Sietse koppig.

„Niet doen, jô,” zei Hielke. „Als je kopje-onder gaat is het thuis weer feest.”

Maar Sietse luisterde niet. Hij ging aan de heren van het bestuur vragen of hij een keer springen mocht.

„Laat hem zijn gang maar gaan, heren,” zei Gerben. „Dat eigenwijze hoofd van hem mag best eens ondergedompeld worden.”

„Dat zal jij niet beleven,” zei Sietse. „Ik wed dat ik droog aan de overkant kom.”

„Denk jij dat heus?” vroegen de heren lachend. „Kun je zwemmen?”

„Als een rat,” zei Sietse.

„Ga dan je gang maar.”

„Komt dat zien! Komt dat zien!” riep Gerben. „De vliegende acrobaat, Sietse Klinkhamer, zal even vertonen hoe er gesprongen moet worden!”

Iedereen lachte en keek naar Sietse, die een grote aanloop ging nemen.

„Wie heeft er lucifers bij zich?“ vroeg Hielke.

„Waarvoor?“ vroeg Cor.

„Om straks een vuurtje te kunnen stoken,” zei Hielke. „We moeten natuurlijk straks de kleren van die ezel drogen.”

„Stil! Daar komt-ie,” zei Kees.

Met grote snelheid rende Sietse naar de polsstok en hij zwiepte weg naar de overkant. Nauwelijks was hij op de helft of hij begon als een kat zo vlug in de stok te klimmen. Dit wekte bij de omstanders grote bewondering, want Sietse wist op deze wijze zelfs het topje van de stok te bereiken.

Vervolgens zwaaide hij zijn benen naar voren en... onder donderend applaus kwam hij veilig aan de overkant.

„Die jongen is net een aap,” zei iemand vol bewondering.

„Dat is hij altijd al geweest,” zei Gerben.

„Doe het mij maar eens na!” riep Sietse.

De twee deelnemers die nog een sprong mochten wagen, probeerden het voorbeeld van Sietse na te doen, maar toch kwamen zij weer in het water terecht.

„Jij bent de winnaar, Sietse!” riep Gerben.

„Nee, nee,” zeiden de heren van het bestuur. „Hij deed buiten mededinging mee.”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „ik deed het maar voor de grap.”

„Dus heeft niemand de prijs gewonnen,” zei Gerben.

Maar dat vond het publiek niet goed en het begon erop aan te dringen dat de prijs aan Sietse Klinkhamer gegeven moest worden. De deelnemers begonnen deze eis te steunen en toen vond het bestuur het goed. Sietse werd met algemene stemmen tot overwinnaar uitgeroepen en de voorzitter hield een korte toespraak. Daarna overhandigde hij Sietse een klein verzilverd torentje met de inscriptie:

Ter gelegenheid van het veertigjarig jubileum van de Vereniging tot bevordering van het Vreemdelingenverkeer.
„Ai, dat is het oude torentje bij de ingang van het dorp,” zei Sietse.

„Juist, jonge vriend,” zei de voorzitter. „Daar is nu ons kantoor gevestigd.”

„Ik vind het heel mooi,” zei Sietse. „U wordt hartelijk bedankt, mijnheer.”

En met het torentje hoog boven zijn hoofd geheven, zodat iedereen het goed kon zien, liep Sietse met zijn vrienden langs de toeschouwers. Daarna gingen zij naar de aanlegplaats van de Kameleon, waar de melkboer zijn ogen nauwelijks kon geloven bij het zien van de gewonnen prijs.

„Jullie boffen maar,” zei hij.

„Boffen?” vroeg Sietse verontwaardigd. „Noemt u dat boffen? Ik heb er geweldig voor moeten springen.”

„Nou ja,” zei de man. „Maar als het je niet gelukt was, liep je nu in een nat pak te bibberen.”

„Ik ben niet bang voor de bibber,” zei Sietse. „De volgende keer doe ik vast weer mee.”

„Jij bent een rare,” vond de melkboer, „maar die krijgen gewoonlijk de prijs.”

„O zo,” zei Sietse. Lachend namen zij afscheid en voeren terug naar het meer. Op verzoek van Kees koersten zij eerst naar de Woudaap.

„Lang leve Sietse! Lang zal-ie leven,” begon Louw te zingen. De anderen vielen hem meteen bij, behalve Sietse, want je kunt jezelf toch niet gaan prijzen, niet waar?

Doordat de Kameleon onder luidruchtig gezang bij de Woudaap aanlegde, kwam Dijkstra nieuwsgierig vragen wat die feeststemming te betekenen had.

„Sietse heeft de prijs gewonnen bij het polsstokspringen!” riepen de jongens.

Sietse toonde het torentje.

„Hoe is het mogelijk,” zei Dijkstra. „Het is nog van zilver ook.”

„Wel nee,” zei Sietse, „het is slechts verzilverd.”

„Maar het glimt goed,” vond Dijkstra. „Nog hartelijk gefeliciteerd, Sietse!”

Daarop greep Dijkstra zijn zoon bij de kraag en vroeg. „Heb jij ook meegedaan, Keesie? Je bent toch niet nat geworden, hè? Want dan zal ik je prompt opsluiten!”

„Ik ben zo droog als een gloeiende kachel,” zei Kees.

„Dat is je geraden ook,” zei Dijkstra en hij liet Kees los.

De jongens lachten.

„We gaan er vandoor,” zei Sietse. „Het wordt mij hier te gloeiend.”

, En zingend voeren de vrienden naar huis, waar Sietse het mooie torentje op het aambeeld in de smederij zette.

„Wat is dat voor moois?” vroeg Klinkhamer verbaasd.

„Dat heb ik gewonnen met het polsstokspringen,” zei Sietse trots. „Ik was de enige die goed over de sloot kwam.”

„Wel heb ik ooit van m’n leven!” riep Klinkhamer uit. „Wie heeft aan jullie verteld dat er een wedstrijd was? Ik had nog wel met opzet de krant weggeborgen, zodat jullie het niet zouden lezen. Moeder en ik waren bang dat jullie daar dan in natte pakken zouden rondlopen.”

„Dat overkomt Gerben alleen maar,” zei Sietse glunderend.

„Ik sprong alleen maar even voor de grap en omdat niemand mij dat kon nadoen, hebben ze mij de prijs gegeven.”

Klinkhamer schudde zijn hoofd. Hij nam het torentje en ging er mee in huis.

„Moeder!” riep hij. „Nu moet je hier eens kijken! Sietse won de eerste prijs bij het polsstokspringen!”

„En zijn ze niet nat geworden?” vroeg moeder meteen.

„Wonderlijk genoeg niet,” zei Klinkhamer. „Sietse sprong alleen maar even voor de grap. Wat zeg je me van zulke grappenmakers?”

„Ik vind het heel snoezig,” zei moeder, maar daarmee bedoelde zij het torentje en niet de grappenmakers. Die hadden eigenlijk een standje verdiend, omdat zij zonder toestemming aan het polsstokspringen hadden meegedaan.

„Maar jij doet het niet meer, Sietse,” zei moeder en daarop gaf zij het torentje een extra mooi plaatsje op de schoorsteenmantel.

Het zou daar echter niet alleen staan om te pronken; het zou ook nog een belangrijke rol gaan spelen voor Wiebe Elzinga. En... hoe!

HOOFDSTUK IX

Gerben bakt een poets en heeft veel plezier

De familie Klinkhamer was die avond juist klaar met de broodmaaltijd, toen in de gang de telefoon rinkelde. Het bleek boer Brandsma te zijn, die vroeg of de jongens even een nieuwe melkzeef konden brengen.

„Dat zal wel gaan,” beloofde Klinkhamer. „Maar... waarom komt u dat zo tegen de avond pas bestellen?”

„Ja, dat is wel een beetje vreemd, hè?” zei Brandsma lachend.

„Mijn knecht heeft per ongeluk de zeef met een wagen platgereden. En u weet, morgenvroeg bij het melken moet ik een zeef gebruiken.”

„Natuurlijk, Brandsma, natuurlijk,” zei Klinkhamer. „Wij zullen u helpen, hoor. Ik zal de jongens meteen sturen.”

Klinkhamer ging naar de kamer en zei tegen zijn zoons:

„Aantreden, mannen! Alle hens aan dek! Jullie moeten ogenblikkelijk uitvaren en een nieuwe melkzeef naar boer Brandsma brengen.”

„Ha,” zei Sietse, „dat is mooi werk.”

„Goed zo, Sietse,” zei Klinkhamer. „Ik ben blij dat jij direct

bereid bent om voor onze zaak te werken.”

„Nou ja,” zei Sietse, „ik doe het eigenlijk meer voor de lekkere appels die Brandsma heeft.”

„Is het dat?” vroeg Klinkhamer. „Ik dacht ook al, wat ben jij vlijtig. Maar ik waarschuw je dat je geen appels gaat roven, hoor. Dan maak ik moes van je!”

Lachend gingen de jongens de deur uit en met een mooie nieuwe zeef aan boord voeren zij het meer op. Bij de Woudaap zagen zij Kees weer op de omloop zitten.

„Daar heb je de wachter op de toren,” zei Hielke.

„Hij is gek,” zei Sietse.

Zij voeren naar de stenen brug en vervolgens de poldervaart in. Bij de boerderij van Brandsma werd de zeef afgeleverd en zoals de jongens reeds gehoopt hadden, kregen zij ieder twee grote appels. Ze keken nog even bij een jong veulentje, dat een week geleden op de boerderij was geboren en gingen toen terug, want de zon begon de horizon al te naderen.

Smullend van de appels voeren zij weldra het meer weer op. Plots zagen ze Gerben, op de dijk. Gerben zwaaide een paar maal met zijn armen en de jongens begrepen dat hij met hen mee wou varen. Sietse stuurde nu regelrecht naar hem toe en legde aan.

„Wilt u meevaren, mijnheer Zonderland?” vroeg Hielke

lachend.

„Alstublieft,” zei Gerben en hij stapte voor in de boot. Sietse wilde meteen weer vertrekken, maar Gerben zei:

„Wacht even, jongens. Die Karel Zijlstra is weer bij de boerderij van Pasma. Ik heb wel zin om hem eens een goed lesje te geven. Die vervelende kwast moet toch eindelijk eens begrijpen dat hij daar niets te maken heeft. Gerda heeft mij zelf verteld dat zij hem niet kan uitstaan.”

„Goed,” zei Sietse. „Wij doen mee.”

„Ja,” zei Gerben lachend, „dat weet ik wel. Maar één ding weet ik nog niet. Namelijk hóe wij die knaap een poets kunnen bakken.”

„Laten wij er alvast naar toe varen,” zei Hielke.

Sietse liet de Kameleon draaien en vlak langs de kant voeren zij naar het aanlegsteigertje bij de boerderij van Pasma. Na aangelegd te hebben kropen zij zij voorzichtig tegen de dijk op en loerden over de kruin naar de boerderij.

Daar zagen zij Karel weer over het erf lopen.

„Wat doet hij daar steeds?” vroeg Hielke.

„Hij loopt een beetje rond,” zei Gerben. „Hij kijkt bij de varkens of hangt over het hek van het weiland om naar de koeien te kijken. Hij heeft zogenaamd veel belangstelling voor het vee, maar in werkelijkheid hoopt hij Gerda te

ontmoeten.”

„Waarom gaat hij dan niet de boerderij binnen?” vroeg Hielke.

„Omdat Gerda dan de kamer verlaat en zich terugtrekt op haar kamertje,” zei Gerben. „Zij heeft het mij allemaal verteld en gevraagd of ik niet een middeltje wist om aan die bezoeken van Karel een einde te maken.”

„Dat vind ik toch gek,” zei Sietse. „Zij kan toch beter aan haar vader vragen of hij Karel wil verbieden daar te komen?”

„Ja, maar Pasma schijnt wel op Karel gesteld te zijn,” zei Gerben. „Dat is nu juist de moeilijkheid.”

„Dus moeten wij Gerda helpen,” zei Hielke. „Kijk, daar staat de fiets van Karel tegen de muur. Kunnen wij daar niets mee doen?”

„Ja,” zei Sietse, „we hebben elektriciteitsdraad aan boord, dat ga ik door de wielen vlechten!”

Sietse haalde uit het kastje in de Kameleon een bosje oud draad en daarmee gewapend bleef ons drietal wachten tot er een gelegenheid kwam om ongemerkt naar de fiets te sluipen. Het duurde maar even. Karel verdween om de hoek van de schuur.

„Nu gaat hij weer naar de koeien kijken,” zei Gerben.

„Ik ga alvast wat doen,” zei Sietse. Vlug liep hij naar het rijwiel

en begon het draad zo tussen de spaken te vlechten dat de wielen totaal vast stonden. Daarna kwam hij snel terug achter de dijk.

„Wat nu?” vroeg hij aan Gerben.

„Kom mee,” zei Gerben. „Wij gaan eerst kijken wat Karel doet.”

Gerben kroop zo ver langs de dijk dat hij tussen de hooischuur en de wagenloods door kon kijken.

„Zien jullie wel,” zei hij tegen de jongens, „daar staat Karel bij het hek van het weiland.”

„Hm,” zei Sietse, „hij doet net alsof hij van zijn leven nog nooit een koe heeft gezien. Die grote huichelaar!”

„Maar wat kunnen wij nu doen?” vroeg Hielke.

„Wacht,” zei Gerben. „Daar komt Jochem.”

De achterdeur van de schuur was opengegaan en Jochem kwam naar buiten. Omdat Karel met de rug naar de schuur gekeerd stond, zag hij Jochem niet.

„Die twee zullen wij tegen elkaar ophitsen,” zei Gerben, „dan kunnen wij lachen.”

Hoe Gerben dat wilde klaarspelen, begrepen Hielke en Sietse niet, maar Gerben wist een heel eenvoudig middeltje. Hij riep luid: „Grote varkenskop!”

Dat miste zijn doel niet, want Karel draaide zich met een ruk

om en riep kwaad naar Jochem: „Zeg, pummel, wat moet jij van mij?”

„Pummel?” riep Jochem verontwaardigd. „Weet je wat jij bent?”

„Zeg het nog eens als je durft!” riep Karel woest. „Als jij nog eens het lef hebt om mij voor varkenskop uit te schelden, zal ik zorgen dat Pasma jou op staande voet ontslaat!”

„Zou jij daar voor kunnen zorgen?” vroeg Jochem en hij kwam dreigend op Karel af. „Wat verbeeld jij je wel? Denk jij dat jij hier wat te zeggen hebt? Ik zal jou eens wat anders vertellen: Gerda heeft mij gevraagd jou hier weg te jagen; zij moet jou niet. Saaie zure stokvis!”

Gerben wreef zich in de handen van plezier. „Mooier kan het niet, jongens,” zei hij zachtjes. „Het kan beslist niet mooier.” Hielke en Sietse gluurden ook vol pret over de dijk. Zij zagen hoe Karel, wit van woede, op Jochem toe stormde en daarbij de vreselijkste dreigementen uitriep. Maar Jochem, die flink sterk was, wierp Karel tegen de grond. Daardoor raakte Karel door het dulle heen. Hij stond meteen weer op en luid tierend kwam hij weer op Jochem af.

„Nu is het genoeg!” riep Jochem. „Ophoepelen jij!”

Jochem begon te boksen en bij iedere stomp deinsde Karel achteruit, want de stevige vuisten van Jochem leken wel van

metaal.

Zo dreef Jochem zijn tegenstander langs de schuur, met de bedoeling Karel van het erf te verdrijven. Opeens begon Karel luidkeels om hulp te roepen en daar zagen Gerben en de jongens, hoe Pasma, zijn vrouw en Gerda naar buiten kwamen hollen. Bij hen was ook veldwachter Zwart, die daar op bezoek bleek te zijn.

„Hé daar!” riep Zwart bars. „Wat moet dat?”

„Hij wil mij wegjagen,” riep Karel.

„Hij scheldt mij uit voor pummel!” riep Jochem. „Dat neem ik niet!”

„Wat kom jij hier eigenlijk doen?” vroeg Zwart aan Karel:

„Niets,” zei Karel. „Ik deed helemaal geen kwaad. Ik keek alleen maar naar de koeien en toen begon hij te schelden.”

„Nietwaar,” riep Jochem, „jij begon!”

„Ik vertrouw jou niet erg, Karel'tje Zijlstra!” riep Zwart kwaad.

„Wat heb jij met mijn fiets "uitgespookt?”

Wie gaf jou het recht om de wielen zo toe te takelen?

Vooruit, haal die rommel er ogenblikkelijk af!”

„Dat heb ik niet gedaan!” riep Karel.

„Wie dan wel?” vroeg Zwart.

„Vraag dat maar aan hem,” zei Karel en hij wees naar Jochem.

„Nee knaapje,” zei Zwart spottend, „het zal jou niet lukken om hem de schuld te geven. Jochem kan dat niet gedaan hebben, want hij heeft pas twee minuten geleden de kamer verlaten. Ik ken jou langer dan vandaag. En nu haal je ogenblikkelijk die rommel tussen de wielen vandaan of ik maak een proces-verbaal en verzoek aan Pasma om jou hier nooit meer toe te laten.”

Jochem gaf Karel een duw in de richting van de fiets en warempel begon Karel, al mopperend, het door Sietse stevig vastgedraaide draad te verwijderen.

„Tjonge, tjonge,” zei Gerben zachtjes, „dat het nog zo geweldig zou gaan, had ik niet kunnen dromen.”

„Nee,” zei Sietse, „want als ik geweten had dat die fiets van Zwart was, zou ik er wel afgebleven zijn.”

Zij bleven nog even kijken hoe Karel, ten aanschouwen van Zwart, de familie Pasma en Jochem, het draad tussen de wielen vandaan trok.

„Gerda heeft reuze plezier,” zei Hielke. „Kijk haar eens lachen.”

„Ik heb minstens zo veel plezier,” zei Gerben, „maar ik geloof dat het nu tijd wordt er vandoor te gaan. Als Zwart ons hier ontdekt, weet hij meteen wie de ware schuldigen zijn.” Hielke en Sietse volgden Gerben in de Kameleon en snel

voeren zij weg. Gerben raakte onderweg niet uitgepraat over de poets die zij Karel hadden gebakken.

„Het kon niet mooier,” zei hij telkens. „Wat ging dat reuze gesmeerd. Wij hadden alleen maar toe te kijken.”

„Ja,” zei Sietse, „die varkenskop van jou deed het geweldig.”

„Heb ik een varkenskop?” riep Gerben.

„Wel nee,” zei Sietse, „ik bedoel dat jij dat riep. Daardoor begonnen die twee te bakkeleien.”

„Ja, dat was een goeie vondst, hè?” zei Gerben trots. „Tjonge, wat heb ik genoten!”

Gerben lachte nog toen hij in de smederij kwam.

„Wel, Gerben, wat heb jij een plezier?” vroeg Klinkhamer.

„Dat heb ik altijd als ik met de jongens uit varen ga,” zei Gerben. „Wanneer ik bij hen in de beroemde Kameleon zit, is het leven één groot feest.”

„Ik heb je ook wel eens anders horen zingen,” zei Klinkhamer. „Jullie hebben natuurlijk weer iets uitgehaald.”

„Wij?” riep Gerben met het onschuldigste gezicht ter wereld.

„Zo zijn wij niet! Wij weten van niets!”

Op dat moment verscheen veldwachter Zwart bij de smederij. Hij zette zijn fiets tegen de muur.

„Daar komt Zwart,” zei Klinkhamer. „Nu zal ik gauw genoeg weten wat jullie uitgespookt hebben.”

Zwart kwam binnen en ging geleund tegen de werkbank staan. Tot verwondering van Klinkhamer begon Zwart over koetjes en kalfjes te praten.

„Jullie hebben het met het hooien goed getroffen, Gerben,” zei hij. „Alles is mooi droog binnengehaald.”

„Ja, ja,” pochte Gerben, „maar wij luisteren, net als de schippers, nauwlettend naar de weerberichten. Dat is heel belangrijk.”

„Dus jij weet als boer goed te schipperen,!” zei Zwart, en daar moesten zij allemaal om lachen.

Tegen de verwachting van Klinkhamer in, bleek Zwart in een goede stemming te zijn.

Op dat moment kwam Karel voorbij. Hij liep met driftige passen, zijn hoofd was rood en hij keek reuze kwaad.

„Die viert vandaag vast niet zijn verjaardag,” merkte Gerben lachend op. „Hij kijkt alsof hij een fles azijn heeft leeggedronken.”

„Jij weet wel beter, broer,” zei Zwart. „Maar als een van jullie weer aan mijn fiets durft te komen, zijn jullie ook nog lang niet jarig!”

Gerben en de jongens zagen Zwart met open mond aan.

„Wis... wist u het dan?” vroeg Sietse stotterend.

„Natuurlijk,” zei Zwart. „Die elektriciteitsdraad deed mij

direct aan jullie denken. Waag het niet meer! Goedenavond!”
Zwart verliet de smederij en fietste naar het dorp.

„Daar snap ik geen bal van!” riep Gerben uit.

„Ik ook niet,” zei Hielke.

„Wat is er dan gebeurd?” vroeg Klinkhamer.

Toen kreeg de smid de hele geschiedenis te horen.

„Nu begrijp ik werkelijk niet,” zei Gerben, „waarom Zwart die draad door Karel liet weghalen, terwijl hij wist dat wij het gedaan hadden.”

„Dat begrijp ik best,” zei Klinkhamer. „Karel staat bij Zwart nog slechter aangeschreven dan jullie. Dat zegt genoeg.”

„Zwart is onze grote vriend,” zei Gerben. „Hij heeft net zo hard meegewerkt als Jochem. Ik zal het nooit vergeten; het was knor! Tot ziens, vrienden!”

Luid fluitend ging Gerben naar het dorp.

Klinkhamer schudde zijn hoofd en zei tegen Hielke en Sietse: „Als jullie je nog één keer met dergelijke dingen inlaten, zal ik de Kameleon in het diepste gedeelte van het meer laten zinken. Begrepen?”

„Begrepen,” zei Sietse en hij sprong in de houding en salueerde.

Daar moest Hielke zo om lachen dat hij hals over kop de smederij uit vluchtte.

HOOFDSTUK X

Het geheim van Jochem

De jongens hadden Kees uitgelachen omdat hij steeds op wacht zat voor Jochem. Toch zou Kees gelijk krijgen, want toen het een beetje schemerig begon te worden, ontdekte hij hoe Jochem weer in het weiland liep.

Dat klopt niet, dacht Kees meteen en vol spanning volgde hij iedere beweging van Jochem. Deze scheen nogal haast te hebben, want hij liep vrij snel in de richting van het Kerkpad. Toen hij daar vlakbij gekomen was, bleek hij plotseling helemaal geen haast meer te hebben. Hij ging in het gras zitten en keek oplettend om zich heen. Hij zag echter niet hoe Kees hem vanaf de Woudaap bespiedde. Na ongeveer tien minuten was Jochem ervan overtuigd dat niemand hem gadesloeg. Hij stond op en liep vlug naar de holle knotwilg. Hij stopte het kistje met geld er weer in en wandelde langs het pad terug naar de polderdijk.

Zo! Van dat pakje was hij verlost. Was me dat even een opluchting. Hij werd er helemaal vrolijk van en fluitend kwam hij even later langs de Woudaap.

Kees, die alles had gezien, zat nu in een vensterbank voor de molen.

„Hallo, Jochem,” zei Kees, „kom je uit het dorp?”

„Nee, uit luilekkerland,” zei Jochem en opgewekt ging hij verder naar de boerderij van Pasma.

Kees keek hem na. „Zo’n rare pisang heb ik nog nooit gezien,” zei Kees in zichzelf, „maar ik zal gauw weten wat hij in zijn schild voert.”

Hij wachtte totdat Jochem in de boerderij van Pasma verdwenen was en ging op weg naar het Kerkpad. Hij had reuze haast, want eigenlijk moest hij al naar bed, het was al over negenen. Spoedig bereikte hij de knotwilgen. Met een van spanning kloppend hart stak hij zijn hand in de holle boom en haalde er het pakje uit. Drommels wat zou daarin zitten? Met trillende vingers maakte hij het pakje open en zag tot z’n verbazing een grote som geld.

Op dat ogenblik kreeg hij de schrik van zijn leven, want achter hem klonk een stem die vroeg: „Wat heb jij daar, Kees?”

Het was Wiebe Elzinga die dat vroeg. Doordat Kees zo veel aandacht voor de knotwilgen had, was hij er zonder om te kijken, recht op afgegaan en had zodoende niet gezien hoe Wiebe ook langs het pad kwam, op weg naar huis.

Wiebe keek over Kees' schouder en zag het kistje met geld.

„Wat is dat? Zat dat in die boom verstopt?” vroeg Wiebe verrast.

„Ja,” zei Kees, „en ik heb gezien wie het erin deed. Het was Jochem, de nieuwe knecht van Pasma.”

„Nee toch,” zei Wiebe. „Die Jochem is toch geen dief, die hier zijn buit heeft verstopt?”

„Het lijkt er anders wel op,” zei Kees. „Hoe komt hij dan aan zo veel geld? Of zou hij het gevonden hebben?”

„Ik kan, eerlijk gezegd, niet geloven dat hij een dief is,” zei Wiebe. „Het beste zal zijn, dat dit geld naar Zwart gebracht wordt. Die zal het dan wel verder uitzoeken.”

„Ja,” zei Kees, „dat is wel het beste. Wil jij het meenemen, Wiebe? Ik moet naar huis, het is al laat.”

„Goed,” zei Wiebe, „ik zal Zwart vertellen dat jij het gevonden hebt.”

„Dat is best,” zei Kees, „en als er een beloning gegeven wordt, delen wij samen.”

„Afgesproken,” zei Wiebe. „Dat is een prachtig aanbod van jou, Kees. Maar... mondje dicht, hoor. We moeten geen slapende honden wakker maken.”

Kees gaf het pakje aan Wiebe en deze ging er gauw mee naar het dorp. Kees haastte zich terug naar de Woudaap, waar zijn vader hem opwachtte.

„Zo, ben jij daar eindelijk?“ vroeg Dijkstra. „Je bent weer veel te laat. Prompt naar bed!“

„Ja, vader, ik ga al! Welterusten!“

Tot verwondering van Dijkstra verdween Kees meteen in zijn kamertje. Kees deed die nacht echter geen oog dicht. Hij moest telkens denken aan dat vele geld, dat door Jochem was verstoep. Hoe kwam die man aan zo veel geld? Die vraag liet Kees niet met rust.

Wiebe was met het kistje paar huis gegaan. Hij vond het raadzaam om eerst eens na te tellen hoeveel er precies in zat. Zijn moeder sloeg de handen ineen van verbazing toen Wiebe het geld op de tafel stortte.

„Nee maar!“ riep zij. „Hoe kom je daar aan?“

Wiebe vertelde haar wat er was gebeurd, waarop zijn moeder aandrong de vondst meteen naar Zwart te brengen.

„Eerst even tellen,” zei Wiebe.

Juist toen hij daarmee wou beginnen, klonken er voetstappen bij de deur en kwam Zijlstra, de kruidenier, meteen naar binnen.

„Hé, zeg!“ riep Wiebe verstoord. „Wat zijn dat voor manieren om hier zo maar met de deur in huis te vallen?“

„Wil jij nog over manieren praten?“ riep Zijlstra kwaad.

„Noem jij dat manieren, om mijn zoon Karel voor spot te

zetten bij de boerderij van Pasma? Maar ik zal jullie wel krijgen! Het is nu finaal uit met mijn geduld! Ik zal de deurwaar...

Zijlstra zweeg plotseling. Wat lag daar op tafel? Een heleboel geld? Nee maar, dat waren wel duizenden guldens. Met grote ogen keek Zijlstra er naar. Toen bracht hij er met moeite uit: „Hoe... hoe... komen jullie daar aan?”

„Gekregen!” zei Wiebe spottend.

„Gekregen?” riep Zijlstra uit. „Nee maar! Van wie?”

„Ja, hoor eens,” zei Wiebe, „eerst komt u mij beschuldigen van dingen waar ik niets van weet, want ik heb uw zoon Karel de hele dag nog niet gezien. Ten tweede komt u hier ongevraagd binnen en vraagt naar zaken die ik u beslist niet aan uw neus zal hangen. Maar u ziet dat u zich niet bezorgd hoeft te maken over het geld dat wij u schuldig zijn. Het komt vast en zeker in orde. Wilt u ons nu niet verder storen, alstublieft, ik moet alles nog natellen!”

Nog hoogstverbaasd verliet Zijlstra zonder te groeten de woning. Wie had ooit gedacht dat die mevrouw Elzinga zo rijk zou worden?

Intussen was mijnheer Mechelen naar het Kerkpad gewandeld. Het verblijf in het rustige dorp had een heilzame werking op zijn overspannen zenuwen en zo was hij nu tot het

inzicht gekomen dat het niet goed was om zo veel geld in een holle boom te verstoppen. Daarom ging hij weer naar de knotwilgen, maar de schrik die hij daar kreeg is niet te beschrijven. Hij tastte wel tienmaal in de holle boom, doch het pakje was en bleef weg. Of zat het in een andere boom? Haastig ging mijnheer Mechelen bij alle bomen kijken, maar dat was natuurlijk vergeefse moeite. Al het geld was verdwenen.

„O, o,” jammerde mijnheer Mechelen, „wat ben ik dom geweest. Hoe kon ik zo iets doen, en wat zal de directeur van de bank er wel van zeggen? Die zal natuurlijk naar de politie gaan en dan word ik beschuldigd van verduistering. Ik wou alles juist extra goed bewaren. Hoe kon ik dit doen? Ik moet direct naar de veldwachter. Nee, dan komt het meteen aan de grote klok te hangen. Ik ga naar Klinkhamer. Die zal mij raad kunnen geven. Ja, dat doe ik!”

Na nog eenmaal in de holle boom te hebben gekeken, liep mijnheer Mechelen gauw verder naar de polderdijk en vandaar naar de smederij van Klinkhamer. Omdat er niemand in de werkplaats was, ging hij naar de achterdeur, die open stond. Hij liep de keuken binnen en klopte op de kamerdeur.

De familie Klinkhamer, die rond de tafel zat te lezen, keek

verwonderd op. Wie kwam daar zo maar in hun huis? Maar voordat iemand kon opstaan om te kijken wie er was, ging de deur reeds open en kwam mijnheer Mechelen binnen.

„Neem me niet kwalijk,” zei hij nog hijgend van het haastige lopen, „maar ik zit in nood. Er is iets vreselijks gebeurd. Ik ben al m’n geld kwijt! Wat moet ik doen?”

„Drommels,” zei Klinkhamer, „dat is lang niet fraai.”

„Het is geen wonder,” zei Sietse meteen. „U liep gewoon met bankbiljetten te wapperen.”

„Stil, Sietse,” zei Klinkhamer. „Hou jij je er buiten. Je ziet toch wel dat mijnheer helemaal overstuur is.”

„Gaat u even zitten,” zei moeder. „U moet eerst tot rust komen, mijnheer. U bent veel te opgewonden.”

„Maar ik kan hier niet rustig gaan zitten! ” riep mijnheer Mechelen. „Ik heb geen seconde te verliezen. De dieven krijgen steeds meer voorsprong!”

„Aha,” zei Klinkhamer, „u weet dus dat het gestolen is. Heeft u het niet verloren?”

„Wel nee. Ik had het juist allemaal heel goed verstopt. Ik moet het terug hebben, anders raak ik in de gevangenis. Ik geef graag duizend gulden beloning aan degene, die mij het geld terugbrengt!”

„Waar had u het dan verstopt?” vroeg Klinkhamer.

„In een holle boom aan het Kerkpad.”

„In een holle boom aan het Kerkpad?” riepen Klinkhamer en de jongens verbaasd.

„Maar, mijnheer Mechelen,” zei Klinkhamer, „hoe kon u zo iets doen? Dat is toch geen plaats om er geld te verstoppjen?”

„Ik weet het, Klinkhamer, ik ben erg dom geweest.

Bovendien is het geld van de bank waar ik procuratiehouder ben. Ik heb daar steeds een kleine kas ter beschikking voor de lopende onkosten. Omdat ik dus verantwoordelijk ben voor dat geld, had ik het hierheen meegenomen. Dat is natuurlijk fout geweest, maar u moet weten dat ik door al te drukke werkzaamheden een beetje overspannen ben geraakt.

Daardoor maakte ik fouten en gaf de directie mij een extra vakantie. Begrijpt u het?”

„Ja,” zei Klinkhamer, „het is mij volkomen duidelijk. U heeft in uw overspannen toestand niet goed geweten wat u deed.

Dat kan niemand u kwalijk nemen, want u was ziek. Ik geloof daarom dat u zich niet direct zo veel zorgen moet maken. Er gelden voor u genoeg verzachtende omstandigheden. Voorts kan het geld nog best terecht komen, want u heeft immers de nummers van de biljetten genoteerd?”

„Dat is waar. Daar had ik niet meer aan gedacht,” zei mijnheer Mechelen en hij ging zitten.

„Het beste zal dus zijn,” vervolgde Klinkhamer, „dat wij die nummers meteen aan Zwart opgeven.”

„Aan Zwart, de veldwachter?” riep mijnheer Mechelen weer helemaal overstuur. „O nee! Doet u dat niet! Dan weet morgen mijn directeur alles!”

„Misschien weet ik iets,” zei Sietse. „Volgens Kees heeft Jochem, de nieuwe knecht van boer Pasma, geld gevonden. Kees weet het niet zeker, maar hij zit Jochem nu steeds te bespioneren.”

„Een boerenknecht?” riep mijnheer Mechelen. „Zou die gezien hebben dat ik het geld verstopte? Ik moet hem meteen spreken!”

„Tja,” zei Klinkhamer, „dat kunt u natuurlijk proberen. Het verwondert mij alleen maar dat Jochem het gevondene dan niet meteen naar de politie heeft gebracht.”

„Dat zegt niets,” vond mijnheer Mechelen. „Hij kan het best willen verzwijgen, maar ik zal hem aan de tand voelen. Brengen jullie mij gauw even met de boot, jongens?”

„Goed,” zei Sietse.

„Maar het is al bijna donker,” zei Hielke. „Als wij dan maar geen boete krijgen voor varen zonder licht.”

„Die boete betaal ik wel,” riep mijnheer Mechelen. „Kom, we hebben geen minuut te verliezen!”

Ze haastten zich naar de Kameleon en binnen de vijf minuten voeren zij op topsnelheid door de schemering over het meer. Sietse liet de boot zo dicht mogelijk langs de wal varen zodat de politie te water hen niet gemakkelijk zou ontdekken.

Toen zij de Woudaap naderden zei Sietse: „We vragen eerst even aan Kees of hij al iets van Jochem ontdekt heeft.”

„Goed,” zei mijnheer Mechelen, „maar als hij niets weet, vertel dan niet waarom wij bij hem zijn.”

De Kameleon legde aan. Hielke sprong op de wal en liep naar het raam van Kees z’n kamertje. Door het gaas van de hor zag hij Kees in bed liggen.

„Hé, Kees,” riep Hielke, „weet jij al iets van Jochem?”

„Hè? Wat?” riep Kees geschrokken.

Hij richtte zich op en ontdekte Hielke bij het raam.

„Weet jij of Jochem geld heeft gevonden?” vroeg Hielke.

„Ja. Weet jij het ook al?” vroeg Kees. „Heeft Zwart het jullie verteld?”

„Is het geld dan bij Zwart?” vroeg Hielke.

„Dat zal wel,” zei Kees. „Ik zag dat Jochem het in de holle boom stopte en toen heb ik het aan Wiebe meegegeven, die het naar Zwart zou brengen.”

„Dus het geld is nu bij Zwart?” vroeg Hielke nogmaals.

„Ja,” zei Kees. „Waarom wil je dat eigenlijk allemaal weten en

wie zit daar bij jullie in de boot? Hé zeg, wacht even!”

„Ik heb geen tijd meer!” riep Hielke. „Je hoort het morgen wel! Tot ziens!”

Hielke sprong vlug in de Kameleon en riep: „Naar het dorp, Sietse! Wiebe heeft het geld van Kees gekregen en heeft het nu naar Zwart gebracht!”

„Dus is het dan toch bij de veldwachter?” riep mijnheer Mechelen uit. „Vaar dan zo hard je kunt, anders gaat de veldwachter alle politieposten opbellen 'en staat het morgen in de krant!”

Sietse drukte het gaspedaal helemaal naar beneden en als een echte raceboot vloog de Kameleon naar de brug terug.

Hoewel het boegwater mijnheer Mechelen om de oren spatte, ging het hem nog lang niet hard genoeg. Met onverminderde snelheid gingen zij onder de brug door.

„Die apen van Klinkhamer zijn ook weer bezig,” zei de brugwachter, terwijl hij misprijzend de Kameleon nakeek.

Met veel te grote vaart voer de Kameleon het dorp binnen.

Een man die aan de kant zat te vissen, moest haastig zijn benen omhoog trekken, daar hij anders door de hoge golf, welke de boot veroorzaakte, was nat gespoeld.

„Vlegels!” riep hij. „Ik zal het aan jullie vader vertellen!”

Maar stuurman Sietse luisterde niet, hij legde reeds aan bij het

Raadhuisplein. Vlug stapten zij uit en met mijnheer Mechelen voorop gingen zij het plein over, op weg naar het huis van Zwart. Hielke en Sietse verbaasden zich erover dat zo'n dikke mijnheer nog zo snel kon lopen, want zij konden mijnheer Mechelen nauwelijks bijhouden. De bakker, die in de deur van zijn winkel stond, keek er verbaasd naar.

„Wat is er aan de hand, jongens?” vroeg hij.

„Wij trainen voor snelwandelen!” riep Sietse.

Zij verdwenen om de hoek en bereikten het huis van Zwart. Hielke keek door het raam en riep: „Ja, daar zit Wiebe bij Zwart aan tafel!”

Mijnheer Mechelen gaf geen antwoord. Dat kon hij niet omdat hij zo moest hijgen. Hij trok aan de bel, opende de voordeur en stapte meteen naar binnen. Hielke en Sietse volgden hem en toen de bakker, die nieuwsgierig naar de hoek was gelopen om de drie snelwandelaars na te kijken, niemand meer zag, vroeg hij zich verbaasd af of dat wandelen dan zó snel ging, dat zij nu reeds uit het oog waren verdwenen.

Mevrouw Zwart, die kwam kijken wie er gebeld had, werd in de gang bijna door mijnheer Mechelen omvergelopen. Nog voordat mevrouw hem kon vragen wat dat te, betekenen had, stond mijnheer Mechelen reeds bij Zwart aan de tafel en

bracht er met moeite uit:

„Heeft... heeft u al gebeld?”

„Gebeld?” vroeg Zwart lang niet vriendelijk. „Wat wilt u? Hoe durft u hier zo maar binnen te komen? U ziet toch dat ik bezoek heb?”

„Neem mij niet kwalijk,” zei mijnheer Mechelen, „dat geld, dat u daar heeft, is van mij!”

„Aha,” zei Zwart, „kunt u dat bewijzen?”

„Natuurlijk,” zei mijnheer Mechelen, „kijkt u maar. Hierin staan de nummers van de biljetten genoteerd.” Hij reikte z'n notitieboekje over.

Zwart begon de nummers te vergelijken en moest dan toegeven dat ze inderdaad klopten.

„Hm,” zei hij, „dat is in orde, maar waar had u dit geld verloren? Of bent u beroofd?”

„Ik had het verstopt,” zei mijnheer Mechelen, „in een holle boom aan het Kerkpad.”

„Verstopt?” vroeg Zwart verbaasd. „Dat is toch een vreemde manier van doen? Waarom deed u dat? U kunt het toch beter naar een bank brengen?”

„Ik zal het u vertellen,” zei mijnheer Mechelen. „Mag ik even gaan zitten, ik ben erg vermoeid.”

Hij liet zich in het stoeltje van mevrouw Zwart neerploffen, dat meteen in elkaar zakte. Het was niet op zo'n omvangrijk persoon berekend. Zwart keek kwaad, maar mijnheer Mechelen zag er zo hulpeloos uit, dat ze het allen uitproestten van het lachen.

Mijnheer Mechelen begon tenslotte ook te lachen. Daarmee

brak bij hem tevens de spanning waarin hij verkeerd had en totaal opgelucht krabbelde hij tussen de brokstukken overeind.

„Jullie zullen mij wel een rare vinden,” zei hij. „Nou, dan hebben jullie nog gelijk ook. Ik moet toegeven dat ik er wel een vreemde vertoning van heb gemaakt. Mevrouw Zwart, u krijgt een nieuwe stoel van mij;”

Even later vertelde hij voor de tweede maal die avond het verhaal over zijn overspannen raken en de fouten die hij daardoor had gemaakt.

„Maar ik hoop,” zo besloot hij zijn verhaal, „dat jullie het niet verder vertellen.”

„Dat zullen wij niet doen, mijnheer Mechelen,” zei Zwart, „maar die Jochem moet ik nog eens onder handen nemen. Die knaap had het geld direct bij mij moeten brengen.”

„Maar ik ben blij dat hij dat niet gedaan heeft,” zei mijnheer Mechelen. „Dan had u waarschijnlijk het hele politieapparaat in werking gesteld en was mijn naam in alle kranten afgedrukt. Voorts heeft Jochem getoond dat hij het geld niet wou stelen, want hij bracht het terug naar de boom.”

„Hm, ja,” zei Zwart. „Jochem is niet een van de snuggerste.”

„Dat heb ik ook begrepen,” zei mijnheer Mechelen lachend.

„Anders had hij als eerlijke vinder een beloning kunnen

verdiene. Die beloning zal ik nu aan Wiebe geven.”

„Maar, mijnheer, dat is niet nodig,” zei Wiebe. „Het was voor mij maar een kleine moeite. U kunt beter iets aan Kees geven, want die ontdekte alles.”

Doch mijnheer Mechelen stond erop dat Wiebe een beloning zou aannemen en hij legde duizend gulden op tafel. „Het was mij nog veel meer waard geweest,” zei hij, „maar ik weet dat je het anders toch niet aanneemt. Daarom verzoek ik mijnheer Zwart om dit geld onder de eerlijke vindsters te verdelen. Nogmaals allemaal bedankt voor de hulp en tot ziens!”

Mijnheer Mechelen ging naar het hotel en de volgende morgen verzond hij het geld naar de bank. Toen pas kon hij echt van zijn vakantie gaan genieten.

Wiebe en Kees wilden niet ieder de helft van de beloning hebben. Zij vonden dat Jochem er ook in delen moest, want hij was eigenlijk de eerste vinder geweest.

Zo kwam Zwart bij de boerderij van Pasma en vroeg aan Jochem: „Wat heb jij met het geld van mijnheer Mechelen gedaan?”

Jochem schrok en zei blozend: „Dat heb ik weer in die boom gestopt. Ik durfde het niet naar u toe te brengen, omdat ik bang was dat u zou denken dat ik het gestolen had.”

„Zo... dus jij hebt er nog voor in angst gezeten?” begreep Zwart. „Tja, Jochem, zo zie je maar dat geld niet gelukkig maakt. Maar omdat jij alles eerlijk teruggebracht hebt, geef ik je driehonderd drieëndertig gulden beloning. Alsjeblieft!”

En Jochem? Jochem was zo blij als een kind!

Zo kwam aan deze vreemde geschiedenis toch een blij einde. Mijnheer Mechelen was genezen, mevrouw Elzinga kon, dank zij de beloning, de kruidenier betalen en Jochem voelde zich nu echt rijk.

En wat zei Kees?

„Jullie denken altijd dat ik gekke dingen doe, maar ik had toch maar groot gelijk! Of niet?”

Dat konden zijn vrienden niet tegenspreken.

HOOFDSTUK XI

Het plan van Hielke en Sietse

Het was de volgende middag tegen zessen, toen moeder Hielke vroeg of hij vader wilde roepen voor de broodmaaltijd.

Klinkhamer had juist zijn werk beëindigd en ging met Hielke mee. Eerst waste hij zijn handen onder de kraan, daarna kwam hij aan tafel waar moeder en de jongens reeds zaten te wachten.

„Ha,” zei Klinkhamer, „wat zie ik daar? Lekker frisse radijsjes! Dat zal smaken, moeder!”

Toen hij ging zitten rinkelde de telefoon. Klinkhamer ging naar de gang, waar het toestel hing en kwam spoedig daarna terug.

„Het waren kampeerdere,” zei hij. „Ze zochten een geschikt terrein.”

Hij ging weer zitten, maar nauwelijks had hij een stuk brood op zijn bord gelegd of de telefoon rinkelde weer.

„Drommels,” zei Klinkhamer. „Gunnene ze mij geen tijd om te eten?”

Hij ging weer naar de gang. Toen hij terugkwam zei hij: „Er was een mijnheer die vroeg hoe het hier met de hotelaccommodatie gesteld is.”

„Wat is dat voor spul?” vroeg Sietse. „Is het lekker?”

„Zeg, wil jij je veelgeplaagde vader ook nog voor de mal houden?” vroeg Klinkhamer. „Als dat baantje van V.V.V.-voorzitter zo druk begint te worden, bedank ik ervoor!”

Nauwelijks had hij dat gezegd, of de telefoon rinkelde alweer. Woest van kwaadheid verdween Klinkhamer weer in de gang. „Toch weet ik eerlijk niet wat hotelaccommodatie is,” zei Sietse.

„Dat betekent hoe een hotel is ingericht,” verklaarde moeder. „Het gaat erom of er kamers met bad zijn, of er warm en koud water uit de kranen komt, of de keuken wel goede maaltijden levert, en hoeveel gasten er ontvangen kunnen worden, enz.”

„Dus die mijnheer had gewoon kunnen vragen hoe het hotel is ingericht,” begreep Sietse. „Ik vind het gek dat de mensen altijd moeilijke woorden gebruiken als het toch best eenvoudig gezegd kan worden.”

„Maar dat staat veel deftiger, Sietse,” zei Hielke.

Klinkhamer kwam weer binnen en ging zitten.

„Nu vroeg iemand of hij zonder vergunning in de poldervaart

mag vissen. Zo iets kunnen ze toch beter aan de politie vragen? Per slot van rekening ben ik niet de vraagbaak voor iedereen. Of er nu nog meer mensen in het hotel willen of hier komen vissen of kamperen, laat mij koud. Maar mij zullen ze niet meer lastig vallen, want ik heb de hoorn van de haak genomen.”

„Maar, vader, dat kun je toch niet doen?” zei moeder. „Stel je voor dat er ergens brand komt, dan kan niemand je waarschuwen.”

„Dan komen ze mij maar halen,” zei Klinkhamer. „Ik wil rustig eten.”

„U moet een advertentie plaatsen,” zei Sietse, „met de waarschuwing dat er om zes uur geen brand mag zijn, omdat de commandant dan moet eten.”

Dat vond Hielke grappig.

Maar moeder zei ontstemd: „Plaag vader niet, Sietse, en hang meteen de hoorn weer op, want dat kan zo niet.”

Sietse stond mopperend op.

„Het is vader z'n eigen schuld,” zei hij. „Waarom zorgen ze hier ook niet voor een V.V.V.-kantoortje. Aan de overkant van het meer hebben ze het wel.”

„Doe jij nu maar wat moeder zegt,” zei Klinkhamer.

Nadat Sietse de hoorn weer op de haak had gelegd, werden

zij verder niet meer bij de maaltijd gestoord. Klinkhamer at met smaak van de radijs en zat af en toe met zijn hoofd te knikken.

Hielke zag dit en maakte er Sietse opmerkzaam op.

„Bent u sinterklaas, vader?” vroeg Sietse.

„Hè? Wat bedoel je?”

„U zit net zo te knikken als sinterklaas op het paard,” zei Sietse lachend.

„Deed ik dat werkelijk?” vroeg Klinkhamer. „Wel ik zat na te denken over die opmerking van jou om hier ook een V.V.V.-kantoortje te stichten. Het zou voor mij heel wat minder werk betekenen, maar de vraag is hoe de andere heren van het bestuur erover denken. Een gebouwtje kost geld en voorts zal het niet gemakkelijk zijn er iemand voor te vinden, die daar de hele dag wil zitten om de administratie te doen.”

„Dat zou een mooi baantje voor Wiebe Elzinga zijn,” zei Sietse.

„Ja, jô, dat is geweldig!” riep Hielke.

Hij gaf Sietse daarbij zo’n klap op de schouder, dat die kwaad uitriep: „Als je het nog eens doet, breek ik je arm!”

„Nou nou,” zei moeder, „een beetje kalm alsjeblieft.”

„Wij zullen er eens over nadenken,” zei Klinkhamer. „Het plan is niet kwaad, maar of het uitvoerbaar is, moet nog

blijken. Ik zal het bespreken.”

„Zo gaat het hier nu altijd,” zei Sietse toen hij na de maaltijd met Hielke naar het boothuis was gegaan om de Kameleon schoon te maken. „Als men hier iets wil, moet er ik weet niet hoe lang over gepraat worden en als het een paar centen moet kosten, wil men het liever maar helemaal niet doen.”

„Dat is waar,” zei Hielke. „Het zou voor Wiebe toch prachtig zijn als hij een baantje in het V.V.V.-kantoor kreeg. Dan zou hij iets verdienen en daar tegelijkertijd kunnen leren voor onderwijzer.”

„Dat heb ik ook gedacht,” zei Sietse. „Daarom moeten wij op zoek naar een kantoorje. Als dat er is, komt de rest vanzelf.”

„Op zoek naar een kantoorje?” vroeg Hielke. „Al zou ik mijn klomp opeten, dan nog zou ik niet weten waar je in ons dorp een kantoorje kunt vinden.”

„Als het een leuk schuurtje is, dat wij aan de kant van het meer kunnen zetten, zijn we al klaar,” zei Sietse. „Laten wij maar eens langs de huizen varen en kijken of er niet ergens een schuurtje leeg staat.”

Hielke vond het best en zij duwden de Kameleon uit het boothuis. Sietse startte de motor en langzaam voeren zij achter de woning van de dokter langs. Daar was geen leegstaand schuurtje. Er stond wel een gebouwtje, maar dat

diende voor garage. Zij kwamen vervolgens achter het huis van de rijke mijnheer Siegerdsma. Daar stond wel een schuurtje. Sietse stopte de motor en liet de Kameleon aanleggen.

„Wat nu?” vroeg Hielke. „Wat ga je doen?”

„Kom mee,” zei Sietse. „We gaan kijken wat er in dat schuurtje staat.”

Ze gingen het erf op en keken door de ramen in de schuur.

„Dat ziet er niet gek uit,” zei Sietse. „Er staan alleen een paar zonneschermen in. Die kunnen best ergens anders opgeborgen worden. Dit zou een heel goed kantooretje kunnen zijn. Wij moeten het meteen aan mijnheer Siegerdsma gaan vragen.”

„Durf je dat wel?” twijfelde Hielke. „Is het niet te gek? Wat zal vader er wel van zeggen?”

„Ik durf alles,” zei Sietse. „Vader zal wat blij zijn als hij niet telkens naar de telefoon hoeft te lopen. Ha, daar staat mijnheer Siegerdsma. Kom!”

Zij liepen langs de woning naar voren, waar mijnheer Siegerdsma een praatje maakte met mijnheer Mechelen. Mijnheer Siegerdsma keek verwonderd om toen Hielke en Sietse door het voortuintje kwamen.

„Hé, jongens?” vroeg hij, „waar komen jullie zo plotseling

vandaan?”

„Uit onze boot,” zei Sietse. „Hij ligt hier achter uw erf. Wij hebben even naar uw schuurtje gekeken.”

„Naar mijn schuurtje gekeken? Is er dan iets niet in orde?”

„Het is juist heel goed voor een kantoor,” zei Sietse.

„Een kantoor?” vroeg mijnheer Siegerdsma en hij keek zo verbaasd dat mijnheer Mechelen moest lachen.

„Ja, mijnheer,” zei Sietse. „De V.V.V. moet een kantoor hebben, want vader krijgt anders geen tijd om te eten. Aan de overkant van het meer hebben ze ook zo’n kantoor. Het is gevestigd in het oude torentje, dat daar aan de rand van het dorp staat, weet u wel? Ik heb thuis dat torentje in het klein. Dat heb ik gewonnen met het polsstokspringen. Wilt u het eens zien? Zal ik het even halen?”

„Ik heb in de krant gelezen hoe jij die prijs hebt gewonnen,” zei mijnheer Siegerdsma. „Dat het jullie echter op de gedachte zou brengen om hier nu ook een V.V.V.-kantoor te stichten, daaraan had zelfs ik niet gedacht. En moeten jullie daarvoor nu mijn schuurtje hebben? Kan de V.V.V. dan zelf geen kantoor bouwen?”

„Als Wiebe Elzinga daarop moet wachten,” zei Sietse, „kan hij zich wel meteen laten begraven.”

„Wiebe? De zoon van de weduwe Elzinga?” vroeg mijnheer

Siegerdsma. „Wat heeft die met de V.V.V. te maken?”

„Nog niets,” zei Sietse, „maar als wij nu een kantoortje hadden, kon Wiebe daar een baantje krijgen.”

„Dan zou hij verder kunnen leren voor onderwijzer,” zei Hielke.

„Nee maar, jullie zijn me een paar bijzondere knapen!” riep mijnheer Siegerdsma uit. „Eerst vertellen jullie dat het gaat om je vader, die geen tijd krijgt om te eten en nu blijkt het dat jullie Wiebe Elzinga willen helpen. Het wordt steeds interessanter!”

„Dus u wilt ook helpen?” vroeg Sietse hoopvol. „Geeft u de schuur? Er staat toch niets in.”

„Zo... en waar moet ik dan mijn zonneschermen bergen?”

„Daar zoeken wij wel een plaatsje voor in de smederij,” bood Sietse aan.

„Liever niet,” zei mijnheer Siegerdsma lachend, „dan zou ik binnenkort zwarte schermen voor de ramen hebben. Wat zegt u ervan, mijnheer Mechelen, vindt u het nodig om hier een V.V.V.-kantoortje te stichten?”

„Ik vind het een heel goed plan,” zei mijnheer Mechelen, „maar ik vraag me wel af of zulke kwajongens voor een kantoortje moeten zorgen. Dat is toch een taak voor het V.V.V.-bestuur?”

„Natuurlijk, dat ben ik met u eens,” zei mijnheer Siegerdsma, „maar onze dorpsjeugd is bijzonder actief. Zij hebben al meerdere malen de eerste stoot gegeven aan zaken die in het belang zijn van onze gemeente. Daarom ben ik trots op onze jongelui, die bewijzen dat zij van aanpakken weten. Dus ben ik bereid om het schuurtje, dat toch bijna geen dienst doet, voor dit goede doel af te staan.”

„Gelukkig!” riep Sietse. „Hartelijk dank, mijnheer. Wij gaan het meteen aan vader vertellen!”

Sietse wilde al naar de smederij gaan, maar Hielke hield hem tegen.

„Wacht even, jô,” zei hij. „Ik weet zeker dat vader kwaad is als hij hoort dat wij om de schuur gevraagd hebben. Het is beter als mijnheer Siegerdsma even meegaat.”

„Goed, jongens, ik ga mee.”

Zo kwamen Hielke en Sietse, vergezeld van mijnheer Siegerdsma, terug in de woonkamer, waar Klinkhamer verwonderd opkeek van zijn krant.

„Goedenavond,” zei mijnheer Siegerdsma. „Ik kom even de prijs bewonderen die Sietse gewonnen heeft bij het polsstokspringen.”

„Zo?” zei Klinkhamer. „Loopt hij daar over op te scheppen?”

„Maar het is werkelijk een leuk ding,” zei moeder. Zij nam

het torentje van de schoorsteenmantel en gaf het aan mijnheer Siegerdsma.

Deze bekeek het van alle kanten en vond het ook mooi.

„Dus dit is een model van het V.V.V.-kantoor,” zei hij. „Dat is niet gek. Zo iets moesten wij hier ook hebben. Zeg, Klinkhamer, waarom heeft ons dorp eigenlijk geen V.V.V.-kantoor?”

„Was het maar waar,” zei Klinkhamer. „U weet ook wel, als er hier iets moet gebeuren dat geld kost, wordt het altijd op de lange baan geschoven.”

„Maar zo veel geld hoeft dat toch niet te kosten?” zei mijnheer Siegerdsma. „Ik heb wel een mooi schuurtje dat ik er voor wil afstaan. Het wordt door mij toch niet meer gebruikt.”

„Dat zou prachtig zijn,” zei moeder verheugd. „Weet u, mijnheer Siegerdsma, mijn man wordt wel eens al te vaak opgebeld en hij heeft het al zo druk.”

„Maar verdraaid nog aan toe!” riep Klinkhamer. „Het begint nu pas tot mij door te dringen! Zeg, moeder, snap je niet wat er gebeurd is? Die twee apen hebben natuurlijk om dat schuurtje gevraagd! Waar halen zij de brutaliteit vandaan? Dit wordt te gek!”

„Integendeel,” zei mijnheer Siegerdsma, „het is een heel

goed plan. U moet bewondering voor uw zoons hebben. Zij bewijzen u een goede dienst en helpen daarbij tevens Wiebe Elzinga aan werk. Klinkhamer, ik zal het u werkelijk kwalijk nemen, wanneer u niet uw volle medewerking geeft.”

„Als u er zo over denkt,” zei Klinkhamer, „zal ik natuurlijk de andere heren van het bestuur van dit plan in kennis stellen.”

„Uitstekend,” zei mijnheer Siegerdsma. „Dan krijgt ons dorp, dank zij de jongens, dus ook een V.V.V.-kantoor. Ik vind het geweldig!”

„Maar,” zei Klinkhamer, „als de jongens nog eens het hart hebben om...”

„Nee nee, Klinkhamer!” riep mijnheer Siegerdsma. „Deze jongens hebben het hart op de rechte plaats. Ik wil er geen kwaad woord meer over horen. Goedenavond!”

De jongens gingen heel verheugd met mijnheer Siegerdsma mee, want hun boot lag nog achter diens woning.

„U heeft ons geweldig geholpen, mijnheer,” zei Sietse. „Dat vinden wij reuze fijn!”

„Het is toch fijn als je iemand kunt helpen,” zei mijnheer Siegerdsma. „Dat vinden jullie toch zelf ook?”

„Natuurlijk, mijnheer.”

„Daarom ben ik dus blij dat ik dat schuurtje kan geven,” zei mijnheer Siegerdsma, „en omdat jullie mij blij hebben

gemaakt, moet ik jullie dus bedanken.”

Maar dat vonden de jongens al te gek.

Die mijnheer Siegerdsma was wel een bijzonder mens, maar toch een fijne kerel!

HOOFDSTUK XII

De Vraagbaak maakt alles goed

Klinkhamer had het bestuur van de V.V.V. bijeengeroepen en de heren waren het spoedig eens over het maken van een kantoortje, van het schuurtje dat mijnheer Siegerdsma zo gul had aangeboden.

De jongens mochten helpen de schuur te vervoeren naar de polderdijk. Eerst moesten de pannen van het dak worden gehaald. Sietse klom naar boven en gaf de pannen een voor een aan Cor, die op een ladder stond. Cor gaf ze vervolgens aan Kees en die gaf ze aan Hielke en Louw, die de pannen aan de kant van de vaart opstapelden.

Mijnheer Siegerdsma had intussen de timmerman om hulp gevraagd. Er kwam een knecht, die allereerst onder de schuur kroop.

„Ik heb het al gezien,” zei hij even later tegen mijnheer Siegerdsma. „De vloerbalken zijn nog klokgaaf. Ik zal de schuur omhoog draaien en er een paar lange balken onder schuiven. Dan rollen we de hele zaak naar de vaart.”

„En dan het water in?” vroeg Cor. „Vaart u de schuur zo naar

het meer?”

„Ben jij een haartje betoeterd?” zei de timmerman. „Wij rollen de schuur natuurlijk op een praam. Als Hielke en Sietse nu een praam gaan halen, gunnen de andere jongens met mij mee gaan om een kar met materiaal hierheen te brengen.”

Hielke en Sietse voeren meteen in de Kameleon naar boer Jellema en toen zij een half uur later met de praam terugkwamen, hadden hun vrienden en de timmerman reeds een kar met balken en een dommekracht gehaald. Met die dommekracht werd de schuur aan één kant omhoog gedraaid en vervolgens werd er een lange balk onder geschoven. Hetzelfde deden zij aan de andere kant en zo stond de schuur even later op twee stevige balken.

„Nu gaan we eerst een spoor maken,” zei de timmerman en hij legde planken op de grond, van de schuur naar de vaart. Daarna werden er ijzeren pijpen onder de schuur gelegd. Zo stond de hele zaak op rolletjes. Met z'n allen probeerden zij de schuur nu weg te duwen, maar dat viel niet mee. Gelukkig kwam er hulp opdagen. Mijnheer Siegerdsma en mijnheer Mechelen, die even kwamen kijken, begonnen ook te duwen. Toen kwam er beweging in de schuur. Langzaam, meter voor meter, ging het nu naar de rand van de vaart.

Plotseling zei de timmerman: „Nu ga ik eerst een hapje eten.” „Is het dan al twaalf uur?” vroegen de jongens verbaasd. „Het is er al tien minuten over,” zei de timmerman. „Verroest,” zei Sietse. „Ik dacht ook al, wat heb ik een holle maag.”

Klinkhamer vond het geweldig toen hij van de jongens hoorde hoe de schuur reeds naar de kant van de vaart was gebracht.

„Doen jullie wel voorzichtig?” vroeg moeder op waarschuwende toon. „Let goed op, dat jullie niet ergens tussen bekneld raken!”

„Dat zal niet gebeuren, moeder,” zei Hielke, „want mijnheer Mechelen is nu onze opzichter.”

Direct na het eten waren alle jongens weer present op het erf van mijnheer Siegerdsma. Zij moesten echter een half uur wachten voordat de timmerman kwam.

„Daar zijn we weer,” zei hij tegen de jongens. „We zullen dat schuurtje gauw even op de boot zetten.”

„Gauw even?” vroeg Cor lachend.

„Ja zeker, jonge vriend. Als ik mij kwaad maak is het in vijf minuten gebeurd.”

De timmerman legde twee balken op de praam en vrij vlot werd de schuur daarop gerold. Vervolgens werden de

dakpannen, de balken, de planken en de dommekracht in de praam geladen en kon het transport over het water beginnen. De Kameleon begon de praam te duwen en langzaam voeren zij naar de brug. Omdat de schuur maar net passeren kon, gaf de brugwachter aanwijzingen hoe Sietse moest sturen. Zonder moeilijkheden kwam de praam door de brug en spoedig werd het begin van de polderdijk bereikt. De praam werd stevig gemeerd en het lossen kon beginnen. Weer werden planken op de grond gelegd en met een lang touw en een takel trokken zij met z'n allen, waarbij ook mijnheer Mechelen weer hielp, de schuur op de wal. Ze rolden het gevaarte tot bij de dijk, waar het op een paar zware balken werd gezet.

„Kan het zo blijven staan?” vroeg mijnheer Mechelen aan de timmerman. „Moet er geen fundering onder?”

„Dat is niet nodig, mijnheer. Als de schuur gaat verzakken draaien wij haar weer omhoog, maar dat zal pas over enige jaren nodig zijn.”

De pannen werden weer op het dak gelegd en het karwei was klaar. De jongens hielpen de timmerman het materiaal terug te brengen naar de werkplaats. Hielke en Sietse brachten de praam weer naar de boerderij van Jellema.

Daar stond Gerben hen op te wachten.

„Ik kom vanavond ook helpen,” zei hij.

„Dat is niet meer nodig,” zei Hielke. „De schuur staat al op z’n plaats.”

„Nu al?” vroeg Gerben verbaasd.

„Natuurlijk,” zei Sietse. „Als wij aan iets beginnen, maken wij het meteen af.”

„Hoe bestaat het,” zei Gerben. „Jullie kunnen er wat van.”

„Ja... maar de timmerman heeft geholpen,” zei Hielke, „en mijnheer Mechelen ook.”

Dat laatste kon Gerben nauwelijks geloven, maar de volgende dag werd hem het bewijs geleverd.

Mijnheer Mechelen vond namelijk dat het schuurtje tevens opnieuw geverfd moest worden. De jongens moesten met hem mee naar de schilder, waar mijnheer Mechelen enige bussen verf kocht. De schilder leende hun kwasten en schrapers en hiermee gewapend gingen zij de schuur een mooier aanzien geven. Toen Gerben langs de dijk kwam, zag hij mijnheer Mechelen gekleed in een oude stofjas van de hotelhouder, druk bezig met verven.

Veldwachter Zwart, die ook kwam kijken, zei tegen Gerben:

„Zie je hoe onze kwajongens de gasten weten bezig te houden? Mijnheer Mechelen geniet nu echt van zijn vakantie.”

„Noemt u dat genieten?” vroeg Gerben. „Als ik vakantie had

ging ik languit in het gras liggen!”

„Met jou valt niet te praten,” zei Zwart, „jij bent gek.”

„Zet dat even op een briefje,” zei Gerben, „dan kan ik dat voortaan laten lezen, als ik iets niet goed doe.”

Daar gaf Zwart geen antwoord op. Hij liep de polderdijk af om een praatje met mijnheer Mechelen te maken.

Gerben riep nog naar de jongens: „Maken jullie geen heiligedagen?” Daarna fietste hij verder naar de boerderij.

„Wat bedoelt hij met heiligedagen?” vroeg Cor.

„Zo noemen ze een plekje dat je hebt vergeten te verven,” zei Hielke. „Op heiligedagen wordt er niet gewerkt en op een vergeten plekje heb je dus ook niet gewerkt. Daarom heet dat een heiligedag. Of het helemaal waar is, weet ik niet, maar zo vertelde vader het.”

„Als je vader het zegt, zal het wel waar zijn,” zei Cor en hij lette nu goed op dat hij geen plekje oversloeg.

Zwart stond bij mijnheer Mechelen te kijken hoe die de deur schilderde.

„Gaat het, mijnheer Mechelen?” vroeg hij. „De deur begint prachtig te glanzen.”

„Ik vind het echt leuk werk, mijnheer Zwart,” zei mijnheer Mechelen. „Dit is weer eens iets heel anders dan steeds met je neus in de boeken zitten. Bovendien, het is dankbaar werk,

want bij iedere streek van de kwast zie je het mooier worden.”
„U heeft gelijk,” zei Zwart. „Ik mag ook graag schilderen. Zeg, Louw. Wat doe jij daar? Als je zo doorgaat klieder je de ruiten helemaal vol.”

„Het is ook zo’n moeilijk werk,” zei Louw, die z’n best deed om de ramen helder wit te schilderen. Zijn kwast raakte daarbij steeds weer het glas.

„Geef eens hier,” zei Zwart. „Ik zal het je voordoen.”

Hij nam de kwast en begon ook te verven. Het duurde niet lang of hij trok er zelfs zijn uniformjasje bij uit, dat hij zorgvuldig opvouwde en in het gras legde.. De burgemeester kwam even later ook kijken. Zwart schrok ervan en wilde z’n jasje gauw weer aantrekken.

„Dat moet u niet doen, Zwart,” zei de burgemeester.

„Neemt u mij niet kwalijk, burgemeester,” zei Zwart, „het zal niet meer gebeuren.”

„U begrijpt mij verkeerd,” zei de burgemeester. „Ik bedoel dat u uw jasje niet moet aantrekken. Blijft u toch verven, het is voor een heel goed doel.”

„Tot uw dienst, burgemeester,” zei Zwart. Hij legde het jasje weer in het gras en begon opnieuw te verven.

„Komt u ook helpen, burgemeester?” vroeg mijnheer Mechelen lachend.

„Ik zou het graag doen, mijnheer Mechelen, maar ik heb helaas geen tijd. Wel kan ik jullie helpen door te zorgen voor koffie, zoals dat op een bouwwerk de gewoonte is. Ik ga het meteen bestellen.”

De burgemeester ging terug naar het dorp en mijnheer Mechelen zei tegen Zwart: „Jullie burgemeester is er een van de bovenste plank. Ik vind het iedere dag prettiger worden om in jullie dorp te logeren.”

Er werd vol ijver door allen gewerkt. De jongens verfden de wanden groen en mijnheer Mechelen en Zwart zorgden er voor dat de kanten rond de ramen en de deur zo recht mogelijk werden afgewerkt. De hotelhouder kwam voor ieder een kop koffie met een gevulde koek brengen. Toen Klinkhamer ook even een kijkje kwam nemen, zag hij de schilders genoeglijk in het gras zitten.

„Noemen jullie dat werken?” vroeg hij lachend.

„Ja zeker,” zei Zwart, „wij moeten doen wat de burgemeester zegt. Die heeft de koffie en koek laten brengen.”

„Jullie hebben het ook wel verdiend,” zei Klinkhamer. „Het wordt een prachtig kantoortje.”

En dat werd het, want toen het gebouwtje van buiten klaar was, werd binnen ook alles geschilderd. Op de vloer werd linoleum gelegd en er kwam een schrijfbureau met een

telefoon erop, een boekenkast en een tafel met stoelen.

„Nu hebben wij nog één ding vergeten,” zei mijnheer Mechelen. „Het kantoor heeft nog geen naam. Wie weet er een te bedenken?”

„Daar hoeft helemaal niet over nagedacht te worden,” zei Zwart. „Op dit gebouwtje past maar één naam en dat is: De Vraagbaak!”

„Geweldig, mijnheer Zwart!” riepen de jongens. „Dat heeft u prachtig bedacht.”

Zo werd er dus in sierlijke witte letters — De Vraagbaak — boven de deur geschilderd. Daarmee was het kantoor kant en klaar en kon Wiebe Elzinga er zijn intrek nemen. Wiebe was heel blij met dit baantje, want hij kon nu tussentijds voor onderwijzer studeren. Tevens had hij vanuit het kantoor een prachtig uitzicht over het meer.

Op de derde dag dat Wiebe daar op zijn post zat, stond er een harde wind. Op het woelige water waren dan ook bijna geen bootjes. Mijnheer Mechelen kwam even bij Wiebe op bezoek.

„Er is veel wind, Wiebe,” zei hij. „De golven hebben zelfs witte koppen. Toch is het een boeiend gezicht, vind je ook niet?”

„Jawel, mijnheer, maar daarginds vaart een praam met hooi

en dat vind ik minder mooi.”

„Waarom? Zo’n praam is toch groot. Die zal heus niet omslaan.”

„Maar hij ligt veel te diep, mijnheer. De golven slaan vast en zeker over de rand.”

„Denk jij dat het kwaad kan? Er zal toch nooit veel water in de praam kunnen komen. Bovendien zij van hout en kan dus niet zinken.”

„Het is de vraag nog maar of die praam van hout is,” zei Wiebe. „Volgens mij is hij rood geschilderd.”

Mijnheer Mechelen tuurde nu over het meer en zei:

„Warempel, je hebt gelijk, het is een rode praam!”

„Dat betekent,” zei Wiebe, „dat hij van ijzer is en dus best kan zinken. Drommels! Kijk nu eens! Daar heb je het al!”

Wiebe nam meteen de telefoon en draaide het nummer van Klinkhamer. Sietse kwam aan het toestel.

„Kunnen jullie ogenblikkelijk hulp bieden met de Kameleon?” vroeg Wiebe. „Er is een praam met hooi in nood!”

„Wij komen!” riep Sietse.

Hij wierp de hoorn op de haak, haalde Hielke uit de kamer en trok hem mee naar het boothuis.

„Mensen in nood!” was alles wat Sietse zei en Hielke wist

meteen wat hem te doen stond. Hij wierp de deuren van het boothuis open, terwijl Sietse de motor startte. Binnen de minuut voeren zij op het meer, waar de woelige golven de Kameleon hevig op en neer deden dansen.

In de verte ontdekten zij twee mannen die op een hoop hooi rondreven en heftig met hun armen zwaaiden. Op volle toeren koerste de Kameleon erop af. Het was een geluk dat de motor flink sterk was, want daardoor kon de boot nog met grote snelheid tegen de storm optornen. De golven beukten op de boeg alsof er met houten hamers op het ijzer werd geslagen.

Bonk! Bonk! klonk het telkens, maar Hielke en Sietse luisterden er niet naar. Zij wisten dat hun boot oersterk was en dat zij er volkomen op konden vertrouwen. Hun aandacht was geheel op de beide schipbreukelingen gericht, die in een steeds benarder positie kwamen te verkeren. Dat werd nog erger toen de hooihoop doormidden brak en op elk stuk een man ronddreef.

De Kameleon naderde nu zienderogen.

„Ik geloof dat die ene Jochem is,” zei Hielke.

„Verroest ja!” riep Sietse. „Dat is boer Pasma met z’n knecht. Hun praam is natuurlijk gezonken omdat zij van ijzer is.”

De mannen zagen vol hoop de Kameleon naderen. Sietse

stuurde eerst naar de kleinste hooihoop, waarop Jochem zat. Jochem had zo'n haast om in de Kameleon te komen dat hij zich meteen van het hooi liet glijden. Met een gil van schrik kwam hij evenwel naast de Kameleon in het water terecht. Gelukkig wist hij de bostrand te grijpen en geholpen door Hielke klom hij kletsnat aan boord. Vlug stuurde Sietse naar de andere hooihoop, waar Pasma vol ongeduld zat te wachten. Sietse liet de Kameleon nu pardoos met de steven in het hooi dringen. Daardoor kon Pasma zich heel gemakkelijk in de boot laten glijden en beide mannen waren gered. Sietse stuurde vlug naar de wal. Daar stonden reeds vele mensen naar hen uit te kijken. Gerben stond daar te wenken en de Kameleon legde spoedig bij de boerderij van Jellema aan, waar het publiek hen verwelkomde.

„Dat is goed afgelopen, Pasma,” zei Jellema. „Het is wel jammer van het hooi, maar daar kunnen wij nog veel van redden als de jongens mijn praam er heen willen duwen.” Dat wilden de Klinkhamertjes met alle plezier en zo werd de Kameleon achter de houten praam vastgemaakt.

Jellema, Gerben, Dijkstra, Pasma en ook mijnheer Mechelen en Wiebe wilden allemaal meegaan om te helpen. Jochem was bibberend naar de boerderij gehold om droge kleren aan te trekken.

„Blijft u maar op de wal, mijnheer Mechelen,” zei Gerben.

„Als u in het water valt zou u kunnen verdrinken.”

„Dat kan niet,” zei mijnheer Mechelen lachend, „want ik drijf op mijn vet. Ik kan trouwens zwemmen. Laat Wiebe maar weer naar zijn post gaan. Als er weer een schip in nood is, kan hij dat melden.”

Dat vonden de anderen ook beter en Wiebe ging weer aan wal. Hij zag nog hoe de sterke Kameleon de praam naar de hooihopen duwde en ging daarna terug naar het V.V.V.-gebouwtje, De Vraagbaak. Vandaar kon hij zien hoe de praam van Jellema vier maal heen en weer voer. Toen was het meeste hooi gered.

Die avond kwam Pasma op bezoek bij Klinkhamer.

„Ik kom de jongens bedanken voor mijn redding,” zei hij. „Ik zou graag iets voor hen willen doen. Wat willen jullie graag hebben, jongens?”

„Ik zou graag willen,” zei Sietse, „dat u wat vriendelijker voor Wiebe werd. Hij en Gerda...”

„Wel verdraaid!” riep Pasma. „Ik heb die Wiebe nog nooit gesproken. Ik ben dus ook nooit onvriendelijk tegen hem geweest. Ik weet dat hij en Gerda elkaar steeds ontmoeten, maar laat hij toch openlijk bij mij aan huis komen. Dat zal ik hem eens duidelijk vertellen; ik ga zo dadelijk toch naar hem

toe om ook hem te bedanken voor de hulp. Jullie hebben echter een flinke beloning verdiend. Dus, wat zal het zijn?”

„Geeft u maar iets aan de V.V.V.,” zei Hielke.

„Aan de V.V.V.?” vroeg Pasma verbaasd. „Waarom?”

„De V.V.V. heeft geld nodig om Wiebe te kunnen betalen,” zei Hielke, „en het zou jammer zijn wanneer het kantoor gesloten moest worden.”

„Aha,” zei Pasma, „is het dat? Goed. Als jullie Wiebe zo graag willen helpen, dan zal ik de V.V.V. helpen!”

„Wel bedankt, mijnheer,” zeiden Hielke en Sietse en zij gaven Pasma een hand.

Daarna ging de boer naar de woning van de weduwe Elzinga.

De volgende morgen kwam Gerben in de smederij en riep:

„Jullie raden nooit wie er gisteravond bij mijn buurvrouw op bezoek is geweest!”

„Poe,” zei Sietse, „wij weten alles al. Pasma is ook bij ons geweest. Hij zal de V.V.V. steunen met geld.”

„Dat is geweldig,” zei Gerben, „en... wat heeft Wiebe gekregen?”

„Dat weten wij niet,” zei Hielke.

„Dan ga ik naar het kantoor om het hem te vragen,” zei Gerben.

„Wij gaan mee,” zei Sietse.

Met z'n drieën voeren zij in de Kameleon naar de polderdijk en legden bij De Vraagbaak aan. Gevolgd door de jongens ging Gerben het kantoorje binnen. Daar bleef hij verrast staan. Want wie zat daar glunderend lachend bij Wiebe? Gerda!

„Waarmee kan ik u van dienst zijn, mijnheer Gerben?” vroeg Wiebe quasi ernstig. „Zoekt u een kampeerterrein of een hotel? Of wilt u graag weten waar u het beste kunt vissen?” „Uh, nee,” zei Gerben. Even daarna kreeg hij zijn stem weer goed terug en vroeg: „Heeft u voor mij een doosje mooi weer?”

„Het is hier geen winkeltje,” zei Wiebe. „Jij heb niets te koop, en of het nu mooi of slecht weer is, voor Gerda en mij schijnt nu altijd de zon. Wij gaan ons verloven.”

„Verroest,” zei Gerben. „Dus toch?”

„Ja, ja, Gerben,” zei Gerda, voor zaterdag allemaal uit op ons feest bij mij thuis.”

„Daar zal ik niet ontbreken!” riep Gerben.

„En wij nog minder!” riepen Hielke en Sietse.

Die zaterdagavond werd er in de boerderij van Pasma een reuze feest gevierd! Kees, Hielke en Cor, zelfs mijnheer Mechelen, Zwart waren present. Er werd gezongen, voorgedragen, muziek gemaakt en heel veel gelachen. Er was

zoveel lekkers te eten en te drinken dat Jochem tegen Gerben zei: „Jij kunt mij nog meer vertellen dat gierig is. Hij de beste boer die ik ooit gekend heb!”

De stemming was er zo goed, dat zelfs Zwart ging voordragen. Hij was weliswaar de helft van de woorden vergeten, maar dat vond niemand erg. Integendeel toen Zwart midden in de voordracht op hield en zei: „Ik weet het niet meer. De rest fantaseren jullie er zelf maar bij”, toen kreeg hij een daverend applaus.

Dat kreeg Gerben ook, die zelf een gedicht had gemaakt en dat eindigde met de woorden:

En zo schijnt nu voor onze geachte verloofden, altijd de zon.
En dat allemaal door die ouwe, onverwoestbare Kameleon!
Ook mijnheer Mechelen hield een toespraak en zei: „Tot slot, vrienden, wil ik nog dit zeggen. Ik weet nu reeds waar ik het volgende jaar mijn vakantie ga doorbrengen. Daarom vraag ik aan Wiebe of hij er voor wil zorgen dat ik weer een kamer krijg in hotel De Gouden Leeuw!”

„Daar kunt u op rekenen!” riep Wiebe.

„Als er geen kamer vrij is,” zei Zwart, „logeert u maar bij mij. Misschien gaan wij dan samen weer helpen als De Vraagbaak een nieuw verfje moet hebben!”

„Ik heb de blaren nog wel in mijn handen van het

schilderen,” zei mijnheer Mechelen, „maar op mij kunt u rekenen, mijnheer Zwart!”

Zo verliep het verlovingsfeest van Gerda en Wiebe in een allerplezierigste stemming. Het was dan ook al laat in de nacht toen Hielke en Sietse thuiskwamen. Vader en moeder, die op hen gewacht hadden, kregen enthousiaste verhalen te horen over het feest.

„Het is wel wonderlijk,” merkte Klinkhamer op toen de jongens alles verteld hadden. „Wie eenmaal in ons dorp gelogeerd heeft, komt graag weer terug. Waar zou dat toch in zitten?”

„Dat komt,” zei Sietse, „omdat de mensen hier niet zo kwaad zijn als zij eruitzien. Leve Pasma! Leve Mechelen! Leve Zwart en leve Gerda en Wiebe! Welterusten!”

„Welterusten,” zei ook Hielke en lachend volgde hij zijn broer naar boven.

„Die twee hebben zich goed geweerd op het feest,” zei Klinkhamer.

„Dat is wel zeker,” zei moeder. „De koekkruimels zaten nog op hun kleren!”

De volgende morgen belde Zwart Klinkhamer op en vroeg of de jongens zijn uniformpet wilden halen. Die lag nog bij Pasma. Zwart was per vergissing met een papieren feestmuts

op naar huis gegaan.

En wat zei Klinkhamer toen?

„Nu weet ik waarom de mensen hier zo graag komen: in ons dorp is immers alles mogelijk.”

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht